

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettua lakia. Lakiin ehdotetaan tehtäväksi muutokset, jotka johtuvat uuden vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin säännösten saattamisesta kansalliseen lainsäädäntöön.

Lakia ehdotetaan muutettavaksi erityisesti tuotantolaitosten tarkastussuunnitelman ja –ohjelman, toiminnanharjoittajan tiedottamis-

velvollisuuden sekä viranomaisen kuulemis- ja tiedottamisvelvoitteen osalta.

Esityksessä ehdotetaan tarkennettavaksi myös räjähteitä koskevia säännöksiä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset räjähteiden valmistuksesta siirrettävällä laitteistolla sekä tilapäisestä varastoinnista. Lisäksi ehdotetaan tarkennettavaksi säännöksiä kaupan yhteydessä tapahtuvasta räjähteiden varastoinnista ja sen valvonnasta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2015.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 Johdanto	3
2 Nykytila.....	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	3
2.2 Seveso III -direktiivi.....	5
2.3 Nykytilan arviointi	6
3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	7
3.1 Seveso III –direktiivin toimeenpano	7
3.2 Räjähdesäännösten uudistus	8
4 Esityksen vaikutukset.....	8
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	9
4.2 Viranomaisvaikutukset.....	9
4.3 Ympäristövaikutukset.....	10
4.4 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset.....	10
5 Asian valmistelu.....	10
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	12
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	12
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	23
3 VOIMAANTULO.....	23
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	23
LAKIEHDOTUS	25
Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta	25
LIITE	38
RINNAKKAISTEKSTI.....	38
Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta	38

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 4 päivänä heinäkuuta 2012 direktiivin 2012/18/EU vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta sekä neuvoston direktiivin 96/82/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta, jäljempänä *Seveso III -direktiivi*. Direktiivin tavoitteena on ehkäistä vaarallisista kemikaaleista aiheutuvia suuronnettomuuksia ja rajoittaa suuronnettomuuksista ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia seurauksia, jotta koko yhteisön alueella voitaisiin taata yhdenmukaisesti ja tehokkaasti korkea suojelun taso.

Seveso III –direktiivillä kumotaan vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta annettu neuvoston direktiivi 96/82/EY (jäljempänä *Seveso II –direktiivi*). Seveso III –direktiivin mukaan kansalliset säännökset on saatettava voimaan viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2015 ja niitä on sovellettava 1 päivästä kesäkuuta 2015.

Edellä mainittu direktiivi on pantu pääosin täytäntöön vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetulla lailla (390/2005), jäljempänä *kemikaaliturvallisuuslaki*, ja sen nojalla annetuilla valtioneuvoston asetuksilla. Seveso III –direktiivin voimaansaattaminen edellyttää kemikaaliturvallisuuslain muuttamista. Pääosa tämän direktiivin vaatimuksista on tarkoitus säätää lain perusteella annettavilla valtioneuvoston asetuksilla.

Keskeiset räjähteitä sekä niiden valmistusta, varastointia ja käyttöä koskevat säännökset sisältyvät kemikaaliturvallisuuslakiin ja räjähdeasetukseen (473/1993). Räjähdeasetus on annettu kemikaaliturvallisuuslakia edeltäneen räjähdysvaarallisista aineista annetun lain (263/1953) nojalla. Räjähdeasetukseen on tehty useita muutoksia, jotka ovat perustuneet eri direktiiveihin tai sitten ne ovat perustuneet kansallisiin lähtökohtiin. Työ- ja elinkeinoministeriössä on käynnissä räjähdesäännöksiä koskeva uudistus, jonka yhteydessä nykyinen räjähdeasetus on tarkoitus korvata kahdella uudella valtioneuvoston

asetuksella. Tämä uudistus edellyttää muutoksia myös kemikaaliturvallisuuslain räjähteitä koskeviin säännöksiin. Uudistustarve perustuu osittain kansallisiin syihin ja osittain Seveso III –direktiivin toimeenpanoon. Uudistus on tarkoitus toteuttaa samalla aikataululla Seveso III –direktiivin toimeenpanon kanssa siten, että myös uusia räjähteitä koskevia säännöksiä sovellettaisiin 1 päivästä kesäkuuta 2015.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Vaarallisista aineista aiheutuvan suuronnettomuusvaaran torjuntaa koskevan Seveso II –direktiivin soveltamisala on laaja. Direktiivi on saatettu kansallisesti voimaan kemikaaliturvallisuuslain lisäksi maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999), pelastuslain (379/2011) sekä työturvallisuuslain (738/2002) nojalla.

Keskeisimmät Seveso II –direktiivin vaatimukset on säädetty kemikaaliturvallisuuslaissa. Tarkemmat säännökset näistä on säädetty vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (855/2012), räjähdäasetuksessa sekä maakaasun käsittelyn turvallisuudesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (551/2009). Näissä säädöksissä on säännökset muun muassa direktiivin edellyttämistä suuronnettomuuksien ehkäisemistä koskevien toimintaperiaatteiden ja turvallisuusselvityksen laadinnasta, tuotantolaitoksen sisäisestä pelastussuunnitelmasta, tuotantolaitosten valvonnasta ja tarkastuksista sekä turvallisuusselvitystä vaativien kohteiden tiedottamisvelvollisuudesta. Kemikaaliturvallisuuslain osalta näiden suuronnettomuusvaarallisten tuotantolaitosten valvonnasta vastaa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

Seveso II –direktiivin maankäytön suunnittelua koskevan 12 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on huolehdittava, että suuronnettomuuksien ehkäisemisen ja niiden rajoittamisen tavoite otetaan huomioon jäsenvaltioiden maankäytön suunnittelussa ja muissa asiaankuuluvissa toimintaperiaateissa. Maankäytön suunnittelun osalta Seveso II –direktiivi

on Suomessa toimeenpantu maankäyttö- ja rakennuslainsäädännöllä, maankäyttö- ja rakennuslailla ja -asetuksella (895/1999). Valtioneuvosto on lisäksi vuonna 2000 antanut maankäyttö- ja rakennuslain 22 §:n nojalla valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, joita on tarkistettu vuonna 2008. Eheytyvän yhdyskuntarakenteen ja elinympäristön laadun osalta erityistavoitteiden mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätettävä riittävän suuri etäisyys. Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset sekä vaarallisten aineiden kuljetusreitit ja niitä palvelevat kemikaaliratapihat on sijoitettava riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista. Ympäristöministeriö on vuonna 2001 antanut maankäytön suunnittelusta vastaaville kunnille, maakunnan liitoille ja muille asianomaisille tahoille ohjekirjeen kemikaaleja käsittelevien ja varastoitujen tuotantolaitosten aiheuttaman onnettomuusvaaran huomioon ottamisesta. Kirjeen mukaan kaavoitus- ja rakennusvalvontaviranomaisten tehtävänä on huolehtia siitä, ettei riskille alttiita toimintoja sijoiteta liian lähelle vaaraa aiheuttavia laitoksia ja varastoja. Kirjeessä todetaan myös, että suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen sijoittamista suuronnettomuusriskin piiriin kuuluvan vyöhykkeen sisälle on kaavaa laadittaessa syytä pyytää pelastusviranomaisen ja tarvittaessa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausunto.

Seveso II -direktiivin 11 artiklassa edellytetään ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista turvallisuusselvitysvelvollisten tuotantolaitosten osalta. Kansallisesti tästä velvoitteesta on säädetty pelastuslaissa, jonka mukaan pelastuslaitoksen on laadittava alueellaan erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa. Tarkemmin ulkoisen pelastussuunnitelman laatimisesta on säädetty sisäasiainministeriön asetuksella erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta (406/2011).

Työturvallisuuslaissa on säädetty myös suuronnettomuusvaaran torjunnasta. Sen mukaan jos työssä käsitellään tai työpaikalla säi-

lytetään aineita, joista saattaa aiheutua suuronnettomuus tai työssä muutoin saattaa olla suuronnettomuuden vaara, työntekijöille on annettava tarpeellista opetusta ja ohjeet vaaran torjumisesta ja menettelytavoista onnettomuuden sattuessa. Tarkempia säännöksiä on annettu valtioneuvoston päätöksessä työntekijöille aiheutuvan suuronnettomuusvaaran torjunnasta (922/1999). Valtioneuvoston päätöksessä on säännökset muun muassa työnantajan ja työntekijän velvoitteista, työnantajan ja työntekijöiden yhteistoiminnasta sekä opetuksesta, ohjeista ja harjoituksista.

Räjähteitä koskevat säännökset ovat kemikaaliturvallisuuslaissa varsin kattavat. Kemikaaliturvallisuuslaissa säädetään räjähteille asetettavista vaatimuksista sekä räjähteiden valmistuksesta, maahantuonnista, käytöstä, siirrosta, kaupasta, luovutuksesta, hallussapidosta, varastoinnista, säilytyksestä ja hävittämisestä. Tarkemmat säännökset räjähteistä ja niiden valmistuksesta, varastoinnista ja käytöstä on annettu räjähdeasetuksessa, joka on annettu kemikaaliturvallisuuslakia edeltäneen räjähdysvaarallisista aineista annetun lain nojalla. Räjähdeasetus jätettiin voimaan kemikaaliturvallisuuslain 138 §:n mukaisesti kemikaaliturvallisuuslakia säädettäessä.

Räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetulla asetuksella (1384/1994) on saatettu voimaan siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden markkinoille saatamista ja valvontaa koskevien säännösten yhdenmukaistamisesta annetun neuvoston direktiivin 93/15/ETY räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamista koskevat vaatimukset. Valtioneuvoston asetuksella pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta (1102/2009) on saatettu pääosin voimaan pyroteknisten tuotteiden markkinoille saattamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/23/EY vaatimukset. Sekä ns. siviiliräjähdedirektiivin että pyroteknisiä tuotteita koskevan direktiivin kansalliset rajoitukset on säädetty pääosin edellä mainitussa räjähdeasetuksessa.

Lisäksi edelleen on voimassa kauppaja teollisuusministeriön päätös räjähdystarvikkeista (130/1980), joka sisältää lähinnä teknisiä turvallisuusvaatimuksia räjähteistä sekä niiden valmistuksesta ja varastoinnista. Tämä

päätös jätettiin myös voimaan kemikaaliturvallisuuslain 138 §:n mukaisesti kemikaaliturvallisuuslakia säädettäessä.

Kemikaaliturvallisuuslain räjähteitä koskevien säännösten keskeisenä valvontaviranomaisena toimii Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tehtävänä on kemikaaliturvallisuuslain 115 §:n 1 momentin mukaan valvoa lain noudattamista siltä osin kuin tehtävää ei ole säädetty muulle viranomaiselle. Pelastusviranomaiset valvovat vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia tai säilytystä, jollei valvonta lain mukaan kuulu Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle sekä pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä ja luovutusta yksityiseen kulutukseen. Poliisi valvoo muun muassa räjähteiden ja myös ilotulitteiden käyttöä ja luovutusta sekä säilytystä, näiden tuotteiden hävittämistä sekä ilotulitusnäytösten järjestämistä.

2.2 Seveso III -direktiivi

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 4 päivänä heinäkuuta 2012 direktiivin 2012/18/EU vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta sekä neuvoston direktiivin 96/82/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta. Direktiivin vaatimukset perustuvat suurelta osin vuonna 1996 annetun Seveso II -direktiivin vaatimuksiin.

Direktiivin soveltamisalaan kuuluu yhteisön alueella noin 10 000 tuotantolaitosta. Suomessa soveltamisalaan kuuluvia laitoksia on noin 300 kappaletta. Seveso II -direktiivin avulla on pystytty vähentämään kemikaaleista aiheutuvien suuronnettomuuksien todennäköisyyttä ja vaikutuksia.

Direktiivin merkittävä muutos on se, että vaarallisten aineiden luokitus on mukautettu Seveso III -direktiivissä aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta annettuun asetukseen (EY) N:o 1272/2008 (jäljempänä *CLP-asetus*). Tämän vuoksi uuden direktiivin liitteessä I on käytössä CLP-asetuksen mukaiset vaarakategoriat. Luokitusmuutoksella ei pitäisi olla suurta vaikutusta direktiivin soveltamisalaan kuuluviin tuotantolaitoksiin, koska direktiivin valmistelussa yhtenä lähtökohtana oli se, että sovelta-

misalaan kuuluvat samat tuotantolaitokset kuin aikaisemmin ja että tuotantolaitosten lukumäärä ei muutu merkittävästi.

Seveso III -direktiivin tarkastuksia koskevassa 20 artiklassa on lisätty tuotantolaitoksille tehtävien tarkastusten suunnitelmallisuutta ja tämän vuoksi edellytetään tarkastussuunnitelman ja -ohjelman laatimista. Tarkastussuunnitelma on uusi vaatimus. Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki tuotantolaitokset kuuluvat tarkastussuunnitelmaan kansallisella, alueellisella tai paikallistasolla ja että tätä suunnitelmaa tarkistetaan ja tarvittaessa saatetaan ajan tasalle säännöllisesti. Tarkastussuunnitelman perusteella toimivaltaisen viranomaisen tulee laatia rutiiniluonteisia tarkastuksia koskevat ohjelmat, joihin sisältyy tarkastusten tiheys eri laitostyyppien osalta. Artiklassa on myös määritelty kahden peräkkäisen tarkastuksen enimmäisaikaväli. Aikaväliä voidaan pidentää, jos toimivaltainen viranomainen on laatinut tarkastusohjelman, joka perustuu kyseessä olevien tuotantolaitosten suuronnettomuuksien vaaran järjestelmälliseen arviointiin. Direktiivissä on myös korostettu, että toimivaltaisen viranomaisen tulee tehdä tarkastus mahdollisimman nopeasti, kun on tarpeen tutkia vakavia valituksia, vakavia onnettomuuksia ja läheltä piti -tilanteita sekä vaaratilanteita ja vaatimusten laiminlyöntejä.

Direktiivissä on lisätty toiminnanharjoittajan tiedottamisvelvollisuuksia. Yleisölle tiedottamista koskevassa 14 artiklassa on uusi vaatimus, jonka mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikkien direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotantolaitosten osalta on pysyvästi yleisön saatavilla tiedot suuronnettomuusvaaraa aiheuttavaa tuotantolaitosta koskevista turvallisuustoimenpiteistä ja onnettomuustapauksissa noudatettavista toimintaohjeista suuronnettomuuden varalta. Ajan tasalla olevat tiedot on koottava yhteen asiakirjaan ja pidettävä pysyvästi yleisön saatavilla myös sähköisessä muodossa. Lisäksi direktiiviin sisältyvät jo nykyisin voimassa olevat velvoitteet, joiden mukaan turvallisuusselvitystä vaativien kohteiden toiminnanharjoittajien on tiedotettava tuotantolaitosta koskevista turvallisuustoimenpiteistä ja onnettomuustapauksissa noudatettavista toi-

mintaohjeista suuronnettomuuden varalta sellaisille henkilöille ja yhteisöille, joihin kyseisessä tuotantolaitoksessa alkunsa saanut suuronnettomuus voi vaikuttaa.

Seveso III –direktiivissä on uutena artiklana yleisön kuulemista ja osallistumista päätöksentekoon käsittelevä 15 artikla. Artiklan perusteena on Århusin yleissopimus, jonka mukaan yleisön tehokas osallistuminen päätöksentekoon on tarpeen, jotta yleisö, jota asia koskee, voi ilmaista ja päätöksentekijät voivat ottaa huomioon ne kannat ja huolenaiheet, joilla voi olla merkitystä päätöksenteossa. Näin lisätään päätöksenteon vastuullisuutta ja avoimuutta sekä yleisön tietoisuutta ympäristökysymyksistä ja yleisön tukea tehdyille päätöksille. Nämä menettelyt koskevat sekä maankäytön suunnittelua että tuotantolaitoksen turvallisuus- ym. valvontaa koskevia toimenpiteitä.

Direktiivin mukaan kansalliset säännökset on saatettava voimaan viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2015 ja niitä on sovellettava 1 päivästä kesäkuuta 2015.

Direktiivillä muutettiin myös nykyistä Seveso II –direktiiviä siten, että direktiivin liitteessä I olevan 1 osan öljytuotteisiin sisällytettiin raskaat polttoöljyt. Tämä merkitsi sitä, että raskaat polttoöljyt lisättiin nimettyihin kemikaaleihin ja niille annettiin raja-arvot, joiden mukaan määräytyvät turvallisuusselvityksen ja toimintaperiaateasiakirjan laatimiselvoitteet. Direktiivin mukaan tämän muutoksen edellyttämät kansalliset säännökset tuli saattaa voimaan 14 päivään helmikuuta 2014 mennessä ja niitä piti alkaa soveltaa 15 päivästä helmikuuta 2014. Suomessa tämä muutos saatettiin voimaan valtioneuvoston asetuksella vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 47 §:n ja liitteen I muuttamisesta (116/2014). Asetus tuli voimaan 14 päivänä helmikuuta 2014.

2.3 Nykytilan arviointi

Seveso II –direktiivi on saatettu kansallisesti voimaan kemikaaliturvallisuuslain lisäksi maankäyttö- ja rakennuslailla, pelastuslailla sekä työturvallisuuslailla sekä niiden nojalla annetuilla asetuksilla. Direktiivi on

toimeenpantu Suomessa hyväksyttävällä tavalla, koska komissio ei ole tehnyt täytäntöönpanoon liittyviä huomautuksia.

Seveso III –direktiiviin tehdyt muutokset tullaan pääosin saattamaan Suomessa voimaan kemikaaliturvallisuuslain muutoksella sekä kemikaaliturvallisuuslain nojalla annettavilla valtioneuvoston asetuksilla. Seveso III –direktiivistä aiheutuvat muutokset kemikaaliturvallisuuslakiin sisällytetään tähän hallituksen esitykseen. Lisäksi on tarkoitus antaa kokonaan uusi valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta, johon sisältyy merkittävä osa Seveso III –direktiivin muutoksista. Lisäksi räjähteitä koskevia muutoksia on tarkoitus sisällyttää nykyisen räjähdeasetuksen osittain korvaavaan valtioneuvoston asetukseen räjähteiden käsittelyn valvonnasta. Kaikkien edellä mainittujen säädösten on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2015.

Seveso III –direktiivissä on tehty eräitä tarkennuksia maankäytön suunnittelua koskevaan 13 artiklaan. Suuronnettomuusvaaran ehkäisemistä koskevat periaatteet on jo nykyisin kansallisesti viety maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntöön kyseiseen sääntelyyn soveltuvalla tavalla. Vastaavasti artiklan 15 mukaiset kuulemismenettelyt sisältyvät maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntöön. Direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä uusitaan ympäristöministeriön aikaisemman direktiivin täytäntöönpanossa annettu ohjekirje kemikaaleja käsittelevien ja varastoivien tuotantolaitosten aiheuttaman onnettomuusvaaran huomioon ottamisesta. Tarkoitus on, että päivitetty ohjekirje olisi käytössä Seveso III –direktiivin mukaisten menettelyjen soveltamisen alkaessa 1 päivänä kesäkuuta 2015.

Seveso III –direktiivin vaatimukset merkitsevät eräitä muutoksia ulkoiseen pelastussuunnitelmaan liittyvien menettelyjen osalta. Nämä muutokset on tarkoitus saattaa voimaan pelastuslain nojalla annetun sisäasiainministeriön erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta antaman asetuksen muutoksella.

Työturvallisuuslakiin ja sen nojalla annettuun valtioneuvoston päätökseen työntekijöille aiheutuvan suuronnettomuusvaaran torjunnasta Seveso III –direktiivi ei aiheuta muutospaineita.

Kuten edellä on todettu, keskeiset räjähteitä sekä niiden valmistusta, varastointia ja käyttöä koskevat säännökset sisältyvät kemikaaliturvallisuuslakiin ja räjähdeasetukseen. Nämä säännökset, ja erityisesti alun perin vuonna 1993 annettu räjähdeasetus, ovat monelta osin vanhentuneita. Räjähdeasetukseen on tehty useita muutoksia, jotka ovat perustuneet eri direktiiveihin tai sitten ne ovat perustuneet kansallisiin lähtökohtiin, mutta räjähdeasetuksen kokonaisuudistusta ei ole tehty. Työ- ja elinkeinoministeriössä on käynnissä räjähdesäännöksiä koskeva uudistus. Tämä uudistus edellyttää muutoksia myös kemikaaliturvallisuuslain räjähteitä koskeviin säännöksiin. Nämä muutokset on sisällytetty tähän hallituksen esitykseen. Uudistus on tarkoitettu toteuttaa samalla aikataululla Seveso III –direktiivin toimeenpanon kanssa siten, että myös uudet räjähteitä koskevat säännökset tulisivat voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2015.

Uudistuksessa nykyinen räjähdeasetus on tarkoitettu korvata kahdella uudella valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetus räjähteiden käsittelyn valvonnasta sisältäisi räjähteiden valvontaan liittyvät hallintomenettelyt. Toinen valtioneuvoston asetus olisi valtioneuvoston asetus räjähteiden käsittelyn turvallisuusvaatimuksista, joka sisältäisi räjähteiden valmistusta, varastointia, käsittelyä ja muita toimintoja koskevat tekniset turvallisuusvaatimukset. Tällä asetuksella on tarkoitettu myös korvata voimassa oleva kauppa- ja teollisuusministeriön päätös räjähdystarvikkeista, joka sisältää räjähteiden käsittelyyn liittyviä teknisiä turvallisuusvaatimuksia.

Kemikaaliturvallisuuslailla ja sen nojalla annetuilla säännöksillä on säädetty myös pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta, räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta sekä räjähdystvaarallisiin ilmaseoksiin tarkoitetuista laitteista ja suojausjärjestelmistä. Näillä säännöksillä on saatettu voimaan näitä tuotteita koskevat tuotedirektiivit. Pyroteknisten tuotteiden asettamisesta saataville markkinoilla on annettu uusi direktiivi 2013/29/EU, jota tulee alkaa soveltaa 1 päivästä heinäkuuta 2015. Vastaavasti myös siviiliräjähteistä on annettu uusi direktiivi 2014/28/EU sekä myös räjäh-

dysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitetuista laitteista ja suojajärjestelmistä on annettu direktiivi 2014/34/EU. Nämä direktiivit ovat osa EU:n ns. tuotedirektiivipakettia. Näitä direktiivejä tulee kansallisesti alkaa soveltaa 19 päivänä huhtikuuta 2016. Näiden kolmen direktiivin kansallinen toimeenpano tulee aiheuttamaan myöhemmässä vaiheessa muutoksia kemikaaliturvallisuuslakiin ja sen nojalla annettuihin, edellä mainittuja tuotteita koskeviin säädöksiin.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Seveso III –direktiivin toimeenpano

Tämän esityksen tavoitteena on erityisesti ehdottaa kemikaaliturvallisuuslakiin sellaiset tarpeelliset muutokset, jotka ovat tarpeen Seveso III –direktiivin voimaansaattamiseksi. Lisäksi esityksessä kemikaaliturvallisuuslakiin ehdotetaan tehtäväksi ne muutokset, jotka ovat tarpeen räjähdesäännösten uudistuksen vuoksi. Merkittävä osa Seveso III –direktiivin vaatimuksista sekä räjähteiden käsittelyä koskevista vaatimuksista on tarkoitus säätää kemikaaliturvallisuuslaissa säädettyjen perussäännösten perusteella annettavilla valtioneuvoston asetuksilla vastaavasti kuin on menetelty useiden muiden lain soveltamisalaan kuuluvien direktiivien osalta.

Seveso III –direktiivin merkittävä muutos on siirtyminen kemikaalien luokituksessa CLP-asetuksen mukaiseen luokitusjärjestelmään. Kemikaaliturvallisuuslakiin tämä muutos vaikuttaa siten, että kemikaalin ja vaarallisen kemikaalin määritelmiä ehdotetaan vastaamaan nykyisen kemikaalilain (599/2013) mukaisia määritelmiä, joissa viitataan CLP- ja REACH-asetuksiin. Samalla joudutaan luopumaan käsitteistä palo- ja räjähdystvaarallinen kemikaali, terveydelle vaarallinen kemikaali sekä ympäristölle vaarallinen kemikaali. Varsinaisesti uusi luokitus näkyy direktiivin liitteessä I. Tämä liite on tarkoitettu kansallisesti panna täytäntöön vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta annettavan valtioneuvoston asetuksen liitteellä, kuten on menetelty Seveso II –direktiivin vastaavan liitteen osalta.

Seveso III –direktiivissä on lisätty tuotantolaitoksille tehtävien viranomaistarkastusten suunnitelmallisuutta ja tämän vuoksi edellytetään tarkastussuunnitelman ja –ohjelman laatimista. Tarkastussuunnitelmaa ja –ohjelmaa koskeva säännös ehdotetaan lisättäväksi kemikaaliturvallisuuslakiin. Näistä tarkastussuunnitelman laatimista koskeva velvoite on uusi velvoite. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on kuitenkin jo nykyisin valvontatoiminnassaan laatinut vastaavia valvontaa ohjaavia asiakirjoja. Säännökseen sisältyy valtuutus, että valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin muun muassa tarkastussuunnitelman ja –ohjelman sisällöstä.

Seveso III –direktiivissä on lisätty yleisölle tiedottamista koskevia velvollisuuksia. Tämän vuoksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, että toiminnanharjoittajan on tiedotettava suuronnettomuusvaaraa aiheuttavaa tuotantolaitosta koskevista turvallisuustoimenpiteistä ja onnettomuustapauksissa noudatettavista toimintaohjeista suuronnettomuuden varalta. Ajan tasalla olevat tiedot on koottava yhteen asiakirjaan ja pidettävä pysyvästi yleisön saatavilla myös sähköisessä muodossa.

Seveso III –direktiivissä on uutena artiklana yleisön kuulemista ja osallistumista päätöksentekoon käsittelevä 15 artikla. Artiklan perusteena on Århusin yleissopimus, jonka mukaan yleisön tehokas osallistuminen päätöksentekoon on tarpeen, jotta yleisö, jota asia koskee, voi ilmaista ja päätöksentekijät voivat ottaa huomioon ne kannat ja huolenaiheet, joilla voi olla merkitystä päätöksenteossa. Näin lisätään päätöksenteon vastuullisuutta ja avoimuutta sekä yleisön tietoisuutta ympäristökysymyksistä ja yleisön tukea tehdyille päätöksille. Nämä menettelyt koskevat sekä maankäytön suunnittelua että tuotantolaitoksen turvallisuus- ym. valvontaa koskevia toimenpiteitä. Direktiivin uuden artiklan perusteella kemikaaliturvallisuuslakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi luku, jossa käsitellään lupa-asiassa kuulemista ja tiedottamista. Tähän lukuun sisältyy myös erillinen pykälä, jossa säädetään puolustushallinnon poikkeusmahdollisuuksista luvussa säädetystä kuulemisesta ja tiedottamisesta.

3.2 Räjähdesäännösten uudistus

Räjähdesäännösten uudistuksen kannalta kemikaaliturvallisuuslakiin ehdotetaan kansallisesti muutamia keskeisiä räjähteitä koskevia lisäyksiä ja tarkennuksia.

Kemikaalilakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä räjähteen valmistuksesta siirrettävällä laitteistolla. Räjähteiden valmistus siirrettävällä laitteistolla on yleistynyt merkittävästi. Siirrettävässä laitteistossa on säiliöt räjähteen raaka-aineille ja räjähdde valmistuu vasta sekoitettaessa räjähteen raaka-aineet laitteistossa keskenään räjäytystyömaan panostusvaiheessa. Siirrettävä laitteisto voi olla asennettuna pysyvästi ajoneuvoon, jolloin muodostuu vaarallisten aineiden kuljetusmääräysten määrittelemä MEMU-ajoneuvo (Mobil Explosive Manufacturing Unit). Tähän mennessä vastaavat valmistuslaitteistot on hyväksytty kemikaaliturvallisuuslain 58 §:n perusteella, jossa säädetään yleisesti räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin luvanvaraisuudesta.

Vastaavasti kemikaaliturvallisuuslakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös räjähteiden tilapäisestä varastoinnista. Nykyisin tilapäisestä varastoinnista säädetään asetustasolla räjähddeasetuksessa. Uuden pykälän mukaan räjähteiden tilapäistä varastointia räjäytys- ja louhintatyötä varten saisi harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla. Tarkoituksena on, että tilapäinen varastointi rajattaisiin vain räjäytys- ja louhintatöitä varten.

Kaupan yhteydessä tapahtuvan räjähteiden varastoinnin valvontaa koskevia säännöksiä ehdotetaan tarkennettavaksi.

Myös räjähteiden luovutussäännöksiä ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että luovutus kohdennettaisiin toiminnanharjoittajiin, jotka elinkeinotoiminnassaan tarvitsevat räjähteitä. Tavoitteena näillä tarkennuksilla on räjähteisiin liittyvän turvallisuuden paraneminen.

4 Esityksen vaikutukset

Lakiin ehdotetaan tehtäväksi muutokset, jotka johtuvat uudesta Seveso III –direktiivin säännösten saattamisesta kansalliseen lainsäädäntöön. Tämä direktiivi on ns. minimidirektiivi. Tässä ehdotuksessa on pitäyditty di-

rektiivin vaatimuksissa eikä ehdoteta säädettyväksi lisävaatimuksia.

Toisaalta esityksessä ehdotetaan tarkennettavaksi räjähteitä koskevia säännöksiä. Tältä osin lakiehdotus on monelta osin lainsäädäntötekniinen eikä sillä ole suoranaisia merkittäviä vaikutuksia yrityksiin ja viranomaisiin.

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia kotitalouksien, julkisen talouden ja kansantalouden kannalta.

Esityksen yrityksiin kohdistuvat taloudelliset vaikutukset liittyvät lähinnä esityksen kahteen muutokseen: Seveso III –direktiivin edellyttämän toiminnanharjoittajien tiedottamisvelvollisuuden laajentuminen sekä räjähteiden valvontatoiminnan muutokset. Lisäksi Seveso III –direktiivissä vaarallisten aineiden luokitus on mukautettu CLP-asetukseen. Tämän vuoksi uudessa direktiivissä on käytössä CLP-asetuksen mukaiset vaarakategoriat. Luokitusmuutoksella ei pitäisi olla suurta vaikutusta direktiivin soveltamisalaan kuuluviin tuotantolaitoksiin. Joka tapauksessa CLP-asetuksen soveltaminen edellyttää toiminnanharjoittajilta erinäisiä toimenpiteitä muun muassa kemikaalien luokituksen, merkintöjen ja kemikaaliluetteloiden päivittämisen osalta. Tässä yhteydessä ei kuitenkaan ole arvioitu tämän muutoksen taloudellisia vaikutuksia toiminnanharjoittajille, koska nämä velvoitteet johtuvat pääosin jo aikaisemmin annetusta CLP-asetuksesta.

Seveso III –direktiivi edellyttää, että direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotantolaitosten turvallisuustoimenpiteistä ja onnettomuustapauksissa noudatettavista toimintaohjeista tiedotetaan. Nämä ajan tasalla olevat tiedot on koottava yhteen asiakirjaan ja pidettävä yleisön saatavilla myös sähköisessä muodossa. Tämä velvoite ehdotetaan lain 30 §:ssä säädettyä toiminnanharjoittajan velvoitteeksi. Tämä on uusi velvoite ja se täydentää aikaisempia ja edelleen voimassa pysyviä tiedottamisvelvoitteita. Suomessa tämä koskisi noin 300 tuotantolaitosta. Asiakirjaan koottavat tuotantolaitosta koskevat tiedot ovat pääosin toiminnanharjoittajalla tiedossa eikä se edellytä uusien tietojen hankkimista. Vaatimus asiakirjan pitämisestä

yleisön saatavilla sähköisessä muodossa tarkoittaa käytännössä asiakirjan lisäämistä toiminnanharjoittajan internet -sivuille. Tästä velvoitteesta aiheutuvien kustannusten voidaan arvioida olevan tuotantolaitosta kohden suuruusluokkaa 1 000 – 2 000 euroa, joten velvoitteen kustannusvaikutus yrityksille arvioidaan olevan yhteensä 500 000 euron suuruusluokkaa.

Lain 59 a §:ssä ehdotettu mahdollisuus korvata räjähteiden tilapäisen varastoinnin käyttöönottotarkastus pelastusviranomaisen tarkastuksella voisi vähentää yrityksen kustannuksia jonkin verran, koska tarkastuksen hoitaisi yksistään paikallistason viranomainen. Räjähteiden tilapäisen varastoinnin kohteita on vuodessa käsittelyssä noin kymmenen kappaletta.

4.2 Viranomaisvaikutukset

Lain 59 a §:ssä ehdotetaan, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi lupapäätöksessään hyväksyä asianomaista pelastusviranomaista kuultuaan, että räjähteiden tilapäisen varastoinnin käyttöönottotarkastus voitaisiin korvata pelastusviranomaisen tekemällä tarkastuksella. Räjähteiden tilapäisen varastoinnin lupahakemuksien määrä on suuruusluokkaa kymmenen vuodessa, joten kysymys ei ole määrällisesti kovin merkittävästä tehtävästä. Tehtävä sopisi tehtäväksi paremmin paikallistasolla kuin valtakunnallisen viranomaisen, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tehtävänä. Pelastusviranomainen las-kuttaisi käyttöönottotarkastuksesta maksu-perusteiden mukaisesti.

Lain 27 a ja 64 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi nykyistä tarkemmin vaarallisten kemikaalien vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin sekä kaupan yhteydessä tapahtuvan räjähteiden varastoinnin valvonnasta ja tarkastuksesta. Näissä pykälissä säädetään, että tarkastukset sisällytettäisiin kemikaaliturvallis-lauslain periaatteiden mukaisesti pelastus-lain 79 §:n mukaiseen valvontasuunnitelmaan. Tämä edesauttaisi myös yhdistämään pelastuslain ja kemikaaliturvallis-lauslain mukaisia valvontatoimenpiteitä tehtäväksi samanaikaisesti.

Lakiesityksen 64 a ja 115 §:ssä ehdotetaan tarkennettavaksi säännöksiä myymälässä ta-

pahtuvan ampuma-aseiden patruunoiden, sytytysnallien ja ruudin varastoinnin valvonnan osalta siten, että poliisi valvoisi näiden varastointia ampuma-aselain mukaisen valvonnan yhteydessä. Tältä osin ei ole tarkoitus muuttaa nykyistä tilannetta. Lain 115 §:ää ehdotetaan tarkennettavaksi pelastusviranomaisten tehtävien osalta räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien erikoistehostekäytön valvonnassa.

Lakiesityksellä ei ole merkittäviä muutoksia Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintaan, koska Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvontaan kuuluvien tuotantolaitosten tarkastusmenettelyt ja näihin liittyvien lupahakemusten kuuluttamis- ja kuulemismenettelyt ovat jo nykyisin pääosin tämän lakiesityksen mukaisia. Lain 27 §:ssä edellytetään, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavia tuotantolaitoksia koskevan tarkastussuunnitelman. Vastaava velvoite räjähteitä käsittelevien tuotantolaitosten osalta ehdotetaan säädettäväksi lain 60 §:ssä. Nämä ovat uudet velvoitteet Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

4.3 Ympäristövaikutukset

Kemikaaliturvallisuuslain keskeisenä tarkoituksena on ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelystä aiheutuvia ympäristövahinkoja. Vastaava tavoite on Seveso III –direktiivillä, joka on pääosin toimeenpantu kansallisesti kemikaaliturvallisuuslain säännöksillä. Näin ollen lähtökohtana on, että kemikaaliturvallisuuslain muuttamisella ja kehittämisellä on myönteisiä ympäristövaikutuksia. Tuotantolaitosten valvonta- ja tarkastustoiminnan korostamisella, toiminnanharjoittajien tiedottamisvelvollisuuden lisäämisellä sekä viranomaisten kuulemisvelvoitteiden lisäämisellä voidaan odottaa olevan myönteisiä ympäristövaikutuksia.

4.4 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Esityksellä on myös muita yhteiskunnallisia vaikutuksia. Esitykseen sisältyy uusi luku 12 a lupa-asiasta kuuleminen ja tiedottaminen, jonka voidaan olettaa lisäävän jonkin

verran kansalaisten mahdollisuuksia saada tietoa uusista hankkeista liittyen vaarallisia kemikaaleja ja räjähteitä käsitteleviin tuotantolaitoksiin sekä myös lisäävän mahdollisuuksia vaikuttaa päätöksentekoon. Tosiasiallisesti Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on toiminut lähes vastaavalla tavalla jo aikaisemmin hallintolain (434/2003) säännösten perusteella.

Vastaava myönteinen kehitys on odotettavissa siitä, että ehdotetun 31 §:n perusteella toiminnanharjoittajien tiedottamisvelvollisuus lisääntyy. Sekä turvallisuusselvitystä että toimintaperiaateasiakirjaa edellyttävien tuotantolaitosten, joita Suomessa on yhteensä noin 300, on tiedotettava tuotantolaitosta koskevista turvallisuustoimenpiteistä ja onnettomuustapauksissa noudatettavista toimintaohjeista suuronnettomuuden varalta. Ajan tasalla oleva asiakirja on pidettävä pysyvästi yleisön saatavilla myös sähköisessä muodossa.

Räjähteiden luovutusrajoitusten tiukentamisella uskotaan olevan myönteisiä vaikutuksia yleiseen turvallisuuteen ja myös rikossentorjuntaan.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sekä sisäministeriön ja ympäristöministeriön kanssa.

Esityksen periaatteita on käsitelty valmistelun aikana työ- ja elinkeinoministeriön asettamien, EU:n tuotelainsäädäntöuudistuksen kansallista toimeenpanoa koordinoivan johdoryhmän ja lainvalmistelutyöryhmän kokouksissa. Lisäksi esitystä on käsitelty työ- ja elinkeinoministeriön alaisessa turvallisuustekniikan neuvottelukunnassa. Neuvottelukunnan prosessijaosto on osallistunut esityksen valmisteluun erityisesti Seveso III –direktiivin toimeenpanon osalta.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoa eri ministeriöiltä, viranomaisilta, elinkeinoelämän järjestöiltä sekä ammatti-, kuluttaja-, ja luonnonsuojelujärjestöiltä. Lausunto pyydettiin yhteensä yli 70 organisaatiolta ja lausuntoja saatiin lähes 50 kappaletta.

Lausunnoissa esitetyt muutokset on otettu huomioon hallituksen esityksen jatkovalmis-

telussa ja lausuntojen perusteella on tehty muutoksia esitykseen. Työ- ja elinkeinoministeriö on myös neuvotellut lausunnoissa esitetyistä muutoksista oikeusministeriön, sisäministeriön, puolustusministeriön, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston, Poliisihallituksen, Pääesikunnan, pelastuslaitosten sekä Suomen Kuntaliiton edustajien kanssa.

Oikeusministeriön lausunnon perusteella on esityksessä pyritty tarkentamaan esityksessä käsiteltyjen lupamenettelyjen harkintavallan laajuutta sekä selvennetty sitä, että kemikaaliturvallisuuslain mukaiset luvat ovat oikeusharkintaisia turvallisuuslupia. Esityksessä on myös pyritty tarkentamaan ilmoitusmenettelyihin liittyvien päätösten perusteita. Asetuksenantovaltuudet on pyritty laatimaan tarkkarajaisiksi ja täsmällisiksi. Toisaalta uusiin ehdotettuihin pykäliin laaditut asetuksen antovaltuudet on laadittu tarkkuudeltaan ja täsmällisyydeltään vastaaviksi kuin voimassa olevassa kemikaaliturvallisuuslaissa. Oikeusministeriön lausunnossa on esitetty myös sellaisia säädösrakenteisiin heijastuvia ehdotuksia, joiden huomioonottaminen on hankalaa kemikaaliturvallisuuslakia osittain muutettaessa. Ne voitaisiin paremmin ottaa huomioon ja ne tulisi toteuttaa kemikaaliturvallisuuslain kokonaisuudistuksessa.

Puolustusministeriön lausunnon perusteella on pyritty selventämään kemikaaliturvallisuuslain soveltamista puolustushallinnossa. Lakiesitykseen on lisätty puolustushallintoa koskevia säännöksiä 104 d ja 128 a §:iin. Lisäksi on tehty eräitä lisäyksiä yksityiskohtaisiin perusteluihin, muun muassa 31 ja 32 §:n osalta.

Lausunnonlehtetetyssä hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettiin kaupan yhteydessä tapahtuvan räjähteiden varastoinnin valvontaa yksinkertaistettavaksi ja tarkennettavaksi. Nykyisin kaupan yhteydessä tapahtuvaa räjähteiden varastointia voi kemikaaliturvallisuuslain nojalla samassa kohteessa valvoa jopa kolme viranomaista; pelastusviranomaisen ilotulitteiden osalta, poliisi ampumaseiden patruunoiden osalta ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto muiden räjähteiden osalta. Ehdotuksessa pyrittiin siihen, että valvonta tulevaisuudessa jakaantuisi pelastusviranomaisen ja poliisin kesken. Ehdotetut muu-

tokset olisivat selventäneet eri valvontaviranomaisten tehtäviä. Muutokset olisivat korostaneet Turvallisuus- ja kemikaaliviraston roolia pelastusviranomaisen ja poliisin valvontatoiminnan ohjaajana ja yhtenäistäjänä. Lausunnoissa näitä ehdotuksia kannatettiin sekä viranomaispuolelta että elinkeinoelämän puolelta. Toisaalta lausunnoissa tuotiin esille, että tehtävien siirtäminen edellyttäisi poliisihallinnossa ja pelastuslaitoksissa lisäresursseja ja henkilöstön koulutusta. Lisäksi kysymyksessä olisi tehtävien siirto valtion viranomaisilta kunnille. Hallituksen esityksen valmistelun kiireellisyyden vuoksi nämä muutosehdotukset jätettiin tässä vaiheessa pois esityksestä ja niihin palataan mahdollisesti seuraavien lakimuutosten valmistelun yhteydessä.

Lausunnonlehtetetyssä hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettiin kemikaaliturvallisuuslakiin myös lisättäväksi säännökset tehostealan toiminnanharjoittajan velvollisuuksista ja tehostealaan liittyvän toiminnan vastuhenkilöstä vastaavasti kuin on nykyisin säädetty ilotulitteiden valmistuksen ja maa-hantuonnin toiminnanharjoittajan sekä ilotulitusnäytöksen järjestäjän velvollisuuksista. Uudet säännökset olisivat edistäneet tehostealan toiminnan turvallisuutta ja antaneet Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle hyvän perustan tehostealan valvontatoiminnan järjestämiseen. Saaduissa lausunnoissa tehostealaa koskevien säännösten lisäämistä kemikaaliturvallisuuslakiin kannatettiin ja tunnistettiin tehostealan toimintaan liittyvät riskit ja tarve sääntelyyn, mutta toisaalta myös vastustettiin. Lausuntojen käsittelyn yhteydessä todettiin, että tehostealaa koskevien säännösten voimaansaattaminen edellyttää vielä selvityksiä ja jatkovalmistelua, joten myös niihin palataan mahdollisesti seuraavien lakimuutosten valmistelun yhteydessä.

Lisäksi eräissä lausunnoissa esitettiin kemikaaliturvallisuuslakiin myös kuluttajakäyttöön tarkoitettuja ilotulitteita koskevia lisärajoitteita sekä tarkennuksia kemikaaliturvallisuuslain ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain soveltamisaloihin. Näitä esityksiä ei ole voitu ottaa käsiteltäväksi tämän hallituksen esityksen valmistelussa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

4 §. Soveltamisalan rajaukset. Soveltamisalan rajauksiin on tehty kaksi tarkennusta, jotka perustuvat Seveso III –direktiiviin. Lakia ei ole tarkoitus soveltaa tuotantolaitoksen alueen ulkopuolella tapahtuvaan, vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitettuun kuljetukseen eikä kuljetustapahtumaan suoraan liittyvään tilapäiseen varastointiin. Tässä vaarallisten aineiden kuljetusta koskevassa rajauksessa nykyisin voimassa olevassa laissa sanan ”suoraan” tilalla on sana ”kiinteästi”.

Pykälän 2 momentiksi ehdotetaan lisättäväksi rajausta, jonka mukaan lain säännöksiä vaarallisista kemikaaleista aiheutuvien suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi ei sovelleta vaarallisten kemikaalien siirtoon käytettävissä putkistoissa eikä putkistojen yhteydessä oleviin pumppuasemiin tuotantolaitoksen alueen ulkopuolella. Tämä rajausta on ollut jo Seveso II –direktiivissä, mutta sitä ei ole otettu kemikaaliturvallisuuslakiin. Tosiasiallisesti tämä rajausta on säädetty maakaasun käsittelyn turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (551/2009) 9 §:ssä siten, että suuronnettomuusvaaran torjuntaa koskeviin velvoitteisiin on viitattu vain maakaasun varastoinnin osalta. Lakiin tehtävällä lisäyksellä ei näin ollen ole vaikutusta käytännön soveltamiseen.

Nykyisessä kemikaaliturvallisuuslaissa on soveltamisalan rajausta, jonka mukaan lakia ei sovelleta räjähteiden valmistukseen, käyttöön ja varastointiin kaivoksessa, siltä osin kuin siitä säädetään kaivoslaissa (503/1965). Uuteen pykälään vastaavaa kaivoksia koskevaa rajausta ei ehdoteta, koska nykyisessä kaivoslaissa (621/2011) ei ole säädetty räjähteiden valmistuksesta, käytöstä ja varastoinnista.

5 §. Suhde muuhun lainsäädäntöön. Pykälässä ehdotetaan tarkennettavaksi viittauksia EU:n CLP- ja REACH-asetuksiin, koska myös lain myöhemmissä pykälissä viitataan niihin asetuksiin. Pelastuslakiin koskevaa viittausta ehdotetaan päivitettäväksi uuteen voimassa olevaan pelastuslakiin.

Ehdotetaan lisättäväksi viittaus maankäyttö- ja rakennuslakiin, koska yhteys kemikaaliturvallisuuslain ja maankäyttö- ja rakennuslain välillä on varsin merkittävä tuotantolaitoksen sijoituksen kannalta rakentamis- ja kaavoitusvaiheessa, kuten Seveso III –direktiivistä käy ilmi.

Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi viittaus pyroteknisistä tuotteista annettavaan lakiin, jota koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa syksyllä 2014. Lailla on tarkoitus säätää pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta ja sillä on tarkoitus saattaa kansalliseen lainsäädäntöön uuden pyroteknisiä tuotteita koskevan direktiivin 2013/29/EU vaatimustenmukaisuuden toteamista koskevat vaatimukset. Direktiiviä tulee alkaa soveltaa 1 päivästä heinäkuuta 2015. Direktiivin mukaisista kansallisista rajoituksista on tarkoitus säätää edelleen kemikaaliturvallisuuslaissa ja räjähdeasetuksessa.

6 §. Määritelmät. Seveso III –direktiivissä siirtyminen kemikaalien luokituksessa CLP-asetuksen mukaiseen luokitukseen merkitsee muutoksia kemikaaliturvallisuuslain määritelmässä. Kemikaalin ja vaarallisen kemikaalin määritelmiä ehdotetaan muutettavaksi pääosin nykyisen kemikaalilain (599/2013) mukaisiksi, joissa on viitattu CLP- ja REACH-asetuksiin. Samalla käsitteet palo- ja räjähdyksivaarallinen kemikaali, terveydelle vaarallinen kemikaali sekä ympäristölle vaarallinen kemikaali ehdotetaan kumottaviksi, koska nämä käsitteet eivät ole CLP-asetuksen mukaisia. Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi seoksen määritelmä, mikä vastaa CLP-asetuksen 2 artiklan 8 kohdan mukaista määritelmää.

Laitoksen määritelmää ehdotetaan tarkennettavaksi Seveso III –direktiivin mukaisesti, että kysymys voi olla joko maanpäällisestä tai maanalaisesta yksiköstä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi siirrettävän laitteiston määritelmä, jonka mukaan siirrettävällä laitteistolla tarkoitetaan työmaalla välittömästi käytettäväksi tarkoitettua räjähteen valmistuslaitteistoa. Myös tuotantolaitoksen määritelmään ehdotetaan viittausta siirrettävään laitteistoon, koska laissa tuotan-

tolaitokselle säädetyt velvoitteet koskevat soveltuvin osin myös siirrettävää laitteistoa.

Lisäksi ehdotetaan lisättäväksi käsitteiden ”yleisö” ja ”yleisö, jota asia koskee” määritelmät pääosin Seveso III –direktiivin mukaisesti. Yleisön määritelmä kattaisi luonnolliset henkilöt, luonnollisten henkilöiden yhteenliittymät sekä oikeushenkilöinä yksityiset että julkiset oikeushenkilöt ja yhteisöt.

Yleisöllä, jota asia koskee, määriteltäisiin tarkemmin tahot, joilla olisi asianosaisasema lupa-asiassa. Yleisö, jota asiaa koskee, määritelmää sovellettaessa asianosaisasema määntyisi ensinnäkin onnettomuuden vaikutusten perusteella tai sillä kenen etua asia koskee. Asianosaisia olisivat esimerkiksi onnettomuuden vaikutuspiirissä olevat asukkaat, erilaiset yksityiset oikeushenkilöt kattaen rekisteröidyt yhdistykset ja säätiöt sekä julkisoikeudelliset oikeushenkilöt sekä muita yhteisöjä, kuten uskonnolliset yhdyskunnat. Lisäksi Seveso-direktiivin mukaisesti tätä määritelmää sovellettaessa valtioista riippumattomilla järjestöillä, jotka edistävät ympäristönsuojelua ja täyttävät mahdolliset kansallisen lainsäädännön mukaiset vaatimukset, katsotaan olevan etu tässä asiassa.

10 §. Onnettomuuksien ehkäiseminen. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan tarkennettavaksi Seveso III –direktiivin mukaisesti siten, että tässä yhteydessä terveydellä tarkoitetaan nimenomaan ihmisen terveyttä.

12 §. Tuotantolaitoksen käyttö ja kunnossapito. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vaarallisten kemikaalien luokituksen ja käsitteiden muutosten vuoksi siten, että erittäin helposti syttyvät, helposti syttyvät ja räjähtävät kemikaalit korvataan syttyvillä kemikaaleilla.

23 §. Luvanvaraisuus. Luvanvaraisuutta koskevan pykälän 1 momenttia ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle osoitetussa hakemuksessa tulee esittää myös tuotantolaitoksen toiminnasta vastaavan henkilön nimi. Tämä vaatimus on Seveso III –direktiivin mukainen.

23 a §. Luvan myöntäminen ja muutositmoituksen käsittely. Tässä uudessa pykälässä käsitellään Turvallisuus- ja kemikaalivirastossa tapahtuvaa luvan myöntämistä ja toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista tehtävän muutositmoituksen käsittelyä. Pykä-

län 1 ja 2 momentti vastaavat nykyisen lain 25 §:n 1 momenttia. Pykälään kirjattaisiin nykyistä selkeämmin lupaharkinnan perusteet, eikä muutoksella ole tarkoitus muuttaa lupaharkinnan sisältöä. Lupa katsotaan selkeästi oikeusharkintaiseksi turvallisuusluvaksi. Lupa myönnetään, jos toiminnanharjoittaja osoittaa toiminnan täyttävän lain 2 luvun mukaiset turvallisuusvaatimukset. Turvallisuusvaatimuksista on lisäksi alemmanasteisissa säädöksissä annettu yksityiskohtaisempia turvallisuusmääräyksiä. Lupa voitaisiin liittää 1 momentissa tarkoitettujen turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja.

Pykälän 3 momentissa viitataan lain uuteen 12 a lukuun, jonka mukaan lupahakemus kuulutetaan ja siitä tiedotetaan.

25 §. Ilmoituksen käsittely. Tässä pykälässä käsitellään nyt uudessa muodossa vain vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tehtävän ilmoituksen käsittelyä. Pykälä on vastaava kuin nykyisen lain 25 §:n 2 momentti. Pykälän 1 momentti on siirretty 23 a §:ään. Toiminnan aloittaminen edellyttää viranomaisen hyväksyntää ennen toiminnan aloittamista. Vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin tulee täyttää samat turvallisuusvaatimukset kuin laajamittaisen toiminnan. Pelastusviranomaisen hyväksymispäätöksen perustana on vastaavasti kuin 23 a §:ssä tarkoitettussa luvassa, että toiminnanharjoittaja osoittaa toiminnan täyttävän lain 2 luvun mukaiset turvallisuusvaatimukset. Päätökseen voidaan asettaa tarpeellisia ehtoja 2 luvun mukaisten turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi.

26 a §. Vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten valvonta ja tarkastus. Tässä uudessa pykälässä on säädetty peruseriaatteet tuotantolaitosten valvonnasta ja tarkastuksesta, mikä vastaa pitkälti Seveso III –direktiivissä esitettyä peruseriaatetta. Tarkastusvelvoite on säädetty Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Nykyisessä laissa vastaava velvoite on 27 §:n 1 momentissa. Pykälän sisältöä on eräiltä osin tarkennettu vastaamaan Seveso III –direktiivin sisältöä.

Tähän pykälään ehdotetaan lisättäväksi myös toiminnanharjoittajia koskeva myötävaikutusvelvoite, että toiminnanharjoittaja on

velvollinen antamaan tarpeelliset tiedot ja tekemään kaikki tarvittavat toimenpiteet tarkastusten toteuttamiseksi. Tämä velvoite on Seveso III –direktiivin mukainen. Velvoitteen nimenomaisella kirjaamisella lakiin olisi tarkoitus korostaa toiminnanharjoittajan yhteistyövelvoitetta viranomaisen tehdessä määräaikaistarkastuksia tai muuta lain tarkoittamaa tarkastusta. Toiminnanharjoittajan yhteistyöllä ja myötävaikutuksella tarkastuksen onnistumiseksi suurteollisuuslaitosvalvonnassa on korostunut asema. Ehdotuksessa ei ole tarkoitus poiketa hallinnon yleisistä periaatteista, vaan lain tarkoittamaan tarkastustoimintaan sovelletaan hallintolain yleisiä periaatteita ja hallintolain 39 §:ssä säädettyä. Tarkastus olisi suoritettava aiheuttamatta tarkastuksen kohteelle tai sen haltijalle kohtuutonta haittaa. Valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeutta rajoittaa osaltaan voimassa oleva lain 117 §:ssä säädetty, jolla rajataan valvontaviranomaisen tiedonsaantia valvonnan kannalta tarpeellisiin tietoihin.

Pykälän 4 momentissa säädetään valtuus säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä ilmoituksista muille viranomaisille ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta. Sen lisäksi mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään tarkastuksessa noudatettava menettelystä nykyisen valtioneuvoston asetuksen (855/2012) korvaavalla valtioneuvoston asetuksella olisi tarkoitus säätää varsin yksityiskohtaisia, tarkentavia ja täydentäviä menettelysäännöksiä tarkastusten määräajoista, ajankohdista ja sisällöstä sekä niistä laadittavista tarkastuskertomuksista. Säännökset perustuvat osittain Seveso III –direktiivin vaatimuksiin.

27 §. Tarkastussuunnitelma ja -ohjelma. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi tuotantolaitoksen tarkastussuunnitelmasta ja -ohjelmasta. Pykälän sisältö vastaa Seveso III –direktiivin vaatimuksia. Tarkastussuunnitelmaa koskeva velvoite on uusi. Pykälän mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii kaikkia valvonnan alaisia tuotantolaitoksia koskevan tarkastussuunnitelman, jossa esitetään yleiset tavoitteet tarkastustoiminnalle tuotantolaitoksista aiheutuvien henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkojen ehkäisemiseksi. Lisäksi Turvallisuus- ja kemikaali-

virasto laatii säännöllistä valvontaa varten tuotantolaitoksille tarkastusohjelman, jossa määritellään eri laitostyyppien osalta tarkastustiheydet. Direktiivissä on annettu tarkempia vaatimuksia tarkastussuunnitelman sisällöstä. Niistä on kansallisesti tarkoitus säätää valtioneuvoston asetuksessa.

27 a §. Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten valvonta ja tarkastus. Tämä uusi pykälä sisältää säännöksen vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskevasta valvonnasta ja tarkastuksesta. Pykälä vastaa rakenteeltaan 26 a §:ää, jossa säädetään vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten valvonnasta ja tarkastuksesta. Pykälän 3 momentin mukaan pelastusviranomaisen on tarkastettava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräajoin vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavat tuotantolaitokset niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa riskinarviointiin perustuen. Tarkastukset sisällytettäisiin pelastuslain 79 §:n mukaiseen valvontasuunnitelmaan.

Pelastuslain mukaan pelastusviranomaisen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvonnan on perustuttava riskien arviointiin, ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Valvontasuunnitelmassa määritellään suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet. Tässä yhteydessä on hyödyllistä myös arvioida vastaavilla kriteereillä kemikaaliturvallisuuslain mukaisten valvontatoimien tarpeellisuutta ja pyrkiä myös yhdistämään pelastus- ja kemikaaliturvallisuuslain mukaisia valvontatoimenpiteitä tehtäväksi samanaikaisesti.

30 §. Toimenpiteet vaarallisista kemikaaleista aiheutuvien suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että 1 momentissa tarkennetaan erityisesti toiminnanharjoittajan velvollisuutta osoittaa, että toiminnanharjoittajan laatimat toimintaperiaatteet suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi on otettu tuotantolaitoksessa käyttöön. Lisäksi 2 momentin mukaan toimintaperiaatteet on laadittava siten, että ne takaavat korkeatasoisen ihmisten terveyden ja ympäristön suojelun.

Ne on suhteutettava tuotantolaitoksessa esiintyviin suuronnettomuuden vaaroihin. Niissä on esitettävä toiminnanharjoittajan yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet, johdon rooli ja vastuu sekä sitoutuminen jatkuvasti parantamaan suuronnettomuuksien vaarojen hallintaa ja varmistamaan suojelun korkea taso. Muilta osin uusi ehdotettu pykälä vastaa nykyisin voimassa olevaa säännöstä.

31 §. Toiminnanharjoittajan tiedottamisvelvollisuus. Tämä pykälä vastaa lähinnä nykyistä 32 §:ää, mutta se on laajennettu koskemaan sekä sellaisia tuotantolaitoksia, joilta edellytetään turvallisuusselvitystä että myös sellaisia laitoksia, joiden edellytetään laativan toimintaperiaateasiakirja. Sen mukaan lain 30 §:ssä tarkoitettujen kohteiden toiminnanharjoittajan on tiedotettava tuotantolaitosta koskevista turvallisuustoimenpiteistä ja onnettomuustapauksissa noudatettavista toimintaohjeista suuronnettomuuden varalta. Ajan tasalla olevat tiedot on koottava yhteen asiakirjaan ja pidettävä pysyvästi yleisön saatavilla myös sähköisessä muodossa.

Pykälän 2 momentti koskee turvallisuusselvitystä edellyttävien tuotantolaitosten tiedottamisvelvollisuutta. Tämä velvoite vastaa nykyisin voimassa olevaa velvoitetta. Tämän mukaan turvallisuusselvitystä vaativien kohteiden toiminnanharjoittajan on toimitettava tiedot sellaisille henkilöille sekä sellaisiin lähistöllä sijaitseviin kouluihin, sairaaloihin ja muihin yleisessä käytössä oleviin rakennuksiin sekä tuotantolaitoksiin, joihin kyseisessä tuotantolaitoksessa alkunsa saanut suuronnettomuus voi vaikuttaa. Tiedotteessa on annettava tiedot tuotantolaitoksen toiminnasta, suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavista kemikaaleista, suuronnettomuusvaarojen luonteesta sekä väestön varoittamisesta ja käytäytymisestä onnettomuustilanteissa. Nämä tiedotteessa esitettävät tiedot on toimitettava vähintään joka viides vuosi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietoihin sovelletaan puolustusvoimien kohteiden osalta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 10 kohdassa säädettyjä asiakirjan salassapitoa koskevia säännöksiä.

32 §. Turvallisuusselvityksen esillä pitäminen. Tämä pykälä vastaa nykyistä 31 §:ää ja on samansisältöinen sen kanssa. Pykälän 2

momentin mukaan toiminnanharjoittaja voi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston suostumuksella rajoittaa turvallisuusselvityksessä yleisölle annettavia tietoja, joita se pitää liike- tai ammatillisaisuutena tai muuten perustellusti luottamuksellisina. Tämä rajoitus vastaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 20 kohdan salassapitoperustetta. Käytännössä tämä rajoitus on merkinnyt sitä, että toiminnanharjoittaja on laatinut turvallisuusselvityksestä myös sellaisen version, joka voidaan asettaa yleisön nähtäväksi ja joka ei sisällä edellä mainittuja liike- tai ammatillisaisuutena pidettäviä tai muuten luottamuksellisia tietoja. Vastaavaa menettelyä voidaan noudattaa niiden puolustushallinnon kohteiden turvallisuusselvitysten osalta, jotka sisältävät muun muassa maanpuolustuksen kannalta merkittävyyttä sisältäviä tietoja.

58 §. Räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin luvanvaraisuus. Pykälä vastaa sisältyäkseen kemikaaliturvallisuuslain nykyistä 58 §:ää. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi, että toiminnanharjoittajan tulee tehdä 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista ilmoitus tai hakea lupa. Tästä on tarkoitus säätää tarkemmin asetuksella siten, että tuotantolaitoksen muutokselle on saatava lupa, jos muutos on tuotantolaitoksen perustamiseen rinnastettava laajennus tai muu tällainen muutos. Muista merkittävistä muutoksista tehtäisiin ilmoitus. Lisäksi pykälän 4 momentissa viitattaisiin kemikaaliturvallisuuslakiin lisättäväksi ehdotettuun 12 a lukuun, jossa säädetään lupahakemuksen kuuluttamisesta ja siitä tiedottamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin räjähteiden valmistusta ja varastointia koskevasta lupamenettelystä toimintaa aloitettaessa, muutostilanteisiin liittyvästä lupa- ja ilmoitusmenettelystä, luvan hakemisesta, ilmoituksen tekemisestä sekä hakemuksessa ja ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

58 a §. Räjähteen valmistuksen luvanvaraisuus siirrettävällä laitteistolla. Tässä uudessa pykälässä ehdotetaan säädettävän räjähteen valmistuksesta siirrettävällä laitteistolla. Tähän mennessä vastaavat valmistuslaitteistot on hyväksytty 58 §:n perusteella, jossa sää-

detään yleisesti räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin luvanvaraisuudesta. Pykälän rakenne ja vaatimukset vastaisivat pääosin 58 §:ää ottaen kuitenkin huomioon siirrettävällä laitteistolla tapahtuvan valmistuksen erityispiirteet.

Välittömästi työmaalla käytettäväksi tarkoitettua räjähteen valmistusta siirrettävällä laitteistolla saisi harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla. Toiminnanharjoittajan tulisi hakea lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa olisi esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin siirrettävällä laitteistolla tapahtuvan räjähteen valmistusta koskevasta lupamenettelystä toimintaa aloitettaessa, muutostilanteisiin liittyvästä lupa- ja ilmoitusmenettelystä, luvan hakemisesta, ilmoituksen tekemisestä sekä hakemuksessa ja ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

Tässä pykälässä tarkoitettua lupahakemuksen kuuluttamiseen ja siitä tiedottamiseen ei sovellettaisi tämän lain 12 a luvun säännöksiä, vaan siihen sovelletaan hallintolain säännöksiä.

58 b §. Räjähdeiden tilapäisen varastoinnin luvanvaraisuus. Tässä uudessa pykälässä ehdotetaan säädettävän räjähteiden tilapäisestä varastoinnista. Räjähdeiden tilapäistä varastointia räjäytys- ja louhintatyötä varten saisi harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla. Tähän mennessä luvat räjähteiden tilapäiseen varastointiin on myönnetty 58 §:n perusteella, jossa säädetään yleisesti räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin luvanvaraisuudesta. Räjähdeiden tilapäinen varastointi ehdotetaan rajattavaksi vain räjäytys- ja louhintatöihin, joiden yhteydessä on todellinen tarve räjähteiden tilapäiseen varastointiin. Toiminnanharjoittajan tulisi hakea lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa olisi esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin räjähteiden tilapäistä varastointia koskevasta lupamenettelystä toimintaa aloitettaessa, muutostilanteisiin liittyvästä lupa- ja ilmoitusmenettelystä, luvan hakemisesta, ilmoituksen tekemisestä, hakemuksessa ja

ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä sekä tilapäisen varastoinnin enimmäiskestosta ja räjähteiden enimmäismääristä.

Tässä pykälässä tarkoitettua lupahakemuksen kuuluttamiseen ja siitä tiedottamiseen ei sovellettaisi tämän lain 12 a luvun säännöksiä, vaan siihen sovelletaan hallintolain säännöksiä.

59 §. Räjähdeitä koskevan luvan myöntäminen ja muutosilmoituksen käsittely. Tässä pykälässä säädettäisiin 58, 58 a ja 58 b §:ssä tarkoitettua räjähteitä koskevan luvan myöntämisestä ja edellytyksistä pitkälti vastaavasti kuin nykyisin voimassa olevassa vastaavassa pykälässä. Pykälään kirjattaisiin nykyistä selkeämmin lupaharkinnan perusteet, eikä muutoksella ole tarkoitus muuttaa lupaharkinnan sisältöä. Lupa katsotaan selkeästi oikeusharkintaiseksi turvallisuusluvuksi. Lupa myönnetään, jos toiminnanharjoittaja osoittaa toiminnan täyttävän lain 2 luvun mukaiset turvallisuusvaatimukset. Turvallisuusvaatimuksista on lisäksi alemmanasteisissa säädöksissä annettu yksityiskohtaisempia turvallisuusmääräyksiä. Edellytyksenä 58, 58 a ja 58 b §:ssä tarkoitettua luvan myöntämiselle näin olisi, että toiminnanharjoittaja on osoittanut, että toiminta täyttää lain 2 luvun mukaiset turvallisuusvaatimukset. Lupaan voitaisiin liittää 1 momentissa tarkoitettujen turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja.

59 a §. Räjähdeiden valmistuksen ja varastoinnin valvonta ja tarkastus. Tässä pykälässä säädettäisiin räjähteiden valmistusta ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten, 58 a §:ssä tarkoitettujen siirrettävien laitteistojen sekä 58 b §:ssä tarkoitettua räjähteiden tilapäisen varastoinnin valvonnasta ja tarkastuksesta vastaavasti kuin 26 a §:ssä ehdotetaan säädettäväksi vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten osalta. On huomattava, että valvonnan piiriin kuuluvat myös Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lupaa edellyttäneet räjähdevarastot kaupan yhteydessä.

Tähän pykälään ehdotetaan lisättäväksi myös toiminnanharjoittajia koskeva myötävaikutusvelvoite vastaavasti kuin 26 a §:ssä.

Tämä velvoite on Seveso III –direktiivin mukainen.

Lisäksi ehdotetaan, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi lupapäätöksessään hyväksyä, että räjähteiden tilapäisen varastoinnin käyttöönottotarkastus voitaisiin korvata pelastusviranomaisen tekemällä tarkastuksella. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulisi sopia tarkastuksen tekemisestä asianomaisen pelastusviranomaisen kanssa ennen lupapäätöksen tekemistä.

Räjähteiden tilapäisen varastoinnin käyttöönottotarkastusten määrä vuodessa on noin kymmenkunta. Tarkastusten määrä vaihtelee vuosittain riippuen aloitettavien räjäytys- ja louhintatyömaiden määrästä. Tilapäinen räjähdetarasto on rakenteeltaan varsin yksinkertainen. Varaston käyttöönottotarkastuksessa todetaan, onko varasto lupapäätöksen mukainen. Tarkastettavia asioita räjähdetarastossa on varsin rajallinen määrä ja tarkastuksessa on helposti todennettavissa, onko tarkastettavat asiat kunnossa. Näin ollen käyttöönottotarkastus sopisi tehtäväksi paikallistasolla. Käyttöönottotarkastuksen siirtämistä pelastusviranomaisen tehtäväksi puoltaa myös se, että pelastusviranomaiset ovat osallistuneet näihin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tekemiin käyttöönottotarkastuksiin. Käyttöönottotarkastuksen siirtäminen pelastusviranomaiselle edellyttäisi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ohjeen laatimista käyttöönottotarkastuksen käytännön toteutuksesta.

60 §. Tarkastussuunnitelma ja -ohjelma. Tässä pykälässä säädettäisiin luvanvaraista räjähteiden valmistusta ja varastointia harjoittavia tuotantolaitoksia, 58 a §:ssä tarkoitettuja siirrettäviä laitteistoja sekä 58 b §:ssä tarkoitetun räjähteiden tilapäisen varastoinnin koskevan tarkastussuunnitelman ja -ohjelman laatimisesta vastaavasti kuin 27 §:ssä säädetään kemikaalilaitosten osalta.

63 §. Varastointi kaupan yhteydessä. Tämän pykälän osalta ehdotetaan muutettavaksi 1 ja 4 momenttia.

Nykyisen 1 momentin mukaan pelastusviranomaiselle on tehtävä ilmoitus yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vaarallisuudeltaan vastaavien muiden pyroteknisten tuotteiden osalta. Tätä ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että ilmoitus koskisi

yksityiseen kulutukseen hyväksytyjä ilotulitteita ja vähäistä vaaraa aiheuttavia muita pyroteknisiä tuotteita. Kysymyksessä olisivat sellaiset pyrotekniset tuotteet, jotka on hyväksytty yksityiseen kulutukseen.

Pykälän 4 momentissa säädettyä asetuksen antovaltuutta ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtioneuvoston asetuksessa voidaan säätää tarkemmin 1 momentissa tarkoitetuista yksityiseen kulutukseen hyväksytyistä ilotulitteista ja vähäistä vaaraa aiheuttavista muista pyroteknisistä tuotteista.

64 §. Kaupan varastoinnin valvonta ja tarkastus. Räjähdetarastot kaupan yhteydessä on tarkoitus valvoa ja tarkastaa vastaavasti kuin on 27 a §:ssä säädetty vaarallisten kemikaalien vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta ja tarkastuksesta.

64 a §. Ampuma-aseiden patruunoiden, sytytysnallien ja ruudin varastointi myymälässä. Tässä pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että ampuma-aseiden patruunoita, sytytysnalleja ja ruutia saa varastoida myymälässä ilman 58 §:ssä säädettyä lupaa, jos toiminnanharjoittajalla on ampuma-aselain (1/1998) mukainen lupa ampuma-aseiden ja ampuma-aseiden patruunoiden kauppaan. Lähes vastaava säännös on nykyisen räjähdeseasetuksen 41 §:ssä, mutta sen soveltaminen ja valvonta on jäänyt jonkin verran epäselväksi. Tämän vuoksi ehdotettuun säännökseen liittyy myös se, että 115 §:ään ehdotetaan lisättäväksi säännös, että poliisi valvoo ampuma-aseiden patruunoiden, sytytysnallien ja ruudin varastointia myymälässä. Tämä ei ole uusi tehtävä, vaan tällä selvennetään jo nykyisin voimassa olevia säännöksiä.

Kemikaaliturvallisuuslain 66 §:n nojalla on säädetty myymälässä ja siihen liittyvissä tiloissa varastoitavien räjähteiden enimmäismääristä. Jos edellä mainittuja räjähteitä varastoidaan lisäksi myymälään liittyvissä tiloissa tai muissa erillisissä tiloissa, niin toiminta edellyttää Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lupaa.

79 §. Ilmoitus räjäytystyöstä. Räjäytystyöstä tehtävää ilmoitusta koskevaa pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtioneuvoston asetuksen antovaltuutta täydennetään. Ehdotuksen mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin ilmoitusmenetelystä, ilmoituksessa vaadittavista tiedoista

ja ilmoituksen tekemisessä noudatettavista määräajoista. Tämä mahdollistaisi ilmoitusmenettelyssä edellytettävien tietojen yhtenäistämisen ja edesauttaisi myös käytännön valvontatyön yhtenäistämistä poliisissa.

81 §. Ilmoitus räjähteiden tai vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteina. Tässä pykälässä ehdotetaan, että pykälässä käsitellään käsitteellä vaarallinen kemikaali. Lisäksi ehdotetaan, että ilmoituksen tekemisen aikarajaa tarkennettaisiin. Nykyisen lain mukaan ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen tilaisuuden järjestämistä. Ilmoitus ehdotetaan tehtäväksi viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden järjestämistä. Vastaava määräaika on asetettu pelastuslain 16 §:ssä edellytetylle yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmalle, joka on toimitettava viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista tiedoksi pelastusviranomaiselle. Näiden menettelyjen yhdenmukainen määräaika mahdollistaisi pelastusviranomaiselle pelastussuunnitelman ja erikoistehosteiden käytöstä tehtävän ilmoituksen yhteisen käsittelyn ja olisi myös toiminnanharjoittajalle etu.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että ilmoituksessa tulee nimetä vastuuhenkilö, jolla tulee olla panostajalaissa tarkoitettu tehostealan pätevyys.

82 §. Räjähteiden luovutusrajoitukset. Nykyinen kemikaaliturvallisuuslain räjähteiden luovutusrajoituksia koskeva 82 § ehdotetaan jaettavaksi kahteen pykälään 82 ja 82 a §:ään. Yleisistä räjähteistä koskevista luovutusrajoituksista säädettäisiin 82 §:ssä. Sen mukaan räjähteitä saisi luovuttaa sille, jolla on lupa valmistaa tai varastoida räjähteitä sekä toiminnanharjoittajalle, joka elinkeinotoimintana harjoittaa räjäytys- ja louhintatyötä ja jonka palveluksessa on panostajalaissa tarkoitettu panostaja. Lisäksi 1 momentissa tarkoitettulla räjähteiden vastaanottajalla olisi oltava siirtotodistus.

Tässä uudessa ehdotuksessa on korostettu sitä, että räjähteitä luovutetaan niille, jotka niitä tarvitsevat elinkeinotoiminnassaan. Nykyisestä säännöksestä ehdotetaan näin ollen poistettavaksi panostajalaissa tarkoitettu panostaja. Räjäytys- ja louhintatyön harjoittaminen elinkeinona edellyttäisi rekisteröintiä kaupparekisteriin.

Edellä ehdotettu muutos edellyttäisi myös sitä, että räjähteiden siirtotodistusta ei jatkossa enää myönnettäisi yksittäiselle panostajalle, vaan esimerkiksi toiminnanharjoittajalle, joka elinkeinotoimintana harjoittaa räjäytys- ja louhintatyötä, esimerkiksi osakeyhtiö tai toiminimi. Muutoksen tavoitteena on räjähdeturvallisuuden parantuminen.

82 a §. Pyroteknisten tuotteiden luovutusrajoitukset. Pyroteknisiä tuotteita koskevat luovutusrajoitukset säädettäisiin 82 a §:ssä. Nämä erityisrajoitukset ovat nykyisten säännösten mukaisia.

84 §. Räjähteiden hallussapito. Ehdotetaan pykälää muutettavaksi siten, että pykälässä viitataan ehdotetun uuden lain mukaisiin pykäliin.

85 §. Räjähteiden luovutus poliisille ja rajavartiolaitokselle. Pykälässä säädetään, että poliisin ja rajavartiolaitoksen haltuun voidaan luovuttaa räjähteitä lain räjähteiden luovutusrajoituksista huolimatta. Uudessa pykälässä ehdotetaan pykälät, joihin tässä viitataan, muutettavaksi ehdotetun uuden lain mukaisiksi.

91 §. Ilotulitteiden käyttö. Pykälän 1 momentin mukaan ilotulitteita on käytettävä siten, ettei niiden käytöstä aiheudu henkilö- ja omaisuusvahinkojen vaaraa.

Pykälän 2 momentin mukaan ilotulitteita käytettäessä suojalasien käyttö on pakollista. Suojalasien käyttöpakko säädettiin vuonna 2009 annetulla kemikaaliturvallisuuslain muutoksella (1030/2009). Ilotulitteiden käyttäjät ja myös katsojat ovat käyttäneet suojalaseja varsin runsaasti. Voidaankin arvioida, että suojalasien käyttöpakko on vaikuttanut hyvin merkittävästi ilotulitteista aiheutuvien silmätapaturmien vähenemiseen. Lain ehdoton suojalasien käyttöpakko tarkoittaa kuitenkin sitä, että lain säännöksen mukaan suojalaseja olisi käytettävä myös silloin, kun käytetään sisätiloihin tarkoitettuja ilotulitteita tai poltetaan tähtisädetikkuja, joiden voidaan olettaa aiheuttavan erittäin vähäisen vaaran. Lisäksi pyroteknisiä tuotteita koskevan direktiivin mukaan ei ole mahdollista asettaa kansallisia rajoituksia luokan 1 ilotulitteille, joilla voi olla tuotteiden vapaata liikkuvuutta rajoittava vaikutus. Onkin esitetty arvioita, että edellä mainittu suojalasien pakkokäyttö olisi

tällainen ei-sallittu rajoitus luokan 1 ilotulitteiden osalta.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan pykälän uuteen 2 momenttiin säännöstä, että suojalasien käytön pakollisuudesta voidaan poiketa, kun ilotulitteet aiheuttavat erittäin vähäisen vaaran. Lisäksi ehdotetaan valtuutusta, että valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää niistä ilotulitteista, joiden käytön yhteydessä suojalasien käyttö ei olisi pakollista. Tällaisia ilotulitteita ovat esim. sisäkäyttöön tarkoitettut ilotulitteet.

94 a §. *Ilotulitusnäytöksen järjestäjän velvoitteet.* Pykälässä ehdotetaan tarkennettavaksi niitä ilotulitusnäytöksen järjestäjän velvoitteita, joista on säädetty kemikaaliturvallisuuslain 94 §:ssä. Nämä uudet velvoitteet liittyvät ilotulitusnäytöksissä käytettävien ilotulitteiden ja niiden laukaisulaitteiden toiminnalliseen luotettavuuteen, ilotulitteiden laadunvalvontaan ja suojaetäisyyksiä koskeviin kirjallisiin ohjeisiin.

Ilotulitusnäytöksen järjestäjällä tulisi olla järjestelmälliset menettelyt, joilla varmistetaan näytöksissä käytettävien ilotulitteiden ja niiden laukaisulaitteiden toiminnallinen luotettavuus. Lisäksi ilotulitusnäytöksen järjestäjän olisi tehtävä eräkohtaiset riittävät koeammunnat, joilla varmistetaan ilotulitteiden turvallisuus. Laadunvalvonnan pöytäkirjat olisi säilytettävä yhden vuoden ajan. Ilotulitusnäytöksen järjestäjällä tulisi myös olla kirjalliset ohjeet menettelyistä, joilla määritetään tuotekohtaisesti näytöksissä tarvittavat suojaetäisyydet.

12 a luku **Lupa-asiasta kuuleminen ja tiedottaminen**

104 a §. *Muistutukset ja mielipiteet.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 12 a luku, jossa annettaisiin täydentäviä ja tarkentavia säännöksiä hallintomenettelystä vaarallisen kemikaalin laajamittaisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin ja räjähteen valmistuksen ja varastoinnin lupahakemusta käsiteltäessä. Tarkempia säännöksiä lupamenettelystä on valtioneuvoston asetuksessa vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta, sen 3 luvussa.

Luvussa lavennettaisiin yleisön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia tuotanto-

laitosta koskevaan päätöksentekoon Seveso-direktiivin tavoitteiden mukaisesti. Luvun säännöksillä ei ole tarkoitus rajoittaa hallintolaissa säädetyn kuulemismenettelyn laajuutta tai laatua. Asianosaisten kuulemisesta ja vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta on muutoin voimassa, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään. Lisäksi luvussa on säädetty tiedottamista ja kuulemista koskevasta poikkeusmahdollisuudesta puolustus-hallinnossa.

Menettelyllä pantaisiin osaltaan täytäntöön kansallisesti Seveso III –direktiivin 15 artikla, mikä koskee yleisön kuulemista ja osallistumista päätöksentekoon. Säännöksillä pyritäisiin tehostamaan yleisön, jota asia koskee, kuulemista ja edistämään mahdollisimman laajasti yleisön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia tuotantolaitosta koskevassa päätöksenteossa. EU:n muissa ympäristönsuojelua koskevissa direktiiveissä on vastaa- van kaltaista sääntelyä.

Säännöksillä pyritäisiin varmistamaan erityisesti, että yleisö, jota asia koskee, eli sellaiset tahot, johon onnettomuus vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa, tulisivat kuulluksi asiassa. Määritelmänä yleisö, jota asia koskee, on uusi ja jättää varsin avoimeksi keitä kaikkia tahoja kuulemissäännöksen soveltamisalalle missäkin tapauksessa kuuluu. Määritelmä on osin päällekkäinen hallintolain 11 §:n kanssa. Viime kädessä tapauskohtaisesti tulisi harkittavaksi asianosaisten asema. Menettelyyn oikeutettuja tahoja olisivat lain 6 §:n määritelmän 23 mukaisesti luonnolliset henkilöt, oikeushenkilöt, luonnollisten henkilöiden yhteenliittymät sekä yhteisöt, jotka olisivat onnettomuuden todennäköisessä vaikutuspiirissä tai joita asia koskee.

Ehdotetun kaltaisia säännöksiä on kansallisesti ympäristönsuojelulaissa (527/2014) ja kaivoslaissa (621/2011).

Pykälän 1 momentin nojalla Turvallisuus- ja kemikaaliviraston olisi ennen asian ratkaisemista varattava yleisölle, jota asia koskee, tilaisuus tehdä muistutuksia ennen vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia tai räjähteen valmistusta ja varastointia koskevan asian ratkaisemista. Yleisöllä, jota asia koskee, tarkoitettaisiin säännöksessä yleisöä, johon onnettomuus vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa, tai

yleisöä jonka etua asiaa koskeva päätös koskee.

Lupamenettelyssä ei ole ennakolta mahdollista täsmällisesti yksilöidä asianosaisia. Lupahakemusten osalta yleisöön, jota asia koskee, katsottaisiin kuuluvaksi, esimerkiksi suunnitellun tuotantolaitoksen lähialueiden kiinteistöjen omistajat ja tuotantolaitoksen suuronnettomuusvaaran vaikutuspiirissä olevat asukkaat.

Pykälän 2 momentissa lisättäisiin lakiin vaatimus yleisön oikeudesta esittää mielipiteitä. Säännöksessä täydennettäisiin hallintolain 41 §:ssä säädettyä.

Pykälän 3 momentin mukaan muistutusten ja mielipiteiden esittämistä varten on esitettävä asian laatuun nähden riittävä määräaika, joka ilmoitettaisiin tiedotettaessa lupahakemuksesta 104 b §:n mukaisesti. Asia voitaisiin ratkaista, vaikka muistutuksia tai mielipiteitä ei olisi jätetty. Toisaalta muistutuksen tekemättä jättäminen ei johtaisi esimerkiksi puhevallan menettämiseen muutoksenhaussa.

104 b §. Lupahakemuksesta tiedottaminen. Pykälässä säädettäisiin, millä tavoin ja miten Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulisi lupaviranomaisena tiedottaa vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia tai räjähteen valmistusta ja varastointia koskevasta hakemuksesta. Pykälässä säädettäisiin menettelystä, joka vastaisi pitkälti ympäristönsuojelulain 44 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan tieto lupahakemuksen vireilläolosta annettaisiin kuuluttamalla. Kuuluttaminen tapahtuisi julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetyllä tavalla, jollei 1 momentista muuta johdu. Ilmoitusta olisi pidettävä vähintään 30 päivän ajan nähtävänä lupaviranomaisen ilmoitustaululla ja niiden kuntien ilmoitustaululla, joiden alueella toimintaa on tarkoitus harjoittaa tai sen vaikutukset saattavat ilmetä. Kuulutuksen tulisi sisältää kuvaus hakemuksesta sekä tieto muistutuksen ja mielipiteiden antamiseen varatusta määräajasta ja muista tarpeellisista seikoista. Kuulutuksessa ilmoitetaan yleensä toiminnanharjoittajan nimi ja hankkeen sijainti. Kuulutuksessa on tarpeen ilmoittaa nämä tiedot, jotta asia tulee riittävästi yksilöidysti ja jotta asianosaiset ja yleisö voisivat arvioida toiminnan vaikutuksia sen sijaintipaikan ympäristöön. Henkilötieto-

jen näkymisestä verkossa julkaistavassa kuulutuksessa ehdotetaan sen sallivaa säännöstä kemikaaliturvallisuuslakiin. Säännös olisi erityissäännös julkisuuslakiin 16 §:n 3 momenttiin nähden.

Kuulutuksesta tulisi lisäksi julkaista tieto paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Lehdessä ilmoitettaisiin tieto kuulutuksesta. Ilmoituksessa tulisi myös olla tarvittavilta osin hakemusta kuvaavat tiedot. Kuulutusta ei olisi tarpeen kokonaisuudessaan julkaista lehdessä. Jos asian merkitys olisi vähäinen tai ilmoitus olisi muuten tarpeeton, ei lehdessä tapahtuva julkaiseminen kuitenkaan olisi tarpeen. Esimerkiksi vähäistä luvan muuttamista koskeva hakemus ei yleensä edellyttäisi lehti-ilmoituksen julkaisemista. Lehti-ilmoitus olisi kuitenkin tarpeen, jos alue on laaja.

Kuulutuksesta olisi annettava erikseen tieto yleisölle, jota asia koskee. Tällä varmistettaisiin mainittujen asianosaisten tiedonsaanti ja mahdollisuus vaikuttaa asian käsittelyyn. Tiedon antaminen ei tarkoittaisi koko lupahakemuksen lähettämistä tiedoksi, vaan ainoastaan riittävästi yksilöityä ilmoitusta lupahakemuksesta. Tiedoksiantovelvollisuus riippuisi toiminnan vaikutusten kohdentumisesta. Siten tiedoksiannon edellytyksenä olisi vaikutusten kohdistuminen asianosaiselle erityisesti kuuluviin etuihin tai oikeuksiin.

Tiedoksiantoa koskevaan menettelyyn sovellettaisiin hallintolain 59 §:ssä tarkoitettua tavallista tiedoksiantoa. Jos hakemuksesta olisi kuitenkin tiedotettava yli kolmellekymmenelle tiedossa olevalle henkilölle tai kun henkilöiden lukumäärää ei tiedetä, voitaisiin siitä 2 momentin nojalla tiedottaa sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon. Tämä olisi poikkeus hallintolain 62 §:ssä tarkoitettua yleistiedoksiantoa koskevasta menettelystä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, miten hakemuksesta annettaisiin tieto yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle.

Pykälän 4 momentti sisältäisi kuulutusta koskevan asetuksenantovaltuuden.

104 c §. Kuuleminen. Pykälä vastaisi osin nykyisen kaivoslain 42 §:ää. Pykälässä säädettäisiin hakijan ja yleisön, jota asia koskee, oikeudesta vastata hakemuksesta tehtyihin

lausuntoihin ja muistutuksiin siltä osin kuin niissä on esitetty vaatimuksia tai selvityksiä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Säännöksessä ei ole tarkoitettu kaventaa hallintolain 34 §:ssä säädettyä asianosaisen oikeutta tulla kuulluksi, vaan tarkoituksena on täydentää hallintolain menettelyjä ottamalla kuulemisessa huomioon yleisö, jota asia koskee kattaen erityisesti tuotantolaitoksen suuronnettomuusvaaran vaikutuspiirissä olevat tahot. Hakijan kuulemista koskien on sääntely osin päällekkäin hallintolakiin nähden. Säännöksellä halutaan varmistaa hakijan riittävä huomioiminen lupaprosessissa, oikeus tulla kuulluksi. Hakijaa olisi muun muassa kuultava silloin, kun lausunnoissa tai muistutuksissa on vaadittu rajoituksia tai ehtoja luvan mukaiselle toiminnalle sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kemikaaliturvallisuuslaissa kiellettyä seurausta. Selityksen johdosta asianosaiselle varattaisiin tilaisuus vastaselityksen antamiseen, jollei sitä olisi pidettävä ilmeisen tarpeettomana sen vuoksi, ettei selityksellä arvioida olevan vaikutusta asian ratkaisuun.

104 d §. Tiedottaminen ja kuuleminen puolustushallinnossa. Pykälässä säädettäisiin tiedottamista ja kuulemista koskevasta poikkeusmahdollisuudesta puolustushallinnossa. Puolustushallinnossa voitaisiin poiketa tässä luvussa säädetystä kuuluttamisesta ja tiedottamisesta puolustushallinnon toiminnassa, jos viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 10 kohdassa tai kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004) säädetyt asiakirjan salassapitoa koskevat edellytykset täyttyvät tai poikkeaminen on muutoin maanpuolustuksen luonteen tai erityistehtävien vuoksi välttämätöntä. Säännöksellä selkiytettäisiin nykytilannetta. Näin ollen ei tarvitsisi tiedottaa salassa pidettäviä tietoja, jotka koskevat muun muassa puolustusvoimien varustamista sekä maanpuolustuksen kannalta merkityksellisiä kohteita ja näihin kohteisiin liittyviä tietoja.

115 §. Valvontaviranomaiset. Valvontaviranomaisten tehtävät ehdotetaan tässä pykälässä muutettavaksi lain muihin pykäliin tehtävien muutosten mukaisiksi.

Pykälän 2 momenttiin pelastusviranomaisen tehtäväksi ehdotetaan lisättäväksi räjäh-

teiden ja vaarallisten kemikaalien erikoistehosteena käytön valvonta 81 §:ssä mainituissa tilaisuuksissa. Tämä lisäys selventää pelastusviranomaisen tehtävää erikoistehosteiden valvonnassa.

Poliisin tehtäväksi lisättäisiin 3 momenttiin lain 64 a §:n mukaisesti ampuma-aseiden patruunoiden, sytytysnallien ja ruudin myymälässä tapahtuvan varastoinnin valvonta. Jos edellä mainittuja räjähteitä varastoidaan lisäksi myymälään liittyvissä tai erillisissä muissa tiloissa, varastojen valvonta kuuluu Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

123 §. Hallinnolliset pakkokeinot. Hallinnollisia pakkokeinoja käsittelevää pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälän toinen lause poistettaisiin. Nykyisen pykälän mukaan asianomaisen pelastusviranomaisen asettaman uhkasakon tuomitsee kuitenkin maksettavaksi hallinto-oikeus. Menettelyä muutettaisiin siten, että myös pelastusviranomainen voisi määrätä suoraan uhkasakon maksettavaksi samalla tavalla kuin muut valvontaviranomaiset. Uudistettu menettely vastaisi pelastuslain menettelyä, jonka mukaan pelastusviranomainen voi määrätä maksettavaksi uhkasakon.

125 §. Räjähdesäännösten rikkominen. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaa nyt muutettavan kemikaaliturvallisuuslain sisältöä.

126 a §. Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta. Kemikaaliturvallisuuslakiin ehdotetaan uutta pykälää, joka mahdollistaa päätöksen täytäntöönpanon muutoksenhausta huolimatta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen tai niiden edunmennytysten tai kustannusten korvaamiseksi, joita lupapäätöksen kumoaminen tai lupamääräyksen muuttaminen voi aiheuttaa. Vastaava säännös on muun muassa kaivoslaissa (621/2011).

128 a §. Ilmoittaminen Euroopan komissiolle tuotantolaitoksista ja suuronnettomuuksista. Kemikaaliturvallisuuslakiin ehdotetaan

lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin viranomaisesta, joka kansallisesti Suomessa huolehtii tietojen toimittamisesta Euroopan komission ylläpitämään tietokantaan. Pykälällä täytännönpantaisiin Seveso III –direktiivin 18 ja 21 artiklat. Jäsenvaltioiden ja komission tietojenvaihtovelvoitteista on nykyisin säädetty Seveso II-direktiivin 15 artiklassa, jossa on säädetty jäsenvaltioiden velvollisuudesta ilmoittaa tietyt perustiedot ns. Seveso-kohteista sekä lisäksi Euroopan komissiolle jäsenvaltion alueella tapahtuneesta vakavasta onnettomuudesta, mikäli Seveso II –direktiivin liitteen VI edellytykset täyttyvät kyseisen onnettomuuden osalta. Nykyiseen kemikaaliturvallisuuslakiin ei ole aiemmin nähty tarpeen aiemmin sisällyttää tätä koskevaa sääntelyä, vaan on tulkittu direktiivin ohjaavan menettelyä riittävällä tasolla kansallisesti. Koska tietojenvaihtoon liittyvät velvoitteet komission ja jäsenvaltioiden välillä direktiivissä ovat keskeisiä direktiivin tavoitteiden kannalta ja direktiivin mukaan tietokannan käyttöoikeus on rajoitettu vain komission tai jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten valtuuttamille henkilöille, pykälässä ehdotetaan lakitasolle tarkennettavaksi viranomainen, joka vastaa Suomessa direktiivin 18 ja 21 artiklan mukaisten tietojen ilmoittamisesta komissiolle. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ilmoittaisi Euroopan komission ylläpitämään tietokantaan Suomen alueella olevista ns. Seveso-kohteista. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ilmoittaisi sellaisista alueella tapahtuneista suuronnettomuuksista, joissa ilmoittamis-kynnys ylittyy. Suuronnettomuudesta ilmoittamisen perusteista komissiolle säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin puolustusvoimia koskevasta poikkeuksesta. Sen mukaan mitä 1-2 momentissa säädettäisiin, ei koske puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettuja räjähteitä eikä valtakunnan turvallisuuden kannalta salassa pidettävissä kohteissa sekä sotilaallisissa harjoituksissa, harjoitusalueilla ja rauhanturvaoperaatioissa tapahtuvaa vaarallisten kemikaalien varastointia ja teollista käsittelyä. Pykälän 1-2 momentin velvoitteet perustuvat nimen-

omaan Seveso III –direktiiviin. Direktiivin 2 artiklan mukaan direktiiviä ei sovelleta puolustusvoimien tuotantolaitoksiin, laitoksiin tai varastoihin. Näin ollen puolustusvoimia koskeva poikkeus tässä pykälässä on perusteltua. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin myös valtuudesta antaa tarkempia säännöksiä ilmoittamisesta. Käytännössä Seveso II –direktiivin mukaisten tietojen ilmoittamisen komissiolle on jo nykyäänkin hoitanut kansallisesti Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on toimitanut Euroopan komissiolle tiedot Seveso -kohteista niin kutsuttuun komission ylläpitämään Spirs-tietokantaan. Lisäksi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on huolehtinut onnettomuuksista ilmoittamisesta komissiolle niin kutsuttuun Mars-tietokantaan.

130 §. Rekisterit. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että rekisteriin voidaan tallentaa jo nykyisessä säännöksessä edellytettyjen vastuuhenkilöiden lisäksi myös tuotantolaitoksen toiminnasta vastaavien henkilöiden nimiä. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa tuotantolaitoksen toiminnasta vastaavan henkilön nimi lupahakemuksessa 23 §:n mukaisesti. Edellä mainittujen henkilöiden yhteystiedot ovat erityisen tärkeitä onnettomuus- ja vaaratilanteissa.

Lisäksi 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, että pelastusviranomainen toimittaa rekisteriin myös pelastuslain 48 §:n mukaiset ulkoiset pelastussuunnitelmat ja niitä koskevien harjoitusten päivämäärät sekä harjoituksista laaditut raportit niiden tuotantolaitosten osalta, jotka ovat Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvonnassa.

Pykälän 4 momenttia ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että henkilötietojen luovuttamisen ja säilyttämisen sekä oikeuden saada tieto rekisterissä olevista tiedoista osalta viitattaisiin henkilötietolakiin (532/1999) ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa lakiin (621/1999). Rekisteri on tarkoitettu vain virkakäyttöön ja valvontaviranomainen käyttää rekisterissä olevia tietoja hyväksi valvontatoiminnassaan. Rekisterissä olevia henkilötietoja päivitetään toiminnanharjoittajien ilmoitusten perusteella sekä valvontaviranomaisten tekemien tarkastusten yhteydessä saamien tietojen yhteydessä. Päivityksen yhteydessä vanhat henkilötiedot poistetaan

rekisteristä. Valvontaviranomaisen tehtäväksi nimenomaan säädettäisiin velvollisuus tarkastuksen yhteydessä tarkastaa rekisterissä olevat tiedot ja poistaa tarpeettomat tiedot.

134 §. Toiminnanharjoittajan tai vastaavan henkilön muutos. Ehdotetaan lisättäväksi säännös, että toiminnanharjoittajan muutoksen ohella myös tuotantolaitoksesta vastaavan henkilön muuttumisesta tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle. Tuotantolaitoksen toiminnasta vastaavan henkilön nimen ilmoittamista edellytetään 23 §:ssä lupahakemuksen yhteydessä. Pykälään on tarpeen sisällyttää myös valtuutus valtioneuvoston asetuksen antamiseen. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin ilmoitusmenetelystä, ilmoituksessa vaadittavista tiedoista ja ilmoituksen tekemisessä noudatettavista määräajoista.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset annetaan valtioneuvoston asetuksilla. Merkittävä osa Seveso III – direktiiviin tehdyistä muutoksista toimeenpannaan kansallisesti uudella valtioneuvoston asetuksella vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta, joka korvaa nykyisen vastaavan valtioneuvoston asetuksen. Lisäksi vastaavat räjähteitä koskevat säännökset annetaan uudella valtioneuvoston asetuksella räjähteiden käsittelyn valvonnasta.

Räjähdesäännösten uudistukseen liittyen kemikaaliturvallisuuslain nojalla tarkempia säännöksiä räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetaan edellä mainitulla valtioneuvoston asetuksella räjähteiden käsittelyn valvonnasta sekä valtioneuvoston asetuksella räjähteiden käsittelyn turvallisuusvaatimuksista.

3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2015.

Siirtymäsäännös on tarpeen 82 §:n osalta. Muun muassa Seveso III-direktiivin velvoitteiden siirtymäajoista on tarkoitus säätää tä-

män lain asetuksenantovaltuuksien nojalla valtioneuvoston asetuksella nykyisen käytännön mukaisesti.

Räjähteitä saisi 82 §:n 1 momentista huolimatta luovuttaa myös panostajalaissa tarkoitettulle panostajalle enintään 31 päivään toukokuuta 2020 saakka edellyttäen että panostajalla on 74 §:n mukainen räjähteiden siirtotodistus. Tämän viiden vuoden määräajan aikana lain 74 §:n mukainen siirtotodistus olisi uudistettu kaikkien osalta ja se olisi myönnetty 82 §:n 1 momentissa mainituille. Tämän määräajan jälkeen yksittäisellä panostajalla ei olisi enää räjähteiden siirtotodistusta.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia laissa säädetyin valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Valtuuden tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lisäksi perustuslaista johtuu, että valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Myös perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan asetuksen antamiseen ja lain-säädäntövallan delegoimiseen liittyvien valtuutusten tulee olla riittävän täsmällisiä ja tarkkarajaisia (PeVL 56/2002 vp).

Lakiehdotukseen sisältyy valtuuksia antaa alemmanasteisia säännöksiä. Ehdotetussa laissa valtuutussäännökset on sijoitettu ja asiallisesti kytketty säänneltävää asiaa koskevaan pykälään (ehdotuksen 26 a, 27, 27 a, 30, 31, 32, 58, 58 a, 58 b, 59 a, 60, 63, 64, 79, 81, 82, 82 a, 91, 104 b, 128 a, 130 ja 134 §). Valtuutukset on pyritty laatimaan tarkkarajaisiksi ja täsmällisiksi. Osa valtuutuksista on samansisältöisiä kuin nykyisin voimassa olevassa laissa tai valtuutuksia on vain tarkennutta eräiltä osin. Uusiin ehdotettuihin pykäliin sisältyvät asetuksen antovaltuudet on laadittu tarkkuudeltaan ja täsmällisyydeltään vastaaviksi kuin voimassa olevassa kemikaaliturvallisuuslaissa. Ehdotettuun lakiin sisältyy asetuksenantovaltuuksia valtioneuvostolle muun muassa 58 a §:ssä sää-

detyn siirrettävällä laitteistolla tapahtuvan räjähteen valmistusta koskevasta lupamenettelystä, luvan hakemisesta sekä hakemuksessa esitettävistä tiedoista. Lakiehdotuksen valtuutussäännökset eivät ole ristiriidassa perustuslain kanssa. Lakiehdotuksen ei voida katsoa puuttuvan perustuslailla suojattuihin seikkoihin.

Sääntely on merkityksellistä perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatun elinkeinovapauden kannalta. Perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan mahdollista vain poikkeuksellisesti. Tällaisen sääntelyn tulee täyttää myös muut perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Niiden olennaisen sisällön, kuten rajoitusten laajuuden ja edellytysten, tulee ilmetä laista (PeVL 13/2014 ja siinä viitatus).

Lakiehdotus sisältää säännöksiä, jotka edellyttävät joko viranomaisen lupaa tai sellaista ilmoitusta viranomaiselle, joka voidaan ainakin osin valtiosääntöoikeudellisesti rinnastaa viranomaisen lupaan elinkeinon harjoittamiseen (PeVL 15/2008 vp, s.2, PeVL 56/2002 vp, PeVL 45/2001 vp, s.2/1). Ehdotetut säännökset ovat yleisemmällä tasolla jo nykyisissä säännöksissä. Ehdotetuilla säännöksillä pyritään ensisijaisesti selkeyttämään ja tämentämään räjähdetoiminnan luvanvaraisuutta koskevia säännöksiä säätämällä nimenomaisesti omissa säännöksissään tietynlaiset toiminnot luvanvaraiseksi räjähdetoiminnaksi pitäytymällä pitkälti siinä tarkkuudessa ja täsmällisyydessä kuin nykyisessä kemikaaliturvallisuuslaissa on säädetty. Nykyisin näitä luvanvaraisia toimintoja on hy-

väksytty kemikaaliturvallisuuslain 58 §:n perusteella, jossa säädetään yleisesti räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin luvanvaraisuudesta. Säännöksissä ei ole tehty sisällöllisiä muutoksia nykytilaan siinä, mitä on pidettävä luvanvaraisena räjähdetoimintana, vaan muutokset ovat lainsäädäntöteknisiä. Lupa katsotaan selkeästi oikeusharkintaiseksi turvallisuusluvaksi. Jos tuotantolaitos täyttäisi sitä koskevat turvallisuusvaatimukset, lupaa ei voida evätä. Räjähdetoiminnan luvanvaraisuutta voidaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden sekä toiminnan valvonnan näkökulmasta pitää hyväksyttävänä ja yhteiskunnallisesti painavan tarpeen vaativana. Säännöksiä voidaan pitää riittävän tarkkarajaisina ja täsmällisinä.

Lakiehdotuksen 82 §:ssä rajoitettaisiin räjähteiden luovuttaminen vain niille, jotka niitä tarvitsevat elinkeinotoiminnassaan. Lakiehdotuksen tarkoituksena on parantaa räjähteiden käytön turvallisuutta.

Perustuslain 20 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveellisen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Kemikaaliturvallisuuslaki ja nyt ehdotettu lakimuutos monelta osin parantaa tätä perustuslaissa turvattua oikeutta terveelliseen ympäristöön ja laajentaa ihmisten vaikutusmahdollisuuksia omaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Hallituksen käsityksen mukaan esitykseen sisältyvä laki voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 4—6 §, 10 §:n 1 momentti, 12 §:n 3 momentti, 23 §:n 1 momentti, 25, 27, 30—32 sekä 58—60 §, 63 §:n 1 ja 4 momentti, 64, 79, 81, 82, 84, 85 ja 91 §, 115 §:n 2 ja 3 momentti, 123, 125, 130 ja 134 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 § osaksi laeissa 1030/2009 ja 690/2014, 6, 91 ja 125 § osaksi laissa 1030/2009, 23 §:n 1 momentti sekä 25 ja 58 § laissa 1271/2010, 27, 30, 31, 60 ja 130 § osaksi laissa 1271/2010, 63 §:n 1 ja 4 momentti sekä 64 § laissa 1030/2009, 82 § laissa 400/2013, 84 § osaksi laissa 400/2013 sekä 115 §:n 2 momentti laeissa 1030/2009 ja 1271/2010, sekä

lisätään lakiin uusi 23 a, 26 a, 27 a, 58 a, 58 b, 59 a, 64 a, 82 a ja 94 a §, uusi 12 a luku sekä uusi 126 a ja 128 a § seuraavasti:

4 §

Soveltamisalan rajaukset

Tätä lakia ei sovelleta:

1) tuotantolaitoksen alueen ulkopuolella tapahtuvaan, vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitettuun kuljetukseen eikä kuljetustapahtumaan suoraan liittyvään tilapäiseen varastointiin;

2) vaarallisten kemikaalien käyttöön ja varastointiin aluksessa;

3) radioaktiivisiin aineisiin eikä radioaktiivisia aineita sisältäviin tuotteisiin.

Lain säännöksiä vaarallisista kemikaaleista aiheutuvien suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi ei sovelleta vaarallisten kemikaalien siirtoon putkistoissa eikä putkistojen yhteydessä oleviin pumppausasemiin tuotantolaitoksen alueen ulkopuolella.

Ampuma-aseissa käytettävät patruunat on varastoitava, säilytettävä ja hävitettävä siten kuin tässä laissa säädetään. Niiden valmistukseen sovelletaan tämän lain lisäksi ampuma-aselakia (1/1998). Muutoin ampuma-aseissa käytettäviin patruunoihin sovelletaan ampuma-aselakia.

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Kemikaalien luokituksesta, pakkaamisesta ja merkitsemisestä säädetään kemikaalilaissa (599/2013) ja aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1272/2008, jäljempänä *CLP-asetus*. Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista säädetään kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1907/2006, jäljempänä *REACH-asetus*.

Pelastustoimen pelastustoiminnan järjestelyistä säädetään pelastuslaissa (379/2011).

Paineeseen liittyvän vaaran ehkäisemiseksi noudatetaan, mitä painelaitelaissa (869/1999) säädetään.

Sähköturvallisuudesta säädetään sähköturvallisuuslaissa (410/1996).

Alueiden käytön suunnittelusta ja rakentamisesta säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999).

Pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta säädetään pyroteknististä tuotteista annetussa laissa (xxx/2015).

Työntekijän suojelusta ja ympäristönsuojelusta on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Jos Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja päätöksen N:o 1364/2006/EY kumoamisesta sekä asetusten (EY) N:o 713/2009, (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 347/2013 tarkoitettu yhteistä etua koskeva energiahankkeiden edellyttää 23 §:n mukaisen luvan vaarallisen kemikaalin laajamittaiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin tai 37 §:n mukaisen luvan vaarallisen kemikaalin siirtoa varten tarkoitettua putkiston rakentamiseen, lupa-asian käsittelyyn sovelletaan tämän lain lisäksi mainittua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta sekä Euroopan unionin yhteistä etua koskevien energiahankkeiden lupamenettelystä annettua lakia (684/2014).

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kemikaalilla* aineita ja seoksia siten kuin ne määritellään REACH-asetuksessa ja CLP-asetuksessa;

2) *vaarallisella kemikaalilla* ainetta tai seosta, joka tulee luokitella tai merkitä CLP-asetuksen mukaisesti, sekä muuta palavaa nestettä;

3) *seoksella* seosta tai liuosta, joka koostuu kahdesta tai useammasta aineesta;

4) *palavalla nesteellä* nestemäistä kemikaalia, jonka leimahduspiste on enintään 100 °C;

5) *räjähteellä* räjähdysainetta ja räjähdysainetta sisältävää esinettä tai välinettä sekä muuta ainetta, seosta, esinettä tai välinettä, joka on valmistettu tuottamaan räjähdys- tai pyroteknisen ilmiön;

6) *pyroteknisellä tuotteella* esinettä tai välinettä, joka sisältää kemiallisten reaktioiden seurauksena lämpöä, valoa, ääntä, kaasua, savua tai näiden yhdistelmiä tuottavia aineita tai seoksia;

7) *ilotulitteella* viihdekäyttöön tuotettua pyroteknistä tuotetta;

8) *teollisella käsittelyllä* vaarallisten kemikaalien valmistusta, käyttöä sekä muuta vastaavaa käsittelyä;

9) *varastoinnilla* vaarallisen kemikaalin ja räjähteen hallussapitoa tuotantolaitoksessa kiinteässä varastosäiliössä tai -siilossa, irtosäiliössä, pakkauksessa tai kuljetusvälineessä taikka muulla tavoin varastoituna;

10) *säilytyksellä* vaarallisen kemikaalin ja räjähteen vähäisten määrien hallussapitoa;

11) *tuotantolaitoksella* toiminnanharjoittajan hallinnassa olevaa aluetta, jossa vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistetaan, käsitellään tai varastoidaan yhdessä tai useammassa laitoksessa; tuotantolaitoksena pidetään myös räjähteen valmistukseen käytettävää siirrettävää laitteistoa;

12) *laitoksella* tuotantolaitoksen sisäpuolella olevaa joko maanpäällistä tai maanalaista teknistä yksikköä, jossa valmistetaan, käsitellään tai varastoidaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä mukaan lukien laitteistot, putkistot, koneet, varastot, lastaus- ja purkauspaikat, tuotantolaitoksen alueella olevat rautatiet, laiturit sekä edellä mainittuihin liittyvät rakenteet ja rakennelmat;

13) *laitteella* säiliötä, pumppua, venttiiliä, putkiston osaa tai muuta vaarallisen kemikaalin tai räjähteen käsittelyssä tarvittavaa teknistä laitetta;

14) *laitteistolla* laitteiden ja putkistojen sekä niihin liittyvien varusteiden muodostamaa teknistä kokonaisuutta;

15) *siirrettävällä laitteistolla* välittömästi työmaalla käytettäväksi tarkoitettua räjähteen valmistuslaitteistoa;

16) *tuotteella* laitetta, räjähdettä, suojausjärjestelmää tai muuta tämän lain soveltamisalaan kuuluvaa esinettä;

17) *suuronnettomuudella* huomattavaa päästöä, tulipaloa, räjähdystä tai muuta ilmiötä, joka seuraa vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavan, käsittelevän tai varastoivan tuotantolaitoksen toiminnassa esiintyneistä hallitsemattomista tapahtumista, jotka voivat aiheuttaa ihmisen terveyteen, ympäristöön tai omaisuuteen kohdistuvaa vakavaa välitöntä tai myöhemmin ilmenevää vaaraa laitoksen sisä- tai ulkopuolella ja jossa on mukana yksi tai useampi vaarallinen kemikaali tai räjähdde;

18) *toiminnanharjoittajalla* oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, joka valmistaa, tuo maahan, pitää kaupan, saattaa markkinoille, luovuttaa, vie maasta, varastoi, pakkaa, jakelee, pitää hallussaan, säilyttää, käyttää tai muulla tässä laissa tarkoitettulla tavalla käsittelee vaarallista kemikaalia taikka räjähdettä tai muuta tuotetta;

19) *räjähdyskelpoisella ilmaseoksella* normaali-paineisen ilman ja kaasun, höyryn, sumun tai pölyn muodossa olevien palavien aineiden seosta, jossa palaminen leviää syttymisen jälkeen koko palamattomaan seokseen;

20) *räjähdysvaarallisella tilalla* tilaa, jossa voi esiintyä räjähdyskelpoista ilmaseosta siinä määrin, että erityiset suojelutoimenpiteet henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkojen ehkäisemiseksi ja yleisen turvallisuuden ylläpitämiseksi ovat tarpeen;

21) *pelastusviranomaisella* pelastuslaissa tarkoitettua alueen pelastustoimen pelastusviranomaisia;

22) *yleisöllä* luonnollista henkilöä, luonnollisten henkilöiden yhteenliittymiä, oikeushenkilöitä ja yhteisöjä;

23) *yleisöllä, jota asia koskee* yleisöä, johon onnettomuus vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa tai yleisöä, jonka etua asiaa koskeva päätös koskee.

10 §

Onnettomuuksien ehkäiseminen

Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niistä ihmisten terveydelle

ja ympäristölle sekä omaisuudelle aiheutuvi-en seurausten rajoittamiseksi.

12 §

Tuotantolaitoksen käyttö ja kunnossapito

Syttyviä kemikaaleja sekä räjähteitä sisältäviä laitteistoja ja laitteita saa sijoittaa rakennukseen vain siinä määrin kuin se on toiminnan järjestämisen kannalta välttämätöntä.

23 §

Luvanvaraisuus

Vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla. Toiminnanharjoittajan tulee hakea edellä tarkoitettua lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitettävä tuotantolaitoksen toiminnasta vastaavan henkilön nimi sekä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

23 a §

Luvan myöntäminen ja muutossilmoituksen käsittely

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää 23 §:ssä tarkoitetun luvan, jos toiminnanharjoittaja osoittaa, että toiminta täyttää 2 luvussa säädetyt turvallisuusvaatimukset. Lupa voidaan liittää turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja.

Saatuaan 23 §:n 3 momentissa tarkoitetun muutossilmoituksen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tekee asiasta päätöksen, jossa se voi asettaa 2 luvussa säädettyjen turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi toimintaa koskevia tarpeellisia ehtoja.

Lupahakemuksen kuuluttamisesta ja siitä tiedottamisesta säädetään jäljempänä 12 a luvussa.

25 §

Ilmoituksen käsittely

Saatuaan 24 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettun ilmoituksen asianomainen valvontaviranomainen tekee asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa toiminnalle tarpeellisia ehtoja 2 luvussa säädettyjen turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi.

26 a §

Vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten valvonta ja tarkastus

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on valvottava vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen ja 23 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kohteiden teknisen toteutuksen sekä niiden toimintaperiaatteiden, toimintatapojen ja johtamisjärjestelmien vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on tarkastettava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräjain valvonnan alaiset tuotantolaitokset niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa riskinarviointiin perustuen.

Laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen tekninen toteutus, toimintaperiaatteet ja johtamisjärjestelmät on tarkastettava käyttöönottotarkastuksessa ennen tuotantolaitoksen käyttöönottoa sekä säännöllisesti tarkastusohjelman mukaisesti.

Toiminnanharjoittaja on velvollinen antamaan tarpeelliset tiedot ja tekemään kaikki tarvittavat toimenpiteet tarkastusten toteuttamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista, ilmoituksista muille viranomaisille sekä tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta

27 §

Tarkastussuunnitelma ja -ohjelma

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavia tuotantolaitoksia sekä 23 §:n 2 momentissa tarkoitettuja kohteita koskevan tarkastussuunnitelman, jossa esitetään yleiset tavoitteet tarkastustoiminnalle tuotantolaitoksista aiheutuvien henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkojen ehkäisemiseksi.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii lisäksi säännöllistä valvontaa varten laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittaville tuotantolaitoksille sekä 23 §:n 2 momentissa tarkoitetuille kohteille tarkastusohjelman, jossa määritellään eri laitostyyppiin tarkastustiheydet.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastussuunnitelman ja -ohjelman sisällöstä sekä laadinnasta.

27 a §

Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten valvonta ja tarkastus

Pelastusviranomaisen on valvottava vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen teknisen toteutuksen ja toimintatapojen vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta sekä sitä, että tuotantolaitos on säännösten ja 25 §:ssä tarkoitettun päätöksen mukainen.

Pelastusviranomaisen on tarkastettava vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus ennen tuotantolaitoksen käyttöönottoa.

Pelastusviranomaisen on tarkastettava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräjain valvonnan alaiset tuotantolaitokset niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa riskinarviointiin perustuen. Tarkastukset sisällytetään pelastuslain 79 §:n mukaiseen valvontasuunnitelmaan.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin valvonnan ja tarkastusten sisällöstä,

ilmoituksista muille viranomaisille sekä valvonnan ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

30 §

Toimenpiteet vaarallisista kemikaaleista aiheutuvien suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi

Tuotantolaitoksessa, jossa vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista voi aiheutua suuronnettomuus, toiminnanharjoittajan on laadittava vaarallisten kemikaalien määrän ja vaarallisuuden perusteella toimintaperiaateasiakirja tai turvallisuusselvitys, joissa toiminnanharjoittaja selostaa toimintaperiaatteensa suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi ja osoittaa, että toimintaperiaatteet on otettu käyttöön, sekä antaa tarvittavat tiedot niiden toteuttamiseksi tarvittavasta organisaatiosta ja turvallisuusjohtamisjärjestelmästä.

Toimintaperiaatteet on laadittava siten, että ne takaavat korkeatasoisen ihmisten terveyden ja ympäristön suojelun. Ne on suhteutettava tuotantolaitoksessa esiintyviin suuronnettomuuden vaaroihin. Niissä on esitettävä toiminnanharjoittajan yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet, johdon rooli ja vastuu sekä sitoutuminen jatkuvasti parantamaan suuronnettomuuksien vaarojen hallintaa ja varmistamaan suojelun korkea taso.

Turvallisuusselvitys on toimitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tuotantolaitoksen toimenpiteiden riittävyyden arviointia varten.

Kahden tai useamman toisiaan lähellä sijaitsevan tuotantolaitoksen toiminnanharjoittajien on toimittava yhteistoiminnassa suuronnettomuuksien torjumiseksi ja onnettomuuksien leviämisen estämiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin suuronnettomuusvaaran ehkäisemistä koskevien velvoitteiden määräytymisestä sekä tarvittavien toimintaperiaatteiden ja turvallisuusselvitysten sisällöstä, uusimis- ja tarkistusvelvoitteista ja -ajoista, turvallisuusselvitysten käsittelystä sekä toiminnanharjoittajien yhteistoimintavelvoitteista suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi.

31 §

Toiminnanharjoittajan tiedottamisvelvollisuus

Edellä 30 §:ssä tarkoitetun tuotantolaitoksen toiminnanharjoittajan on tiedotettava tuotantolaitosta koskevista turvallisuustoimenpiteistä ja onnettomuustapauksissa noudatettavista toimintaohjeista suuronnettomuuden varalta. Tiedot on pidettävä ajan tasalla ja koottava yhteen asiakirjaan sekä pidettävä pysyvästi yleisön saatavilla myös sähköisessä muodossa.

Turvallisuusselvitystä edellyttävän tuotantolaitoksen toiminnanharjoittajan on toimitettava tiedot sellaisille henkilöille sekä sellaisiin lähistöllä sijaitseviin kouluihin, sairaaloihin ja muihin yleisessä käytössä oleviin rakennuksiin sekä tuotantolaitoksiin, joihin turvallisuusselvitystä edellyttävässä tuotantolaitoksessa alkunsa saanut suuronnettomuus voi vaikuttaa. Tiedotteessa on annettava tiedot tuotantolaitoksen toiminnasta, suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavista kemikaaleista, suuronnettomuusvaarojen luonteesta sekä väestön varoittamisesta ja käyttäytymisestä onnettomuustilanteissa.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut tiedot on toimitettava vähintään joka viides vuosi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin toiminnanharjoittajan tiedottamisvelvollisuudesta ja sen toteuttamisesta sekä annettavien tietojen sisällöstä.

32 §

Turvallisuusselvityksen esillä pitäminen

Toiminnanharjoittajan tulee asettaa tuotantolaitosta koskeva turvallisuusselvitys ja siihen liittyvä vaarallisten kemikaalien luettelo yleisön nähtäväksi.

Toiminnanharjoittaja voi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston suostumuksella rajoittaa turvallisuusselvityksessä yleisölle annettavia tietoja, joita se pitää liike- tai ammattisalaisuutena tai muuten perustellusti luottamuksellisina.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin toiminnanharjoittajan

turvallisuusselvityksen esillä pitämistä koskevasta velvollisuudesta.

58 §

Räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin luvanvaraisuus

Räjähteiden valmistusta ja varastointia saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla, jollei jäljempänä muuta säädetä.

Toiminnanharjoittajan tulee hakea 1 momentissa tarkoitettua lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista ilmoitus tai hakea lupa.

Lupahakemuksen kuuluttamisesta ja siitä tiedottamisesta säädetään 12 a luvussa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

- 1) räjähteiden valmistusta ja varastointia koskevasta lupamenettelystä toimintaa aloitettaessa;
- 2) siitä, milloin toimintaa koskeviin merkittäviin muutoksiin on haettava lupa tai tehtävä muutoksesta ilmoitus;
- 3) luvan hakemisesta;
- 4) ilmoituksen tekemisestä; sekä
- 5) hakemuksessa ja ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

58 a §

Räjähteen valmistuksen luvanvaraisuus siirrettävällä laitteistolla

Välittömästi työmaalla käytettäväksi tarkoitettua räjähteen valmistusta siirrettävällä laitteistolla saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla.

Toiminnanharjoittajan tulee hakea 1 momentissa tarkoitettua lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitet-

tävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista ilmoitus tai hakea lupa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

- 1) siirrettävällä laitteistolla tapahtuvan räjähteen valmistusta koskevasta lupamenettelystä toimintaa aloitettaessa;
- 2) siitä, milloin toimintaa koskeviin merkittäviin muutoksiin on haettava lupa tai tehtävä muutoksesta ilmoitus;
- 3) luvan hakemisesta;
- 4) ilmoituksen tekemisestä; sekä
- 5) hakemuksessa ja ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

58 b §

Räjähteiden tilapäisen varastoinnin luvanvaraisuus

Räjähteiden tilapäistä varastointia räjäytys- ja louhintatyötä varten saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla.

Toiminnanharjoittajan tulee hakea 1 momentissa tarkoitettua lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista ilmoitus tai hakea lupa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

- 1) räjähteiden tilapäistä varastointia koskevasta lupamenettelystä;
- 2) siitä, milloin toimintaa koskeviin merkittäviin muutoksiin on haettava lupa tai tehtävä muutoksesta ilmoitus;
- 3) luvan hakemisesta;
- 4) ilmoituksen tekemisestä;
- 5) hakemuksessa ja ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä; sekä
- 6) tilapäisen varastoinnin enimmäiskestosta ja räjähteiden enimmäismääristä.

59 §

Räjähteitä koskevan luvan myöntäminen ja muutosilmoituksen käsittely

Edellä 58, 58 a ja 58 b §:ssä tarkoitettu lupa myönnetään, jos toiminnanharjoittaja osoittaa, että toiminta täyttää 2 luvussa säädetty turvallisuusvaatimukset. Lupa voidaan liittää turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja.

Saatuaan 58 §:n 3 momentissa, 58 a §:n 3 momentissa tai 58 b §:n 3 momentissa tarkoitettua muutosilmoituksen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tekee asiasta päätöksen, jossa se voi asettaa toimintaa koskevia 2 luvussa säädettyjen turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja.

59 a §

Räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonta ja tarkastus

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on valvottava 58 §:ssä tarkoitettujen räjähteiden valmistusta ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten, 58 a §:ssä tarkoitettujen siirrettävien laitteistojen sekä 58 b §:ssä tarkoitettujen räjähteiden tilapäisen varastoinnin teknisen toteutuksen sekä niiden toimintaperiaatteiden, toimintatapojen ja johtamisjärjestelmien vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on tarkastettava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräajoin valvonnan alaiset tuotantolaitokset niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa riskinarviointiin perustuen.

Räjähteiden valmistusta ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen, 58 a §:ssä tarkoitettua siirrettävän laitteiston sekä 58 b §:ssä tarkoitettua räjähteiden tilapäisen varastoinnin tekninen toteutus, toimintaperiaatteet ja johtamisjärjestelmät on tarkastettava käyttöönottotarkastuksessa ennen tuotantolaitoksen käyttöönottoa sekä säännöllisesti tarkastusohjelman mukaisesti.

Toiminnanharjoittaja on velvollinen antamaan tarpeelliset tiedot ja tekemään kaikki tarvittavat toimenpiteet tarkastusten toteuttamiseksi.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi lupapäätöksessään asianomaista pelastusviranomaisesta kuultuaan hyväksyä räjähteiden tilapäisen varastoinnin käyttöönottotarkastuksen korvattavaksi pelastusviranomaisen tekemällä tarkastuksella.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä ilmoituksista muille viranomaisille ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

60 §

Tarkastussuunnitelma ja -ohjelma

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii 58 §:ssä tarkoitettua räjähteiden valmistusta ja varastointia harjoittavia tuotantolaitoksia, 58 a §:ssä tarkoitettuja siirrettäviä laitteistoja sekä 58 b §:ssä tarkoitettua räjähteiden tilapäistä varastointia koskevan tarkastussuunnitelman, jossa esitetään yleiset tavoitteet tarkastustoiminnalle tuotantolaitoksista aiheutuvien henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkojen ehkäisemiseksi.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii säännöllistä valvontaa varten räjähteiden valmistusta ja varastointia harjoittaville tuotantolaitoksille, 58 a §:ssä tarkoitetuille siirrettäville laitteistoille sekä 58 b §:ssä tarkoitettua räjähteiden tilapäiselle varastoinnille tarkastusohjelman, jossa määritellään eri laitos- ja laitteistotyyppien tarkastustiheydet.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastussuunnitelman ja -ohjelman sisällöstä ja laadinnasta.

63 §

Varastointi kaupan yhteydessä

Yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä on 58 §:ssä säädetyn lupahakemuksen sijasta tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle ennen varastoinnin aloittamista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitetuista yksityi-

seen kulutukseen hyväksytyistä ilotulitteista ja vähäistä vaaraa aiheuttavista muista pyroteknisistä tuotteista, näiden tuotteiden kaupan yhteydessä tapahtuvaa varastointia koskevas-
ta ilmoitusmenettelystä, ilmoituksen tekemisestä ja siinä noudatettavista määräajoista, ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä sekä ilmoituksen perusteella tehtävästä päätöksestä.

64 §

Kaupan varastoinnin valvonta ja tarkastus

Pelastusviranomaisen on valvottava 63 §:ssä tarkoitetun varastoinnin teknisen toteutuksen ja toimintatapojen vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta sekä sitä, että varastointi on säännösten ja 63 §:n 3 momentissa tarkoitettujen päätöksen mukaista.

Pelastusviranomaisen on tarkastettava 1 momentissa tarkoitettujen varastojen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus ennen varaston käyttöönottoa.

Pelastusviranomaisen on tarkastettava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräjain 1 momentissa tarkoitetut varastot niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa riskinarviointiin perustuen. Tarkastukset sisällytetään pelastuslain 79 §:n mukaiseen valvontasuunnitelmaan.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin valvonnan ja tarkastusten sisällöstä, ilmoituksista muille viranomaisille sekä valvonnan ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

64 a §

Ampuma-aseiden patruunoiden, sytytysnallien ja ruudin varastointi myymälässä

Ampuma-aseiden patruunoita, sytytysnalleja ja ruutia saa varastoida myymälässä ilman 58 §:ssä säädettyä lupaa, jos toiminnanharjoittajalla on ampuma-aselain mukainen lupa ampuma-aseiden ja ampuma-aseiden patruunoiden kauppaan.

79 §

Ilmoitus räjäytystyöstä

Räjäytystyöstä tulee ilmoittaa poliisille ennen työn aloittamista. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoitusmenettelystä, ilmoituksessa vaadittavista tiedoista ja ilmoituksen tekemisessä noudatettavista määräajoista.

Poliisi voi ilmoituksen perusteella määrätä räjähteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia aiotulle käytölle ja tarvittaessa määrätä käytön edellyttämistä varotoimista. Poliisi voi kieltää käytön, jos siitä aiotussa paikassa ja aiottuna ajankohtana voidaan katsoa aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa.

81 §

Ilmoitus räjähteiden tai vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteina

Räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja saa käyttää erikoistehosteena kokoontumislaissa (530/1999) tarkoitetuissa yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa, jos siitä on tehty ilmoitus pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden järjestämistä.

Ilmoituksessa tulee nimetä vastuuhenkilö, jolla tulee olla panostajalaissa (219/2000) tarkoitettu tehostealan pätevyys.

Vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia siitä, että 1 momentissa tarkoitetuissa tilaisuuksissa räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja käytetään säännösten mukaisesti ja pelastusviranomaisen asettamien rajoitusten ja ehtojen mukaisesti.

Pelastusviranomaisen voi ilmoituksen perusteella määrätä erikoistehosteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja aiotulle käytölle. Pelastusviranomaisen voi kieltää käytön, jos siitä aiotussa paikassa ja aiottuna ajankohtana voidaan katsoa aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin ilmoitusmenettelystä, ilmoituksessa vaadittavista tiedoista, ilmoi-

tuksen tekemisessä noudatettavista määräajoista ja vastuuhenkilön tehtävistä.

82 §

Räjähteiden luovutusrajoitukset

Räjähteitä saa luovuttaa:

1) sille, jolla on lupa valmistaa tai varastoida räjähteitä;

2) toiminnanharjoittajalle, joka elinkeinotoimintana harjoittaa räjäytys- ja louhintatyötä ja jonka palveluksessa on panostajalaissa tarkoitettu panostaja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla räjähteiden vastaanottajalla on oltava siirtotodistus.

Räjähteiden luovuttaminen päihtyneelle ja alle 18-vuotiaalle on kielletty.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä räjähteiden luovutuksesta ja luovutusrajoituksista.

82 a §

Pyroteknisten tuotteiden luovutusrajoitukset

Pyroteknisiä tuotteita saa luovuttaa:

1) 81 §:ssä tarkoitettulle erikoistehosteiden käyttäjälle;

2) 93 §:ssä tarkoitettulle ilotulitteiden valmistuksesta tai maahantuonnista vastaavalle toiminnanharjoittajalle;

3) 94 §:ssä tarkoitettulle ilotulitusnäytöksen järjestäjälle.

Pyroteknisiä tuotteita saa luovuttaa lisäksi toiminnanharjoittajalle, joka työssään tai elinkeinotoiminnassaan tarvitsee pyroteknisiä tuotteita. Edellytyksenä on lisäksi, että toiminnanharjoittajalla on palveluksessaan asiantuntija, jolla on riittävät tiedot luovutettavien pyroteknisten tuotteiden turvallisesta käytöstä ja käsittelystä sekä tuotteen valmistajan tai maahantuojan tai näiden valtuuttaman organisaation antama tuotekohtainen koulutus, jossa selvitetään pyroteknisen tuotteen ominaisuudet, vaaratekijät, asennus, huolto ja hävittäminen.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä pyroteknisten tuotteiden luovutuksesta ja luovutusrajoituksista sekä 2 momentissa tarkoitettujen asiantuntijan koulu-

tuksesta, pätevyysvaatimuksista ja pätevyyden toteamisesta.

84 §

Räjähteiden hallussapito

Räjähteitä saavat pitää hallussaan ainoastaan ne, joille niitä voidaan luovuttaa 82, 82 a tai 83 §:n mukaisesti.

85 §

Räjähteiden luovutus poliisille ja rajavartiolaitokselle

Poliisin ja rajavartiolaitoksen haltuun voidaan luovuttaa räjähteitä sen estämättä, mitä 82, 82 a, 83, 83 a ja 84 §:ssä säädetään.

91 §

Ilotulitteiden käyttö

Ilotulitteita on käytettävä siten, ettei niiden käytöstä aiheudu henkilö- ja omaisuusvahinkojen vaaraa.

Ilotulitteita käytettäessä suojalasien käyttö on pakollista. Pakollisuudesta voidaan poiketa, jos ilotulitteet aiheuttavat vain erittäin vähäisen vaaran. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää siitä, minkä ilotulitteiden käytön yhteydessä suojalasien käyttö ei ole pakollista.

Ilotulitteiden käytöstä tulee etukäteen ilmoittaa pelastusviranomaiselle. Pelastusviranomainen voi tehdä ilmoituksen perusteella asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa käytölle tarpeellisia ehtoja tai kieltää ilotulitteiden käyttö, jos siitä aiheutuu erityistä vaaraa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että ilotulitteita voidaan tietyinä ajankohdina käyttää ilman pelastusviranomaiselle tehtävää ilmoitusta.

94 a §

Ilotulitusnäytöksen järjestäjän velvoitteet

Ilotulitusnäytöksen järjestäjällä tulee olla järjestelmälliset menettelyt, joilla varmistetaan

taan näytöksissä käytettävien ilotulitteiden ja niiden laukaisulaitteiden toiminnallinen luotettavuus.

Ilotulitusnäytöksen järjestäjän on tehtävä eräkohtaiset riittävät koeammunnat, joilla varmistetaan ilotulitteiden turvallisuus. Laadunvalvonnan pöytäkirjat on säilytettävä yhden vuoden ajan.

Ilotulitusnäytöksen järjestäjällä tulee olla kirjalliset ohjeet menettelyistä, joilla määritetään tuotekohtaisesti näytöksissä tarvittavat suojaetäisyydet.

12 a luku

Lupa-asiasta kuuleminen ja tiedottaminen

104 a §

Muistutukset ja mielipiteet

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on ennen vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia taikka räjähteen valmistusta ja varastointia koskevan lupa-asian ratkaisemista varattava yleisölle, jota asia koskee, tilaisuus tehdä muistutuksia asian johdosta.

Yleisölle on varattava tilaisuus ilmaista mielipiteensä vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia tai räjähteen valmistusta ja varastointia koskevassa lupa-asia.

Muistutusten ja mielipiteiden esittämistä varten on asetettava asian laatuun nähden riittävä määräaika.

104 b §

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on tiedotettava lupahakemuksesta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Kuulutus on julkaistava myös lupaviranomaisen internet-sivuilla, jolloin kuulutus voi sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetyn estämättä toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan

tiedot. Lisäksi kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin ilmeisen tarpeellista.

Kuulutuksesta on annettava erikseen tieto yleisölle, jota asia koskee. Jos hakemuksesta on tiedotettava yli kolmellekymmenelle tiedossa olevalle henkilölle tai kun henkilöiden lukumäärää ei tiedetä, voidaan asiasta tiedottaa ilmoittamalla siitä sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon.

Yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle tiedotetaan hakemuksesta antamalla siitä tieto yhteisäluelain (758/1989) 26 §:n 4 momentissa tarkoitetulle edustajalle. Jollei tällaista edustajaa ole nimetty, tieto toimitetaan jollekin osakkaalle ja hakemuksesta tiedotetaan lisäksi 1 momentin mukaisesti kuulutuksella sanomalehdessä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kuulutuksesta, siihen sisällytettävistä asioista ja sen julkaisemisesta sekä muusta lupahakemuksesta koskevasta tiedottamisesta.

104 c §

Kuuleminen

Sen lisäksi, mitä hallintolaissa säädetään, hakijalle ja yleisölle, jota asia koskee, on varattava tilaisuus selityksen antamiseen sellaisista lausunnoista ja muistutuksista esitetyistä vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Selityksen johdosta hakijalle tai yleisölle, jota asia koskee, on varattava tilaisuus vastaselityksen antamiseen, jos selitys saattaa vaikuttaa asian ratkaisuun.

104 d §

Tiedottaminen ja kuuleminen puolustushallinnossa

Puolustushallinnon toiminnassa voidaan poiketa tässä luvussa säädetystä kuuluttamisesta ja tiedottamisesta, jos viranomaisten

toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 10 kohdassa tai kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004) säädettyt asiakirjan salassapitoa koskevat edellytykset täyttyvät tai poikkeaminen on muutoin maanpuolustuksen luonteen tai erityistehtävien vuoksi välttämätöntä.

115 §

Valvontaviranomaiset

Pelastusviranomaiset valvovat tämän lain noudattamista, kun on kyse:

1) vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tai säilytyksestä, jollei toiminta ole osa 23 §:n 2 momentissa tarkoitettua toiminnallista kokonaisuutta, jolloin sen valvonta kuuluu Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle;

2) yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä tai niiden luovutuksesta yksityiseen kulutukseen;

3) räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena 81 §:ssä mainituissa tilaisuuksissa.

Poliisi valvoo tämän lain noudattamista, kun on kyse:

1) räjähteiden käytöstä, siirrosta sekä luovutuksesta ja tähän liittyvästä säilytyksestä;

2) ampuma-aseiden patruunoiden, sytytysnallien ja ruudin varastoinnista myymälässä;

3) räjähteiden hävittämisestä;

4) ilotulitusnäytöksistä.

123 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Valvontaviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla taikka teettämistä tai keskeyttämishallalla siten kuin siitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

125 §

Räjähdesäännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti rikkoo

1) toiminnanharjoittajalle 7—20, 26 a tai 133 §:ssä säädettyjä yleisiä velvollisuuksia,

2) 23, 37, 58, 58 a tai 58 b §:ssä säädettyä lupavelvollisuutta taikka 33 §:ssä säädettyä varastoalueen vahvistamisvelvollisuutta,

3) 23, 24, 63, 79, 81, 91, 93, 94, 97, 101, 133 tai 134 §:ssä säädettyä ilmoitusvelvollisuutta,

4) 28, 30—32, 41—44 tai 62 §:ssä säädettyä onnettomuuksien rajoittamis- ja ehkäisyvelvollisuutta taikka 98 §:ssä säädettyä onnettomuuksia koskevaa ilmoitusvelvollisuutta,

5) 46—49 §:ssä tarkoitetun tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevaa 5 luvussa säädettyä velvollisuutta taikka vastaavaa räjähteitä koskevaa 67—69 tai 69 a §:ssä säädettyä velvollisuutta,

6) 71 §:ssä säädettyä laadunvalvontavelvollisuutta, 91 §:ssä säädettyjä ilotulitteiden käyttöä koskevia velvollisuuksia, 93 §:ssä ilotulitteiden valmistuksesta ja maahantuonnista vastaavalle toiminnanharjoittajalle säädettyjä velvollisuuksia taikka 94 tai 94 a §:ssä ilotulitusnäytöksen järjestäjälle säädettyjä velvollisuuksia ja velvoitteita,

7) räjähteiden maahantuontia koskevaa 73 §:ssä säädettyä lupavelvollisuutta, siirtoa koskevaa 74 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kauttakuljetusta koskevaa 75 §:ssä säädettyä velvollisuutta, merkitsemistä koskevaa 77 §:ssä säädettyä velvollisuutta, käyttöä koskevaa 78 §:ssä säädettyä velvollisuutta, luovutusta koskevaa 82, 82 a, 83 tai 83 a §:ssä säädettyä velvollisuutta, hallussapitoa koskevaa 84 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kirjanpitoa koskevaa 86 §:ssä säädettyä velvollisuutta tai hävittämistä koskevaa 88—90 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

8) 38 §:ssä säädettyä tarkastusvelvollisuutta, 53 §:ssä säädettyä asennus- tai huoltovelvollisuutta, 54 §:ssä säädettyä tarkastus-, korjaus- tai käytöstä poistovelvollisuutta, 55 §:ssä asennus-, huolto- tai tarkastustoi-

minnalle säädettyä velvollisuutta taikka 103 §:ssä säädettyä tarkastuslaitostehtävien suorittamista koskevaa velvollisuutta,

9) vastuuhenkilön nimeämistä koskevaa 29, 39, 56, 61, 65, 81, 93, 94 tai 112 §:ssä säädettyä velvollisuutta taikka vastuuhenkilölle 29, 39, 56, 61, 65, 81 tai 95 §:ssä säädettyjä velvollisuuksia,

10) vaarallisten kemikaalien säilytystä koskevia 35 tai 36 §:ssä säädettyjä velvollisuuksia taikka räjähteiden varastointia koskevaa 66 §:ssä tai säilytystä koskevaa 87 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

11) 25, 34, 36, 37, 55, 59, 63, 70, 73, 79, 81, 91, 93, 94, 97 tai 100 §:n nojalla määrättyä ehtoa tai rajoitusta taikka 79, 81, 91 tai 97 §:n nojalla määrättyä kieltoa,

12) 83 §:n nojalla annettua kieltoa taikka 92 §:n nojalla annettua määräystä tai kieltoa,

13) 106, 109 tai 111 §:n nojalla määrättyä kieltoa taikka 105—108 tai 110 §:n nojalla määrättyä velvollisuutta,

14) tietojen luovuttamista koskevaa 117 tai 121 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähdesäännösten rikkomisesta* sakkoon.

126 a §

Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen tai niiden edunmenetyksen tai kustannusten korvaamiseksi, joita lupapäätöksen kumoaminen tai lupamääräyksen muuttaminen voi aiheuttaa. Vaatimus vakuuden asettamisesta ei koske valtiota tai sen laitosta eikä kuntaa tai kuntayhtymää. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi tarvittaessa määrätä täytäntöönpanon lupapäätöstä suppeammaksi sekä määrätä täytäntöönpanon aloitusajankohdasta.

128 a §

Ilmoittaminen Euroopan komissiolle tuotantolaitoksista ja suuronnettomuuksista

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle Suomen alueella olevista tuotantolaitoksista, jotka voivat aiheuttaa suuronnettomuusvaaraa, seuraavat tiedot:

1) toiminnanharjoittajan nimi tai toiminimi ja kyseisen tuotantolaitoksen täydellinen osoite;

2) tuotantolaitoksen toiminta tai toiminnot.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on myös ilmoitettava komissiolle Suomen alueella tapahtuneista suuronnettomuuksista.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettuja räjähteitä eikä valtakunnan turvallisuuden kannalta salassa pidettävissä kohteissa sekä sotilaallisissa harjoituksissa, harjoitusalueilla ja rauhanturvaoperaatioissa tapahtuvaa vaarallisten kemikaalien varastointia ja teollista käsittelyä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tuotantolaitoksia ja suuronnettomuuksia koskevien ilmoitusten sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä.

130 §

Rekisterit

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää rekisteriä tämän lain soveltamisalaan kuuluvista valvontakohteista vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn valvontaa ja sen kehittämistä varten.

Rekisteriin voidaan tallentaa tietoja, jotka koskevat:

1) valvontakohteiden nimiä;

2) valvontakohteiden toiminnan laatua sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden määriä;

3) valvontakohteita koskevia päätöksiä ja lupia sekä niihin tehtyjä tarkastuksia;

4) vastuuhenkilöiden ja toiminnasta vastaavien henkilöiden nimiä ja vastuualueita.

Pelastusviranomaisen tulee toimittaa tiedot ilmoituksenvaraisista vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin kohteista rekisteriin. Lisäksi pelastusviranomaisen tulee toimittaa rekisteriin pelastuslain 48 §:n mukaiset ulkoiset pelastussuunnitelmat ja niitä koskevien harjoitusten päivämäärät sekä harjoituksista laaditut raportit niiden tuotantolaitosten osalta, jotka ovat Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvonnassa.

Tietojen luovuttamiseen sovelletaan, mitä siitä muualla laissa säädetään. Henkilötietojen luovuttamisesta ja säilyttämisestä sekä oikeudesta saada tieto rekisterissä olevista tiedoista säädetään henkilötietolaissa (532/1999) ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Rekisterissä olevat tiedot on tarkastettava ja tarpeettomat tiedot poistettava tarkastuksen yhteydessä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin rekisteristä, tietojen toimittamisesta rekisteriin ja rekisterin käytöstä.

134 §

Toiminnanharjoittajan tai vastaavan henkilön muutos

Jos tuotantolaitos tai jokin sen osa siirtyy uudelle toiminnanharjoittajalle tai tuotantolaitoksesta vastaava henkilö muuttuu, tämän on ilmoitettava siitä valvontaviranomaiselle. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoitusmenettelystä, ilmoituksessa vaadittavista tiedoista ja ilmoituksen tekemisessä noudatettavista määräajoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sen estämättä, mitä 82 §:n 1 momentissa säädetään, räjähteitä saa luovuttaa myös panostajalaissa tarkoitetulle panostajalle 31 päivään toukokuuta 2020 saakka edellyttäen, että panostajalla on 74 §:ssä tarkoitettu räjähteiden siirtotodistus.

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 2014

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

ANTTI RINNE

Työministeri *Lauri Ihalainen*

*Liite**Rinnakkaisteksti*

Laki

vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 4—6 §, 10 §:n 1 momentti, 12 §:n 3 momentti, 23 §:n 1 momentti, 25, 27, 30—32 sekä 58—60 §, 63 §:n 1 ja 4 momentti, 64, 79, 81, 82, 84, 85 ja 91 §, 115 §:n 2 ja 3 momentti, 123, 125, 130 ja 134 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 § osaksi laeissa 1030/2009 ja 690/2014, 6, 91 ja 125 § osaksi laissa 1030/2009, 23 §:n 1 momentti sekä 25 ja 58 § laissa 1271/2010, 27, 30, 31, 60 ja 130 § osaksi laissa 1271/2010, 63 §:n 1 ja 4 momentti sekä 64 § laissa 1030/2009, 82 § laissa 400/2013, 84 § osaksi laissa 400/2013 sekä 115 §:n 2 momentti laeissa 1030/2009 ja 1271/2010, sekä

lisätään lakiin uusi 23 a, 26 a, 27 a, 58 a, 58 b, 59 a, 64 a, 82 a ja 94 a §, uusi 12 a luku sekä uusi 126 a ja 128 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

4 §

*Soveltamisalan rajauksia**Soveltamisalan rajaukset*

Tätä lakia ei sovelleta:

1) tuotantolaitoksen alueen ulkopuolella tapahtuvaan, vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitettuun kuljetukseen eikä kuljetustapahtumaan kiinteästi liittyvään tilapäiseen varastointiin;

2) räjähteiden valmistukseen, käyttöön ja varastointiin kaivoksessa, siltä osin kuin siitä säädetään kaivoslaissa (503/1965);

3) vaarallisten kemikaalien käyttöön ja varastointiin aluksessa;

4) radioaktiivisiin aineisiin eikä radioaktiivisia aineita sisältäviin tuotteisiin.

Tätä lakia ei sovelleta:

1) tuotantolaitoksen alueen ulkopuolella tapahtuvaan, vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitettuun kuljetukseen eikä kuljetustapahtumaan *suoraan* liittyvään tilapäiseen varastointiin;

2) vaarallisten kemikaalien käyttöön ja varastointiin aluksessa;

3) radioaktiivisiin aineisiin eikä radioaktiivisia aineita sisältäviin tuotteisiin.

Lain säännöksiä vaarallisista kemikaaleista aiheutuvien suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi ei sovelleta vaarallisten kemikaali-

Ampuma-aseissa käytettävät patruunat varastoidaan, säilytetään ja hävitetään siten kuin tässä laissa säädetään. Niiden valmistukseen sovelletaan tämän lain lisäksi ampuma-aselakia (1/1998). Muutoin ampuma-aseissa käytettäviin patruunoihin sovelletaan ampuma-aselakia.

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaarallisten kemikaalien luokituksista, *päällyksestä* ja merkitsemisestä säädetään kemikaalilaissa (744/1989) ja aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1272/2008. Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista säädetään kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1907/2006.

Pelastustoiminnan järjestelyistä säädetään pelastuslaissa (468/2003).

Paineeseen liittyvän vaaran ehkäisemiseksi noudatetaan, mitä painelaitelaissa (869/1999) säädetään.

Sähköturvallisuudesta säädetään sähköturvallisuuslaissa (410/1996).

Työntekijän suojelusta ja ympäristönsuoje-

en siirtoon putkistoissa eikä putkistojen yhteydessä oleviin pumppausasemiin tuotantolaitoksen alueen ulkopuolella.

Ampuma-aseissa käytettävät patruunat *on* varastoitava, säilytettävä ja hävitettävä siten kuin tässä laissa säädetään. Niiden valmistukseen sovelletaan tämän lain lisäksi ampuma-aselakia (1/1998). Muutoin ampuma-aseissa käytettäviin patruunoihin sovelletaan ampuma-aselakia.

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Kemikaalien luokituksista, *pakkaamisesta* ja merkitsemisestä säädetään kemikaalilaissa (599/2013) ja aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1272/2008, *jäljempänä CLP-asetus*. Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista säädetään kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1907/2006, *jäljempänä REACH-asetus*.

Pelastustoimen pelastustoiminnan järjestelyistä säädetään pelastuslaissa (379/2011).

Paineeseen liittyvän vaaran ehkäisemiseksi noudatetaan, mitä painelaitelaissa (869/1999) säädetään.

Sähköturvallisuudesta säädetään sähköturvallisuuslaissa (410/1996).

Alueiden käytön suunnittelusta ja rakentamisesta säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999).

Pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta säädetään pyroteknisistä tuotteista annetussa laissa (xxx/2015).

Työntekijän suojelusta ja ympäristönsuoje-

lusta on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Jos Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja päätöksen N:o 1364/2006/EY kumoamisesta sekä asetusten (EY) N:o 713/2009, (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 347/2013 tarkoitettu yhteistä etua koskeva energiahankke edellyttää 23 §:n mukaisen luvan vaarallisen kemikaalin laajamittaiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin tai 37 §:n mukaisen luvan vaarallisen kemikaalin siirtoa varten tarkoitetun putkiston rakentamiseen, lupa-asian käsittelyyn sovelletaan tämän lain lisäksi mainittua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta sekä Euroopan unionin yhteistä etua koskevien energiahankkeiden lupamenettelystä annettua lakia (684/2014).

6 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kemikaalilla* alkuaineita ja niiden kemiallisia yhdisteitä sellaisina kuin ne esiintyvät luonnossa tai teollisesti tuotettuina (*aineet*) sekä kahden tai useamman aineen seoksia (*valmisteet*);

2) *vaarallisella kemikaalilla* palo- ja räjähdysvaaralliseksi tai terveydelle tai ympäristölle vaaralliseksi kemikaaliksi kemikaalilaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tällaiseksi kemikaaliksi määriteltyä sekä muuta palavaa nestettä;

3) *palo- ja räjähdysvaarallisella kemikaalilla* kemikaalia, joka fysikaalis-kemiallisten ominaisuuksiensa vuoksi voi aiheuttaa tulipalon tai räjähdyksen;

4) *terveydelle vaarallisella kemikaalilla* kemikaalia, joka elimistöön joutuessaan voi aiheuttaa kemiallisten ominaisuuksiensa vuoksi jo vähäisenä määränä haittaa ihmisen terveydelle;

5) *ympäristölle vaarallisella kemikaalilla* kemikaalia, joka ympäristöön joutuessaan voi aiheuttaa jo vähäisenä määränä haittaa elolliselle luonnolle;

6) *palavalla nesteellä* nestemäistä kemikaalia, jonka leimahduspiste on enintään 100 °C;

lusta on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Jos Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja päätöksen N:o 1364/2006/EY kumoamisesta sekä asetusten (EY) N:o 713/2009, (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 347/2013 tarkoitettu yhteistä etua koskeva energiahankke edellyttää 23 §:n mukaisen luvan vaarallisen kemikaalin laajamittaiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin tai 37 §:n mukaisen luvan vaarallisen kemikaalin siirtoa varten tarkoitetun putkiston rakentamiseen, lupa-asian käsittelyyn sovelletaan tämän lain lisäksi mainittua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta sekä Euroopan unionin yhteistä etua koskevien energiahankkeiden lupamenettelystä annettua lakia (684/2014).

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kemikaalilla* aineita ja seoksia siten kuin ne määritellään REACH-asetuksessa ja CLP-asetuksessa;

2) *vaarallisella kemikaalilla* ainetta tai seosta, joka tulee luokitella tai merkitä CLP-asetuksen mukaisesti, sekä muuta palavaa nestettä;

3) *seoksella* seosta tai liuosta, joka koostuu kahdesta tai useammasta aineesta;

4) *palavalla nesteellä* nestemäistä kemikaalia, jonka leimahduspiste on enintään

7) *räjähteellä* räjähdysainetta ja räjähdysainetta sisältävää esinettä tai välinettä sekä muuta ainetta, esinettä tai välinettä, joka on valmistettu tuottamaan räjähdysten tai pyroteknisen ilmiön;

8) *pyroteknisellä tuotteella* esinettä tai välinettä, joka sisältää kemiallisten reaktioiden seurauksena lämpöä, valoa, ääntä, kaasua, savua tai näiden yhdistelmiä tuottavia aineita tai aineseoksia ja joka voi lisäksi sisältää esinettä tai sen osaa liikuttavan ajonapoksen;

9) *ilotulitteella* viihdekäyttöön tuotettua pyroteknistä tuotetta;

10) *teollisella käsittelyllä* vaarallisten kemikaalien valmistusta, käyttöä sekä muuta vastaavaa käsittelyä;

11) *varastoinnilla* vaarallisen kemikaalin ja räjähteen hallussapitoa tuotantolaitoksessa kiinteässä varastosäiliössä tai -siilossa, irtosäiliössä, pakkauksessa tai kuljetusvälineessä taikka muulla tavoin varastoituna;

12) *säilytyksellä* vaarallisen kemikaalin ja räjähteen vähäisten määrien hallussapitoa;

13) *tuotantolaitoksella* toiminnanharjoittajan hallinnassa olevaa aluetta, jossa vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistetaan, käsitellään tai varastoidaan yhdessä tai useammassa laitoksessa;

14) *laitoksella* tuotantolaitoksen sisäpuolella olevaa teknistä yksikköä, jossa valmistetaan, käsitellään tai varastoidaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä mukaan lukien laitteistot, putkistot, koneet, varastot, lastaus- ja purkauspaiikat, tuotantolaitoksen alueella olevat rautatiet, laiturit sekä edellä mainittuihin liittyvät rakenteet ja rakennelmat;

15) *laitteella* säiliötä, pumppua, venttiiliä, putkiston osaa tai muuta vaarallisen kemikaalin tai räjähteen käsittelyssä tarvittavaa teknistä laitetta;

16) *laitteistolla* laitteiden ja putkistojen sekä niihin liittyvien varusteiden muodostamaa teknistä kokonaisuutta;

17) *tuotteella* laitetta, räjähdettä, suojausjärjestelmää tai muuta tämän lain sovelta-

100°C;

5) *räjähteellä* räjähdysainetta ja räjähdysainetta sisältävää esinettä tai välinettä sekä muuta ainetta, *seosta*, esinettä tai välinettä, joka on valmistettu tuottamaan räjähdysten tai pyroteknisen ilmiön;

6) *pyroteknisellä tuotteella* esinettä tai välinettä, joka sisältää kemiallisten reaktioiden seurauksena lämpöä, valoa, ääntä, kaasua, savua tai näiden yhdistelmiä tuottavia aineita tai seoksia;

7) *ilotulitteella* viihdekäyttöön tuotettua pyroteknistä tuotetta;

8) *teollisella käsittelyllä* vaarallisten kemikaalien valmistusta, käyttöä sekä muuta vastaavaa käsittelyä;

9) *varastoinnilla* vaarallisen kemikaalin ja räjähteen hallussapitoa tuotantolaitoksessa kiinteässä varastosäiliössä tai -siilossa, irtosäiliössä, pakkauksessa tai kuljetusvälineessä taikka muulla tavoin varastoituna;

10) *säilytyksellä* vaarallisen kemikaalin ja räjähteen vähäisten määrien hallussapitoa;

11) *tuotantolaitoksella* toiminnanharjoittajan hallinnassa olevaa aluetta, jossa vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistetaan, käsitellään tai varastoidaan yhdessä tai useammassa laitoksessa; *tuotantolaitoksena* pidetään myös räjähteen valmistukseen käytettävää siirrettävää laitteistoa;

12) *laitoksella* tuotantolaitoksen sisäpuolella olevaa joko *maanpäällistä* tai *maanalaista* teknistä yksikköä, jossa valmistetaan, käsitellään tai varastoidaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä mukaan lukien laitteistot, putkistot, koneet, varastot, lastaus- ja purkauspaiikat, tuotantolaitoksen alueella olevat rautatiet, laiturit sekä edellä mainittuihin liittyvät rakenteet ja rakennelmat;

13) *laitteella* säiliötä, pumppua, venttiiliä, putkiston osaa tai muuta vaarallisen kemikaalin tai räjähteen käsittelyssä tarvittavaa teknistä laitetta;

14) *laitteistolla* laitteiden ja putkistojen sekä niihin liittyvien varusteiden muodostamaa teknistä kokonaisuutta;

15) *siirrettävällä laitteistolla* välittömästi työmaalla käytettäväksi tarkoitetun räjähteen valmistuslaitteistoa;

16) *tuotteella* laitetta, räjähdettä, suojausjärjestelmää tai muuta tämän lain sovelta-

misalaan kuuluvaa esinettä;

18) *suuronnettomuudella* huomattavaa päästöä, tulipaloa, räjähdystä tai muuta ilmiötä, joka seuraa vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavan, käsittelevän tai varastoitavan tuotantolaitoksen toiminnassa esiintyneistä hallitsemattomista tapahtumista, jotka voivat aiheuttaa ihmisen terveyteen, ympäristöön tai omaisuuteen kohdistuvaa vakavaa välitöntä tai myöhemmin ilmenevää vaaraa laitoksen sisä- tai ulkopuolella ja jossa on mukana yksi tai useampi vaarallinen kemikaali tai räjähdde;

19) *toiminnanharjoittajalla* oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, joka valmistaa, tuo maahan, pitää kaupan, saattaa markkinoille, luovuttaa, vie maasta, varastoi, pakkaa, jakelee, pitää hallussaan, säilyttää, käyttää tai muulla tässä laissa tarkoitetulla tavalla käsittelee vaarallista kemikaalia taikka räjähdettä tai muuta tuotetta;

20) *räjähdyskelpoisella ilmaseoksella* normaalipaineisen ilman ja kaasun, höyryn, sumun tai pölyn muodossa olevien palavien aineiden seosta, jossa palaminen leviää syttymisen jälkeen koko palamattomaan seokseen;

21) *räjähdysvaarallisella tilalla* tilaa, jossa voi esiintyä räjähdyskelpoista ilmaseosta siinä määrin, että erityiset suojelutoimenpiteet henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkojen ehkäisemiseksi ja yleisen turvallisuuden ylläpitämiseksi ovat tarpeen;

22) *pelastusviranomaisella* pelastuslaissa tarkoitettua pelastustoimen alueen pelastusviranomaista.

10 §

Onnettomuuksien ehkäiseminen

Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niistä ihmisille ja ympäristölle sekä omaisuudelle aiheutuvien seuraus-

misalaan kuuluvaa esinettä;

17) *suuronnettomuudella* huomattavaa päästöä, tulipaloa, räjähdystä tai muuta ilmiötä, joka seuraa vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavan, käsittelevän tai varastoitavan tuotantolaitoksen toiminnassa esiintyneistä hallitsemattomista tapahtumista, jotka voivat aiheuttaa ihmisen terveyteen, ympäristöön tai omaisuuteen kohdistuvaa vakavaa välitöntä tai myöhemmin ilmenevää vaaraa laitoksen sisä- tai ulkopuolella ja jossa on mukana yksi tai useampi vaarallinen kemikaali tai räjähdde;

18) *toiminnanharjoittajalla* oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, joka valmistaa, tuo maahan, pitää kaupan, saattaa markkinoille, luovuttaa, vie maasta, varastoi, pakkaa, jakelee, pitää hallussaan, säilyttää, käyttää tai muulla tässä laissa tarkoitetulla tavalla käsittelee vaarallista kemikaalia taikka räjähdettä tai muuta tuotetta;

19) *räjähdyskelpoisella ilmaseoksella* normaalipaineisen ilman ja kaasun, höyryn, sumun tai pölyn muodossa olevien palavien aineiden seosta, jossa palaminen leviää syttymisen jälkeen koko palamattomaan seokseen;

20) *räjähdysvaarallisella tilalla* tilaa, jossa voi esiintyä räjähdyskelpoista ilmaseosta siinä määrin, että erityiset suojelutoimenpiteet henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkojen ehkäisemiseksi ja yleisen turvallisuuden ylläpitämiseksi ovat tarpeen;

21) *pelastusviranomaisella* pelastuslaissa tarkoitettua alueen pelastustoimen pelastusviranomaista;

22) *yleisöllä* luonnollista henkilöä, luonnollisten henkilöiden yhteenliittymiä, oikeushenkilöitä ja yhteisöjä;

23) *yleisöllä, jota asia koskee yleisöä, johon onnettomuus vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa tai yleisöä, jonka etua asiaa koskeva päätös koskee.*

10 §

Onnettomuuksien ehkäiseminen

Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niistä ihmisten terveydelle ja ympäristölle sekä omaisuudelle aiheutuvi-

Voimassa oleva laki

ten rajoittamiseksi.

12 §

Tuotantolaitoksen käyttö ja kunnossapito

Erittäin helposti syttyviä, helposti syttyviä ja räjähtäviä kemikaaleja sekä räjähteitä sisältäviä laitteistoja ja laitteita saa sijoittaa rakennukseen vain siinä määrin kuin se on toiminnan järjestämisen kannalta välttämätöntä.

23 §

Luvanvaraisuus

Vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla. Toiminnanharjoittajan tulee hakea edellä tarkoitettua lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

en seurausten rajoittamiseksi.

12 §

Tuotantolaitoksen käyttö ja kunnossapito

Syttyviä kemikaaleja sekä räjähteitä sisältäviä laitteistoja ja laitteita saa sijoittaa rakennukseen vain siinä määrin kuin se on toiminnan järjestämisen kannalta välttämätöntä.

23 §

Luvanvaraisuus

Vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla. Toiminnanharjoittajan tulee hakea edellä tarkoitettua lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitettävä *tuotantolaitoksen toiminnasta vastaavan henkilön nimi sekä* tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

23 a §

Luvan myöntäminen ja muutosilmoituksen käsittely

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää 23 §:ssä tarkoitetun luvan, jos toiminnanharjoittaja osoittaa, että toiminta täyttää 2 luvussa säädetyt turvallisuusvaatimukset. Lupa voidaan liittää turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja.

Saatuaan 23 §:n 3 momentissa tarkoitetun muutosilmoituksen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tekee asiasta päätöksen, jossa se voi asettaa 2 luvussa säädettyjen turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi toimintaa koskevia tarpeellisia ehtoja.

Lupahakemuksen kuuluttamisesta ja siitä tiedottamisesta säädetään jäljempänä 12 a luvussa.

25 §

Luvan myöntäminen ja ilmoituksen käsittely

Edellytyksenä 23 §:ssä tarkoitetun luvan myöntämiselle on, että toiminnanharjoittaja on osoittanut toiminnan täyttävän 2 luvun mukaiset turvallisuusvaatimukset. Lupa voidaan liittää näiden vaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja. Saatuaan 23 §:n 3 momentissa tarkoitetun muutosilmoituksen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi asettaa toimintaa koskevia 2 luvun mukaisten turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja.

Saatuaan 24 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen asianomainen valvontaviranomainen tekee asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa tarpeellisia ehtoja 2 luvun mukaisten turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi.

25 §

Ilmoituksen käsittely

Saatuaan 24 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen asianomainen valvontaviranomainen tekee asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa toiminnalle tarpeellisia ehtoja 2 luvussa säädettyjen turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi.

26 a §

Vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten valvonta ja tarkastus

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on valvottava vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen ja 23 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kohteiden teknisen toteutuksen sekä niiden toimintaperiaatteiden, toimintatapojen ja johtamisjärjestelmien vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on tarkastettava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräajoin valvonnan alaiset tuotantolaitokset niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa riskinarviointiin perustuen.

Laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen tekninen toteutus, toimintaperiaatteet ja johtamisjärjestelmät on tarkastettava käyttöönotto- ja tarkastuksessa ennen tuotantolaitoksen käyttöönottoa sekä säännöllisesti tarkastusohjelman mukaisesti.

Toiminnanharjoittaja on velvollinen antamaan tarpeelliset tiedot ja tekemään kaikki tarvittavat toimenpiteet tarkastusten toteuttamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista, ilmoituksista muille viranomaisille sekä tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

27 §

Tuotantolaitosten tarkastus

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on valvottava vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen ja 23 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kohteiden teknisen toteutuksen sekä niiden toimintaperiaatteiden, toimintatapojen ja johtamisjärjestelmien vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on tarkastettava järjestelmällisesti ja määräajoin valvottavat tuotantolaitokset niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa, jollei se ole hyväksynyt muita tuotantolaitoksen valvontaan soveltuvia keinoja, joiden avulla se voi varmistua edellä tarkoitettujen asioiden vaatimustenmukaisuudesta ja toimivuudesta.

Pelastusviranomaisen on tarkastettava vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus. Pelastusviranomaisen voi hyväksyä 25 §:n 2 momentissa tarkoitetussa päätöksessä, että tarkastus voidaan korvata 100 §:ssä tarkoitetun tarkastuslaitoksen tarkastuksella.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä ilmoituksista muille viranomaisille ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

27 §

Tarkastussuunnitelma ja -ohjelma

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavia tuotantolaitoksia sekä 23 §:n 2 momentissa tarkoitettuja kohteita koskevan tarkastussuunnitelman, jossa esitetään yleiset tavoitteet tarkastustoiminnalle tuotantolaitoksista aiheutuvien henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkojen ehkäisemiseksi.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii lisäksi säännöllistä valvontaa varten laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittaville tuotantolaitoksille sekä 23 §:n 2 momentissa tarkoitetuille kohteille tarkastusohjelman, jossa määritellään eri laitostyyppien tarkastustiheydet.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastussuunnitelman ja -ohjelman sisällöstä sekä laadinnasta.

27 a §

Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten valvonta ja tarkastus

Pelastusviranomaisen on valvottava vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolai-

toksen teknisen toteutuksen ja toimintatapojen vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta sekä sitä, että tuotantolaitos on säännösten ja 25 §:ssä tarkoitetun päätöksen mukainen.

Pelastusviranomaisen on tarkastettava vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus ennen tuotantolaitoksen käyttöönottoa.

Pelastusviranomaisen on tarkastettava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräajoin valvonnan alaiset tuotantolaitokset niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa riskinarviointiin perustuen. Tarkastukset sisällytetään pelastuslain 79 §:n mukaiseen valvontasuunnitelmaan.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin valvonnan ja tarkastusten sisällöstä, ilmoituksista muille viranomaisille sekä valvonnan ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

30 §

Toimenpiteet vaarallisista kemikaaleista aiheutuvien suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi

Tuotantolaitoksessa, jossa vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista voi aiheutua suuronnettomuus, toiminnanharjoittajan on laadittava asiakirja, jossa selostetaan toimintaperiaatteet suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi, tai turvallisuusselvitys, jossa toiminnanharjoittaja osoittaa toimintaperiaatteensa suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi sekä antaa tarvittavat tiedot niiden toteuttamiseksi tarvittavasta organisaatiosta ja turvallisuusjohtamisjärjestelmästä.

30 §

Toimenpiteet vaarallisista kemikaaleista aiheutuvien suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi

Tuotantolaitoksessa, jossa vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista voi aiheutua suuronnettomuus, toiminnanharjoittajan on laadittava *vaarallisten kemikaalien määrän ja vaarallisuuden perusteella toimintaperiaateasiakirja* tai turvallisuusselvitys, *joissa* toiminnanharjoittaja *selostaa* toimintaperiaatteensa suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi ja *osoittaa, että toimintaperiaatteet on otettu käyttöön*, sekä antaa tarvittavat tiedot niiden toteuttamiseksi tarvittavasta organisaatiosta ja turvallisuusjohtamisjärjestelmästä.

Toimintaperiaatteet on laadittava siten, että ne takaavat korkeatasoisen ihmisten terveyden ja ympäristön suojelun. Ne on suhteutettava tuotantolaitoksessa esiintyviin suuronnettomuuden vaaroihin. Niissä on esitettävä toiminnanharjoittajan yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet, johdon rooli ja vastuu sekä sitoutuminen jatkuvasti parantamaan suuronnettomuuksien vaarojen hallintaa ja varmistamaan suojelun korkea taso.

Turvallisuusselvitys on toimitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tuotantolaitoksen toimenpiteiden riittävyyden arviointia varten.

Kahden tai useamman toisiaan lähellä sijaitsevan tuotantolaitoksen toiminnanharjoittajien on toimittava yhteistoiminnassa suuronnettomuuksien torjumiseksi ja onnettomuuksien leviämisen estämiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin suuronnettomuusvaaran ehkäisemistä koskevien velvoitteiden määräytymisestä sekä tarvittavien toimintaperiaatteiden ja turvallisuusselvitysten sisällöstä, uusimis- ja tarkistusvelvoitteista ja -ajoista, turvallisuusselvitysten käsittelystä sekä velvoitteista toiminnanharjoittajien yhteistoiminnasta suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi.

31 §

Turvallisuusselvityksen esillä pitäminen

Toiminnanharjoittajan tulee asettaa tuotantolaitosta koskeva turvallisuusselvitys ja siihen liittyvä vaarallisten kemikaalien luettelo nähtäväksi.

Toiminnanharjoittaja voi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston suostumuksella rajoittaa turvallisuusselvityksessä yleisölle annettavia tietoja, joita se pitää liike- tai ammattisalaisuutena tai muuten perustellusti luottamuksellisina.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin toiminnanharjoittajan turvallisuusselvityksen esillä pitämistä koskevasta velvollisuudesta.

Turvallisuusselvitys on toimitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tuotantolaitoksen toimenpiteiden riittävyyden arviointia varten.

Kahden tai useamman toisiaan lähellä sijaitsevan tuotantolaitoksen toiminnanharjoittajien on toimittava yhteistoiminnassa suuronnettomuuksien torjumiseksi ja onnettomuuksien leviämisen estämiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin suuronnettomuusvaaran ehkäisemistä koskevien velvoitteiden määräytymisestä sekä tarvittavien toimintaperiaatteiden ja turvallisuusselvitysten sisällöstä, uusimis- ja tarkistusvelvoitteista ja -ajoista, turvallisuusselvitysten käsittelystä sekä toiminnanharjoittajien yhteistoimintavelvoitteista suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi.

31 §

Toiminnanharjoittajan tiedottamisvelvollisuus

Edellä 30 §:ssä tarkoitetun tuotantolaitoksen toiminnanharjoittajan on tiedotettava tuotantolaitosta koskevista turvallisuustoimenpiteistä ja onnettomuustapauksissa noudatettavista toimintaohjeista suuronnettomuuden varalta. Tiedot on pidettävä ajan tasalla ja koottava yhteen asiakirjaan sekä pidettävä pysyvästi yleisön saatavilla myös sähköisessä muodossa.

Turvallisuusselvitystä edellyttävän tuotantolaitoksen toiminnanharjoittajan on toimitettava tiedot sellaisille henkilöille sekä sellaisiin lähistöllä sijaitseviin kouluihin, sairaaloihin ja muihin yleisessä käytössä oleviin rakennuksiin sekä tuotantolaitoksiin, joihin turvallisuusselvitystä edellyttävässä tuotantolaitoksessa alkunsa saanut suuronnettomuus voi vaikuttaa. Tiedotteessa on annettava tiedot tuotantolaitoksen toiminnasta, suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavista kemikaaleista, suuronnettomuusvaarojen luonteesta sekä väestön varoittamisesta ja käyttäytymisestä onnettomuustilanteissa.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut tiedot on toimitettava vähintään joka viides vuosi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin toiminnanharjoittajan

tiedottamisvelvollisuudesta ja sen toteuttamisesta sekä annettavien tietojen sisällöstä.

32 §

Turvallisuusselvitystä vaativien kohteiden tiedottamisvelvollisuus

Turvallisuusselvitystä vaativien kohteiden toiminnanharjoittajan on tiedotettava tuotantolaitosta koskevista turvallisuustoimenpiteistä ja onnettomuustapauksissa noudatettavista toimintaohjeista suuronnettomuuden varalta sellaisille henkilöille ja yhteisöille, joihin kyseisessä tuotantolaitoksessa alkunsa saanut suuronnettomuus voi vaikuttaa. Tiedotteessa on annettava tiedot tuotantolaitoksen toiminnasta, suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavista kemikaaleista, suuronnettomuusvaarojen luonteesta sekä väestön varoittamisesta ja käyttäytymisestä onnettomuustilanteissa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin toiminnanharjoittajan tiedottamisvelvollisuudesta ja sen toteuttamisesta sekä annettavien tietojen sisällöstä.

58 §

Räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin luvanvaraisuus

Räjähteiden valmistusta ja varastointia saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla, jollei jäljempänä muuta säädetä.

Toiminnanharjoittajan tulee hakea 1 momentissa tarkoitettua lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Toiminnanharjoittajan tulee hakea 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskeviin, turvallisuuden kannalta olennaisiin muutoksiin lupa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteiden valmistusta ja varastointia koskevasta lupamenettelystä toimintaa aloittaessa ja muutostilanteissa, luvan hakemisesta sekä hakemuksessa esitettävistä tie-

32 §

Turvallisuusselvityksen esillä pitäminen

Toiminnanharjoittajan tulee asettaa tuotantolaitosta koskeva turvallisuusselvitys ja siihen liittyvä vaarallisten kemikaalien luettelo yleisön nähtäväksi.

Toiminnanharjoittaja voi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston suostumuksella rajoittaa turvallisuusselvityksessä yleisölle annettavia tietoja, joita se pitää liike- tai ammattisalaisuutena tai muuten perustellusti luottamuksellisina.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin toiminnanharjoittajan turvallisuusselvityksen esillä pitämistä koskevasta velvollisuudesta.

58 §

Räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin luvanvaraisuus

Räjähteiden valmistusta ja varastointia saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla, jollei jäljempänä muuta säädetä.

Toiminnanharjoittajan tulee hakea 1 momentissa tarkoitettua lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista ilmoitus tai hakea lupa.

Lupahakemuksen kuuluttamisesta ja siitä tiedottamisesta säädetään 12 a luvussa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

1) räjähteiden valmistusta ja varastointia koskevasta lupamenettelystä toimintaa aloittaessa;

doista ja selvityksistä.

2) siitä, milloin toimintaa koskeviin merkittäviin muutoksiin on haettava lupa tai tehtävä muutoksesta ilmoitus;

3) luvan hakemisesta;

4) ilmoituksen tekemisestä; sekä

5) hakemuksessa ja ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

58 a §

**Räjähteen valmistuksen luvanvaraisuus
siirrettävällä laitteistolla**

Välittömästi työmaalla käytettäväksi tarkoitettun räjähteen valmistusta siirrettävällä laitteistolla saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla.

Toiminnanharjoittajan tulee hakea 1 momentissa tarkoitettua lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista ilmoitus tai hakea lupa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

1) siirrettävällä laitteistolla tapahtuvan räjähteen valmistusta koskevasta lupamenettelystä toimintaa aloitettaessa;

2) siitä, milloin toimintaa koskeviin merkittäviin muutoksiin on haettava lupa tai tehtävä muutoksesta ilmoitus;

3) luvan hakemisesta;

4) ilmoituksen tekemisestä; sekä

5) hakemuksessa ja ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

58 b §

Räjähteiden tilapäisen varastoinnin luvanvaraisuus

Räjähteiden tilapäistä varastointia räjäytys- ja louhintatyötä varten saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla.

Toiminnanharjoittajan tulee hakea 1 momentissa tarkoitettua lupaa Turvallisuus- ja

kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista ilmoitus tai hakea lupa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

1) räjähteiden tilapäistä varastointia koskevasta lupamenettelystä;

2) siitä, milloin toimintaa koskeviin merkittäviin muutoksiin on haettava lupa tai tehtävä muutoksesta ilmoitus;

3) luvan hakemisesta;

4) ilmoituksen tekemisestä;

5) hakemuksessa ja ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä; sekä

6) tilapäisen varastoinnin enimmäiskestosta ja räjähteiden enimmäismääristä.

59 §

Räjähteitä koskevan luvan myöntämisen edellytykset

Edellytyksenä 58 §:ssä tarkoitetun luvan myöntämiselle on, että toiminnanharjoittaja on osoittanut, että toiminta täyttää 2 luvun mukaiset turvallisuusvaatimukset.

Lupa voidaan liittää 1 momentissa tarkoitettujen vaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja.

59 §

Räjähteitä koskevan luvan myöntäminen ja muutosilmoituksen käsittely

Edellä 58, 58 a ja 58 b §:ssä tarkoitettu lupa myönnetään, jos toiminnanharjoittaja osoittaa, että toiminta täyttää 2 luvussa säädetty turvallisuusvaatimukset. Lupa voidaan liittää turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja.

Saatuaan 58 §:n 3 momentissa, 58 a §:n 3 momentissa tai 58 b §:n 3 momentissa tarkoitetun muutosilmoituksen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tekee asiasta päätöksen, jossa se voi asettaa toimintaa koskevia 2 luvussa säädettyjen turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja.

59 a §

Räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonta ja tarkastus

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on valvottava 58 §:ssä tarkoitettujen räjähteiden valmistusta ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten, 58 a §:ssä tarkoitettujen siirrettävien laitteistojen sekä 58 b §:ssä tarkoitettujen räjähteiden tilapäisen varastoinnin tek-

nisen toteutuksen sekä niiden toimintaperiaatteiden, toimintatapojen ja johtamisjärjestelmien vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on tarkastettava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräajoin valvonnan alaiset tuotantolaitokset niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa riskinarviointiin perustuen.

Räjähteiden valmistusta ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen, 58 a §:ssä tarkoitetun siirrettävän laitteiston sekä 58 b §:ssä tarkoitetun räjähteiden tilapäisen varastoinnin tekninen toteutus, toimintaperiaatteet ja johtamisjärjestelmät on tarkastettava käyttöönottotarkastuksessa ennen tuotantolaitoksen käyttöönottoa sekä säännöllisesti tarkastusohjelman mukaisesti.

Toiminnanharjoittaja on velvollinen antamaan tarpeelliset tiedot ja tekemään kaikki tarvittavat toimenpiteet tarkastusten toteuttamiseksi.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi lupapäätöksessään asianomaista pelastusviranomaista kuultuaan hyväksyä räjähteiden tilapäisen varastoinnin käyttöönottotarkastuksen korvattavaksi pelastusviranomaisen tekemällä tarkastuksella.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä ilmoituksista muille viranomaisille ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

60 §

Räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin tarkastus

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on valvottava luvanvaraista räjähteiden valmistusta ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen teknistä toteutusta sekä sen toimintaperiaatteiden, toimintatapojen ja johtamisjärjestelmien vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on tarkastettava järjestelmällisesti ja määräajoin valvonnan alaiset tuotantolaitokset niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa, jollei se ole hyväksynyt muita tuotantolaitoksen valvontaan soveltuvia keinoja, joiden avulla se voi varmistua edellä tarkoitettujen asioiden

60 §

Tarkastussuunnitelma ja -ohjelma

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii 58 §:ssä tarkoitettua räjähteiden valmistusta ja varastointia harjoittavia tuotantolaitoksia, 58 a §:ssä tarkoitettuja siirrettäviä laitteistoja sekä 58 b §:ssä tarkoitettua räjähteiden tilapäistä varastointia koskevan tarkastussuunnitelman, jossa esitetään yleiset tavoitteet tarkastustoiminnalle tuotantolaitoksista aiheutuvien henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkojen ehkäisemiseksi.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii säännöllistä valvontaa varten räjähteiden valmistusta ja varastointia harjoittaville tuo-

vaatimustenmukaisuudesta ja toimivuudesta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä ilmoituksista muille viranomaisille ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

63 §

Pyroteknisten tuotteiden varastointi kaupan yhteydessä

Yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vaarallisuudeltaan vastaavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä on 58 §:ssä säädetyn lupahakemuksen sijasta tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle ennen varastoinnin aloittamista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisten tuotteiden kaupan yhteydessä tapahtuvaa varastointia koskevasta ilmoitusmenettelystä, ilmoituksen tekemisestä ja siinä noudatettavista määräajoista, ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä sekä ilmoituksen perusteella tehtävästä päätöksestä.

64 §

Pyroteknisten tuotteiden varastoinnin tarkastus

Pelastusviranomaisen on tarkastettava 63 §:ssä tarkoitettujen varastojen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus.

tantolaitoksille, 58 a §:ssä tarkoitetuille siirrettäville laitteistoille sekä 58 b §:ssä tarkoitettulle räjähteiden tilapäiselle varastoinnille tarkastusohjelman, jossa määritellään eri laitos- ja laitteistotyyppien tarkastustiheydet.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastussuunnitelman ja -ohjelman sisällöstä ja laadinnasta.

63 §

Varastointi kaupan yhteydessä

Yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä on 58 §:ssä säädetyn lupahakemuksen sijasta tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle ennen varastoinnin aloittamista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitetuista yksityiseen kulutukseen hyväksytyistä ilotulitteista ja vähäistä vaaraa aiheuttavista muista pyroteknisistä tuotteista sekä näiden tuotteiden kaupan yhteydessä tapahtuvaa varastointia koskevasta ilmoitusmenettelystä, ilmoituksen tekemisestä ja siinä noudatettavista määräajoista, ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä sekä ilmoituksen perusteella tehtävästä päätöksestä.

64 §

Kaupan varastoinnin valvonta ja tarkastus

Pelastusviranomaisen on valvottava 63 §:ssä tarkoitettujen varastoinnin teknisen toteutuksen ja toimintatapojen vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta sekä sitä, että varastointi on säännösten ja 63 §:n 3 momentissa tarkoitettujen päätöksen mukaista.

Pelastusviranomaisen on tarkastettava 1 momentissa tarkoitettujen varastojen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus ennen varaston käyttöönottoa.

Pelastusviranomaisen on tarkastettava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräjain 1 momentissa tarkoitettujen varas-

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

tot niiden toiminnan edellyttämässä laajuudessa riskinarviointiin perustuen. Tarkastukset sisällytetään pelastuslain 79 §:n mukaiseen valvontasuunnitelmaan.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin valvonnan ja tarkastusten sisällöstä, ilmoituksista muille viranomaisille sekä valvonnan ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

64 a §

Ampuma-aseiden patruunoiden, sytytysnallien ja ruudin varastointi myymälässä

Ampuma-aseiden patruunoita, sytytysnalleja ja ruutia saa varastoida myymälässä ilman 58 §:ssä säädettyä lupaa, jos toiminnanharjoittajalla on ampuma-aselain mukainen lupa ampuma-aseiden ja ampuma-aseiden patruunoiden kauppaan.

79 §

Ilmoitus räjäytystyöstä

Räjäytystyöstä tulee ilmoittaa poliisille ennen työn aloittamista. Valtioneuvoston asetuksella säädetään ilmoituksessa vaadittavista tiedoista.

Poliisi voi ilmoituksen perusteella määrätä räjähteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia aiotulle käytölle ja tarvittaessa määrätä käytön edellyttämistä varotoimista. Poliisi voi kieltää käytön, jos siitä aiotussa paikassa ja aiottuna ajankohtana voidaan katsoa aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa.

81 §

Ilmoitus räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteina

Räjähteitä tai palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja saa käyttää erikoistehosteena kokoontumislaisissa (530/1999) tarkoitetuissa yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa, jos siitä on tehty ilmoitus pelastusviranomai-

79 §

Ilmoitus räjäytystyöstä

Räjäytystyöstä tulee ilmoittaa poliisille ennen työn aloittamista. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoitusmenettelystä, ilmoituksessa vaadittavista tiedoista ja ilmoituksen tekemisessä noudatettavista määräajoista.

Poliisi voi ilmoituksen perusteella määrätä räjähteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia aiotulle käytölle ja tarvittaessa määrätä käytön edellyttämistä varotoimista. Poliisi voi kieltää käytön, jos siitä aiotussa paikassa ja aiottuna ajankohtana voidaan katsoa aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa.

81 §

Ilmoitus räjähteiden tai vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteina

Räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja saa käyttää erikoistehosteena kokoontumislaisissa (530/1999) tarkoitetuissa yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa, jos siitä on tehty ilmoitus pelastusviranomaiselle viimeistään

selle hyvissä ajoin ennen tilaisuuden järjestämistä.

Ilmoituksessa tulee nimetä vastuuhenkilö, jolla tulee olla panostajalaissa tarkoitettu panostajan pätevyys.

Vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia siitä, että 1 momentissa tarkoitetuissa tilaisuuksissa räjähteitä tai palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja käytetään säännösten mukaisesti ja pelastusviranomaisen asettamien rajoitusten ja ehtojen mukaisesti.

Pelastusviranomainen voi ilmoituksen perusteella määrätä erikoistehosteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja aiotulle käytölle. Pelastusviranomainen voi kieltää käytön, jos siitä aiotussa paikassa ja aiottuna ajankohtana voidaan katsoa aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin ilmoitusmenettelystä, ilmoituksessa vaadittavista tiedoista, ilmoituksen tekemisessä noudatettavista määräajoista ja vastuuhenkilön tehtävistä.

82 §

Räjähteiden luovutusrajoitukset

Räjähteitä saa luovuttaa:

1) sille, jolla on lupa valmistaa tai varastoida räjähteitä;

2) räjäytys- ja louhintatyötä tekeväille liikkeelle, jonka palveluksessa on panostajalaissa tarkoitettu panostaja;

3) panostajalaissa tarkoitettulle panostajalle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla räjähteiden vastaanottajalla on oltava siirtotodistus.

Pyroteknisiä tuotteita saa luovuttaa:

1) 81 §:ssä tarkoitettulle erikoistehosteiden käyttäjälle;

2) 93 §:ssä tarkoitettulle ilotulitteiden valmistuksesta tai maahantuonnista vastaavalle toiminnanharjoittajalle;

3) 94 §:ssä tarkoitettulle ilotulitusnäytöksen järjestäjälle.

Pyroteknisiä tuotteita saa luovuttaa lisäksi toiminnanharjoittajalle, joka työssään tai elinkeinotoiminnassaan tarvitsee pyroteknisiä tuotteita. Edellytyksenä on lisäksi, että toiminnanharjoittajalla on palveluksessaan asi-

14 vuorokautta ennen tilaisuuden järjestämistä.

Ilmoituksessa tulee nimetä vastuuhenkilö, jolla tulee olla panostajalaissa (219/2000) tarkoitettu *tehostealan* pätevyys.

Vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia siitä, että 1 momentissa tarkoitetuissa tilaisuuksissa räjähteitä tai *vaarallisia* kemikaaleja käytetään säännösten mukaisesti ja pelastusviranomaisen asettamien rajoitusten ja ehtojen mukaisesti.

Pelastusviranomainen voi ilmoituksen perusteella määrätä erikoistehosteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja aiotulle käytölle. Pelastusviranomainen voi kieltää käytön, jos siitä aiotussa paikassa ja aiottuna ajankohtana voidaan katsoa aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin ilmoitusmenettelystä, ilmoituksessa vaadittavista tiedoista, ilmoituksen tekemisessä noudatettavista määräajoista ja vastuuhenkilön tehtävistä.

82 §

Räjähteiden luovutusrajoitukset

Räjähteitä saa luovuttaa:

1) sille, jolla on lupa valmistaa tai varastoida räjähteitä;

2) *toiminnanharjoittajalle, joka elinkeinotoimintana harjoittaa räjäytys- ja louhintatyötä ja jonka palveluksessa on panostajalaissa tarkoitettu panostaja.*

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla räjähteiden vastaanottajalla on oltava siirtotodistus.

Räjähteiden luovuttaminen päihtyneelle ja alle 18-vuotiaalle on kielletty.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä räjähteiden luovutuksesta ja luovutusrajoituksista.

antuntija, jolla on riittävät tiedot luovutettavien pyroteknisten tuotteiden turvallisesta käytöstä ja käsittelystä sekä tuotteen valmistajan tai maahantuojan tai näiden valtuuttaman organisaation antama tuotekohtainen koulutus, jossa selvitetään pyroteknisen tuotteen ominaisuudet, vaaratekijät, asennus, huolto ja hävittäminen.

Räjähteiden luovuttaminen päihtyneelle ja alle 18-vuotiaalle on kielletty.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä räjähteiden luovutuksesta ja luovutusrajoituksista sekä 4 momentissa tarkoitetun asiantuntijan koulutuksesta, pätevyysvaatimuksista ja pätevyyden toteamisesta.

82 a §

Pyroteknisten tuotteiden luovutusrajoitukset

Pyroteknisiä tuotteita saa luovuttaa:

1) 81 §:ssä tarkoitetulle erikoistehosteiden käyttäjälle;

2) 93 §:ssä tarkoitetulle ilotulitteiden valmistuksesta tai maahantuonnista vastaavalle toiminnanharjoittajalle;

3) 94 §:ssä tarkoitetulle ilotulitusnäytöksen järjestäjälle.

Pyroteknisiä tuotteita saa luovuttaa lisäksi toiminnanharjoittajalle, joka työssään tai elinkeinotoiminnassaan tarvitsee pyroteknisiä tuotteita. Edellytyksenä on lisäksi, että toiminnanharjoittajalla on palveluksessaan asiantuntija, jolla on riittävät tiedot luovutettavien pyroteknisten tuotteiden turvallisesta käytöstä ja käsittelystä sekä tuotteen valmistajan tai maahantuojan tai näiden valtuuttaman organisaation antama tuotekohtainen koulutus, jossa selvitetään pyroteknisen tuotteen ominaisuudet, vaaratekijät, asennus, huolto ja hävittäminen.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä pyroteknisten tuotteiden luovutuksesta ja luovutusrajoituksista sekä 4 momentissa tarkoitetun asiantuntijan koulutuksesta, pätevyysvaatimuksista ja pätevyyden toteamisesta.

84 §

Räjähteiden hallussapito

Räjähteitä saavat pitää hallussaan ainoastaan ne, joille niitä voidaan luovuttaa 82 ja 83 §:n mukaisesti.

85 §

Räjähteiden luovutus poliisille ja rajavartiolaitokselle

Poliisin ja rajavartiolaitoksen haltuun voidaan luovuttaa räjähteitä sen estämättä, mitä 82—84 §:ssä säädetään.

91 §

Ilotulitteiden käyttö

Ilotulitteita on käytettävä siten, ettei niiden käytöstä aiheudu henkilö- ja omaisuusvahinkojen vaaraa. *Ilotulitteita käytettäessä suojalasien käyttö on pakollista.*

Ilotulitteiden käytöstä tulee etukäteen ilmoittaa pelastusviranomaiselle. Pelastusviranomainen voi tehdä ilmoituksen perusteella asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa käytölle tarpeellisia ehtoja tai kieltää ilotulitteiden käyttö, jos siitä aiheutuu erityistä vaaraa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että ilotulitteita voidaan tietyinä ajankohtana käyttää ilman pelastusviranomaiselle tehtävää ilmoitusta.

84 §

Räjähteiden hallussapito

Räjähteitä saavat pitää hallussaan ainoastaan ne, joille niitä voidaan luovuttaa 82, 82 a tai 83 §:n mukaisesti.

85 §

Räjähteiden luovutus poliisille ja rajavartiolaitokselle

Poliisin ja rajavartiolaitoksen haltuun voidaan luovuttaa räjähteitä sen estämättä, mitä 82, 82 a, 83, 83 a ja 84 §:ssä säädetään.

91 §

Ilotulitteiden käyttö

Ilotulitteita on käytettävä siten, ettei niiden käytöstä aiheudu henkilö- ja omaisuusvahinkojen vaaraa.

Ilotulitteita käytettäessä suojalasien käyttö on pakollista. Pakollisuudesta voidaan poiketa, jos ilotulitteet aiheuttavat vain erittäin vähäisen vaaran. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää siitä, minkä ilotulitteiden käytön yhteydessä suojalasien käyttö ei ole pakollista.

Ilotulitteiden käytöstä tulee etukäteen ilmoittaa pelastusviranomaiselle. Pelastusviranomainen voi tehdä ilmoituksen perusteella asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa käytölle tarpeellisia ehtoja tai kieltää ilotulitteiden käyttö, jos siitä aiheutuu erityistä vaaraa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että ilotulitteita voidaan tietyinä ajankohtana käyttää ilman pelastusviranomaiselle tehtävää ilmoitusta.

94 a §

Ilotulitusnäytöksen järjestäjän velvoitteet

Ilotulitusnäytöksen järjestäjällä tulee olla järjestelmälliset menettelyt, joilla varmistetaan näytöksissä käytettävien ilotulitteiden ja

niiden laukaisulaitteiden toiminnallinen luotettavuus.

Ilotulitusnäytöksen järjestäjän on tehtävä eräkohtaiset riittävät koeammunnat, joilla varmistetaan ilotulitteiden turvallisuus. Laadunvalvonnan pöytäkirjat on säilytettävä yhden vuoden ajan.

Ilotulitusnäytöksen järjestäjällä tulee olla kirjalliset ohjeet menettelyistä, joilla määritetään tuotekohtaisesti näytöksissä tarvittavat suojaetäisyydet.

12 a luku

Lupa-asiasta kuuleminen ja tiedottaminen

104 a §

Muistutukset ja mielipiteet

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on ennen vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia taikka räjähteen valmistusta ja varastointia koskevan lupa-asian ratkaisemista varattava yleisölle, jota asia koskee, tilaisuus tehdä muistutuksia asian johdosta.

Yleisölle on varattava tilaisuus ilmaista mielipiteensä vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia tai räjähteen valmistusta ja varastointia koskevassa lupa-asiaassa.

Muistutusten ja mielipiteiden esittämistä varten on asetettava asian laatuun nähden riittävä määräaika.

104 b §

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on tiedotettava lupahakemuksesta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Kuulutus on julkaistava myös lupaviranomaisen internet-sivuilla, jolloin kuulutus voi sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetyn estämättä toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot. Lisäksi kuulutuksen julkaisemises-

ta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta.

Kuulutuksesta on annettava erikseen tieto yleisölle, jota asia koskee. Jos hakemuksesta on tiedotettava yli kolmellekymmenelle tiedossa olevalle henkilölle tai kun henkilöiden lukumäärää ei tiedetä, voidaan asiasta tiedottaa ilmoittamalla siitä sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon.

Yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle tiedotetaan hakemuksesta antamalla siitä tieto yhteisäläin (758/1989) 26 §:n 4 momentissa tarkoitetulle edustajalle. Jollei tällaista edustajaa ole nimetty, tieto toimitetaan jollekin osakkaalle ja hakemuksesta tiedotetaan lisäksi 1 momentin mukaisesti kuulutuksella sanomalehdessä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kuulutuksesta, siihen sisällytettävistä asioista ja sen julkaisemisesta sekä muusta lupahakemusta koskevasta tiedottamisesta.

104 c §

Kuuleminen

Sen lisäksi, mitä hallintolaissa säädetään, hakijalle ja yleisölle, jota asia koskee, on varattava tilaisuus selityksen antamiseen sellaisista lausunnoista ja muistutuksissa esitetyistä vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Selityksen johdosta hakijalle tai yleisölle, jota asia koskee, on varattava tilaisuus vastaselityksen antamiseen, jos selitys saattaa vaikuttaa asian ratkaisuun.

104 d §

Tiedottaminen ja kuuleminen puolustushallinnossa

Puolustushallinnon toiminnassa voidaan poiketa tässä luvussa säädetystä kuuluttamisesta ja tiedottamisesta, jos viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 10 kohdassa tai kansainvälisistä

tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004) säädettyt asiakirjan salassapitoo koskevat edellytykset täyttyvät tai poikkeaminen on muutoin maanpuolustuksen luonteen tai erityistehtävien vuoksi välttämätöntä.

115 §

Valvontaviranomaiset

Pelastusviranomaiset valvovat tämän lain noudattamista, kun on kyse:

1) vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tai säilytyksestä, jollei sen valvonta 23 §:n 2 momentin perusteella kuulu Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle;

2) pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä tai luovutuksesta yksityiseen kulutukseen.

Poliisi valvoo tämän lain noudattamista, kun on kyse:

1) räjähteiden käytöstä, siirrosta sekä luovutuksesta ja tähän liittyvästä säilytyksestä;

2) räjähteiden hävittämisestä;

3) ilotulitusnäytöksistä.

123 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Valvontaviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai uhkasakolla taikka teettämisen tai keskeyttämishallinnalla siten kuin siitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään. *Asianomaisen pelastusviranomaisen asettaman uhkasakon tuomitsee kuitenkin maksettavaksi hallinto-oikeus.*

115 §

Valvontaviranomaiset

Pelastusviranomaiset valvovat tämän lain noudattamista, kun on kyse:

1) vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tai säilytyksestä, *jollei toiminta ole osa 23 §:n 2 momentissa tarkoitettua toiminnallista kokonaisuutta, jolloin sen valvonta kuuluu Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle;*

2) yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä tai niiden luovutuksesta yksityiseen kulutukseen.

3) *räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena 81 §:ssä mainituissa tilaisuuksissa.*

Poliisi valvoo tämän lain noudattamista, kun on kyse:

1) räjähteiden käytöstä, siirrosta sekä luovutuksesta ja tähän liittyvästä säilytyksestä;

2) *ampuma-aseiden patruunoiden, sytytysnallien ja ruudin varastoinnista myymälässä;*

3) räjähteiden hävittämisestä;

4) ilotulitusnäytöksistä.

123 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Valvontaviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai *määräystä* uhkasakolla taikka teettämisen tai keskeyttämishallinnalla siten kuin siitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

125 §

Räjähdesäännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti rikkoo

1) toiminnanharjoittajalle 7—20 tai 133 §:ssä säädettyjä yleisiä velvollisuuksia,

2) 23, 37 tai 58 §:ssä säädettyä lupavelvollisuutta taikka 33 §:ssä säädettyä varastoalueen vahvistamisvelvollisuutta,

3) 23, 24, 63, 79, 81, 91, 93, 94, 97, 101, 133 tai 134 §:ssä säädettyä ilmoitusvelvollisuutta,

4) 28, 30—32, 41—44 ja 62 §:ssä säädettyä onnettomuuksien rajoittamis- ja ehkäisyvelvollisuutta tai 98 §:ssä säädettyä onnettomuuksia koskevaa ilmoitusvelvollisuutta,

5) 46—49 §:ssä tarkoitetun tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevaa 5 luvussa säädettyä velvollisuutta taikka vastaavaa räjähteitä koskevaa 67—69 tai 69 a §:ssä säädettyä velvollisuutta,

6) 71 §:ssä säädettyä laadunvalvontavelvollisuutta, 91 §:ssä asetettuja ilotulitteiden käyttöä koskevia velvollisuuksia, 93 §:ssä ilotulitteiden valmistuksesta ja maahantuonnista vastaavalle toiminnanharjoittajalle asetettuja velvollisuuksia tai 94 §:ssä ilotulitusnäytöksen järjestäjälle asetettuja velvollisuuksia,

7) räjähteiden maahantuontia koskevaa 73 §:ssä säädettyä lupavelvollisuutta, siirtoa koskevaa 74 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kauttakuljetusta koskevaa 75 §:ssä säädettyä velvollisuutta, merkitsemistä koskevaa 77 §:ssä säädettyä velvollisuutta, käyttöä koskevaa 78 §:ssä säädettyä velvollisuutta, luovutusta koskevaa 82, 83 ja 83 a §:ssä säädettyä velvollisuutta, hallussapitoa koskevaa 84 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kirjanpitoa koskevaa 86 §:ssä säädettyä velvollisuutta tai hävittämistä koskevaa 88—90 §:ssä säädettyä velvollisuutta *taikka ammoniumnitraatin luovutusta koskevaa 82 §:ssä tai hallussapitoa koskevaa 84 §:ssä säädettyä velvollisuutta,*

8) 38 §:ssä säädettyä tarkastusvelvollisuutta, 53 §:ssä säädettyä asennus- tai huoltovelvollisuutta, 54 §:ssä säädettyä tarkastus-, kor-

125 §

Räjähdesäännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti rikkoo

1) toiminnanharjoittajalle 7—20, 26 a tai 133 §:ssä säädettyjä yleisiä velvollisuuksia,

2) 23, 37, 58, 58 a tai 58 b §:ssä säädettyä lupavelvollisuutta taikka 33 §:ssä säädettyä varastoalueen vahvistamisvelvollisuutta,

3) 23, 24, 63, 79, 81, 91, 93, 94, 97, 101, 133 tai 134 §:ssä säädettyä ilmoitusvelvollisuutta,

4) 28, 30—32, 41—44 tai 62 §:ssä säädettyä onnettomuuksien rajoittamis- ja ehkäisyvelvollisuutta *taikka* 98 §:ssä säädettyä onnettomuuksia koskevaa ilmoitusvelvollisuutta,

5) 46—49 §:ssä tarkoitetun tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevaa 5 luvussa säädettyä velvollisuutta taikka vastaavaa räjähteitä koskevaa 67—69 tai 69 a §:ssä säädettyä velvollisuutta,

6) 71 §:ssä säädettyä laadunvalvontavelvollisuutta, 91 §:ssä *säädettyjä* ilotulitteiden käyttöä koskevia velvollisuuksia, 93 §:ssä ilotulitteiden valmistuksesta ja maahantuonnista vastaavalle toiminnanharjoittajalle *säädettyjä* velvollisuuksia *taikka* 94 tai 94 a §:ssä *ilotulitusnäytöksen järjestäjälle säädettyjä velvollisuuksia ja velvoitteita,*

7) räjähteiden maahantuontia koskevaa 73 §:ssä säädettyä lupavelvollisuutta, siirtoa koskevaa 74 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kauttakuljetusta koskevaa 75 §:ssä säädettyä velvollisuutta, merkitsemistä koskevaa 77 §:ssä säädettyä velvollisuutta, käyttöä koskevaa 78 §:ssä säädettyä velvollisuutta, luovutusta koskevaa 82, *82 a,* 83 tai 83 a §:ssä säädettyä velvollisuutta, hallussapitoa koskevaa 84 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kirjanpitoa koskevaa 86 §:ssä säädettyä velvollisuutta tai hävittämistä koskevaa 88—90 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

8) 38 §:ssä säädettyä tarkastusvelvollisuutta, 53 §:ssä säädettyä asennus- tai huoltovelvollisuutta, 54 §:ssä säädettyä tarkastus-, kor-

jaus- tai käytöstäpoistovelvollisuutta, 55 §:ssä asennus-, huolto- tai tarkastustoiminnalle asetettua velvollisuutta taikka 103 §:ssä säädettyä tarkastuslaitostehtävien suorittamista koskevaa velvollisuutta,

9) vastuuhenkilön nimeämistä koskevaa 29, 39, 56, 61, 65, 81, 93, 94 tai 112 §:ssä säädettyä velvollisuutta taikka vastuuhenkilölle 29, 39, 56, 61, 65, 81 tai 95 §:ssä säädettyjä velvollisuuksia,

10) vaarallisten kemikaalien säilytystä koskevia 35 tai 36 §:ssä säädettyjä velvollisuuksia taikka räjähteiden varastointia koskevaa 66 §:ssä tai säilytystä koskevaa 87 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

11) 25, 34, 36, 37, 55, 59, 63, 70, 73, 79, 81, 91, 93, 94, 97 tai 100 §:n nojalla määrättyä ehtoa tai rajoitusta taikka 79, 81, 91 tai 97 §:n nojalla määrättyä kieltoa,

12) 83 §:n nojalla annettua kieltoa taikka 92 §:n nojalla annettua määräystä tai kieltoa,

13) 106, 109 tai 111 §:n nojalla määrättyä kieltoa taikka 105—108 tai 110 §:n nojalla määrättyä velvollisuutta,

14) tietojen luovuttamista koskevaa 117 tai 121 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, räjähdesäännösten rikkomisesta sakkoon.

jaus- tai käytöstä poistovelvollisuutta, 55 §:ssä asennus-, huolto- tai tarkastustoiminnalle *säädettyä* velvollisuutta taikka 103 §:ssä säädettyä tarkastuslaitostehtävien suorittamista koskevaa velvollisuutta,

9) vastuuhenkilön nimeämistä koskevaa 29, 39, 56, 61, 65, 81, 93, 94 tai 112 §:ssä säädettyä velvollisuutta taikka vastuuhenkilölle 29, 39, 56, 61, 65, 81 tai 95 §:ssä säädettyjä velvollisuuksia,

10) vaarallisten kemikaalien säilytystä koskevia 35 tai 36 §:ssä säädettyjä velvollisuuksia taikka räjähteiden varastointia koskevaa 66 §:ssä tai säilytystä koskevaa 87 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

11) 25, 34, 36, 37, 55, 59, 63, 70, 73, 79, 81, 91, 93, 94, 97 tai 100 §:n nojalla määrättyä ehtoa tai rajoitusta taikka 79, 81, 91 tai 97 §:n nojalla määrättyä kieltoa,

12) 83 §:n nojalla annettua kieltoa taikka 92 §:n nojalla annettua määräystä tai kieltoa,

13) 106, 109 tai 111 §:n nojalla määrättyä kieltoa taikka 105—108 tai 110 §:n nojalla määrättyä velvollisuutta,

14) tietojen luovuttamista koskevaa 117 tai 121 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähdesäännösten rikkomisesta* sakkoon.

126 a §

Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi perustellusta syyistä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen tai niiden edunmenetysten tai kustannusten korvaamiseksi, joita lupapäätöksen kumoaminen tai lupamääräyksen muuttaminen voi aiheuttaa. Vaatimus vakuuden asettamisesta ei koske valtiota tai sen laitosta eikä kuntaa tai kuntayhtymää. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi tarvittaessa määrätä täytäntöönpanon lupapäätöstä suppeammaksi sekä määrätä täytäntöönpanon aloi-

tusajankohdasta.

128 a §

Ilmoittaminen Euroopan komissiolle tuotantolaitoksista ja suuronnettomuuksista

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle Suomen alueella olevista tuotantolaitoksista, jotka voivat aiheuttaa suuronnettomuusvaaraa, seuraavat tiedot:

1) toiminnanharjoittajan nimi tai toiminimi ja kyseisen tuotantolaitoksen täydellinen osoite;

2) tuotantolaitoksen toiminta tai toiminnot.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on myös ilmoitettava komissiolle Suomen alueella tapahtuneista suuronnettomuuksista.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettuja räjähteitä eikä valtakunnan turvallisuuden kannalta salassa pidettävissä kohteissa sekä sotilaallisissa harjoituksissa, harjoitusalueilla ja rauhanturvaoperaatioissa tapahtuvaa vaarallisten kemikaalien varastointia ja teollista käsittelyä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tuotantolaitoksia ja suuronnettomuuksia koskevien ilmoitusten sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä.

130 §

Rekisterit

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää rekisteriä tämän lain soveltamisalaan kuuluvista valvontakohteista vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn valvontaa ja sen kehittämistä varten.

Rekisteriin voidaan tallentaa tietoja, jotka koskevat:

- 1) valvontakohteiden nimiä;
- 2) valvontakohteiden toiminnan laatua sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden määriä;
- 3) valvontakohteita koskevia päätöksiä ja lupia sekä niihin tehtyjä tarkastuksia;
- 4) vastuuhenkilöiden nimiä ja vastuualueita.

Pelastusviranomaisen tulee toimittaa tiedot

130 §

Rekisterit

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää rekisteriä tämän lain soveltamisalaan kuuluvista valvontakohteista vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn valvontaa ja sen kehittämistä varten.

Rekisteriin voidaan tallentaa tietoja, jotka koskevat:

- 1) valvontakohteiden nimiä;
- 2) valvontakohteiden toiminnan laatua sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden määriä;
- 3) valvontakohteita koskevia päätöksiä ja lupia sekä niihin tehtyjä tarkastuksia;
- 4) vastuuhenkilöiden ja toiminnasta vastaavien henkilöiden nimiä ja vastuualueita.

Pelastusviranomaisen tulee toimittaa tiedot

ilmoituksenvaraisista vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin kohteista *Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle rekisteröintiä varten.*

Tietojen luovuttamisesta on kuitenkin voimassa, mitä siitä muualla laissa säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin rekisteristä, tietojen toimittamisesta rekisteriin ja rekisterin käytöstä.

134 §

Toiminnanharjoittajan muutos

Jos tuotantolaitos tai jokin sen osa siirtyy uudelle toiminnanharjoittajalle, tämän on ilmoitettava siitä valvontaviranomaiselle. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tästä ilmoituksesta.

ilmoituksenvaraisista vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin kohteista rekisteriin. *Lisäksi pelastusviranomaisen tulee toimittaa rekisteriin pelastuslain 48 §:n mukaiset ulkoiset pelastussuunnitelmat ja niitä koskevien harjoitusten päivämäärät sekä harjoituksista laaditut raportit niiden tuotantolaitosten osalta, jotka ovat Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvonnassa.*

Tietojen luovuttamiseen sovelletaan, mitä siitä muualla laissa säädetään. *Henkilötietojen luovuttamisesta ja säilyttämisestä sekä oikeudesta saada tieto rekisterissä olevista tiedoista säädetään henkilötietolaissa (532/1999) ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Rekisterissä olevat tiedot on tarkastettava ja tarpeettomat tiedot poistettava tarkastuksen yhteydessä.*

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin rekisteristä, tietojen toimittamisesta rekisteriin ja rekisterin käytöstä.

134 §

*Toiminnanharjoittajan **tai vastaavan** henkilön muutos*

Jos tuotantolaitos tai jokin sen osa siirtyy uudelle toiminnanharjoittajalle *tai tuotantolaitoksesta vastaava henkilö muuttuu, uuden toiminnanharjoittajan on ilmoitettava siitä valvontaviranomaiselle.* Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin *ilmoitusmenetelystä, ilmoituksessa vaadittavista tiedoista ja ilmoituksen tekemisessä noudatettavista määräajoista.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sen estämättä, mitä 82 §:n 1 momentissa säädetään, räjähteitä saa luovuttaa myös panostajalaissa tarkoitettulle panostajalle 31 päivään toukokuuta 2020 saakka edellyttäen, että panostajalla on 74 §:ssä tarkoitettu räjähteiden siirtotodistus.